

Skattefrågor i budgetpropositionen för 2016

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över avsnittet Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor i regeringens proposition 2015/16:1 Budgetpropositionen för 2016 samt de motioner som kan komma att väckas med anledning av detta avsnitt.

Utskottet har behandlat ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution i yttrande 2015/16:SkU2y Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.

I detta yttrande behandlar utskottet övriga frågor i det aktuella avsnittet.

Sammanfattning

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken, tillstyrker de förslag som regeringen lägger fram i propositionen och har ingen invändning mot de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisar. Utskottet tillstyrker att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2016 och den preliminära beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2017 och 2018 godkänns.

Utskottets ställningstaganden innebär bl.a. följande förändringar på skatteområdet från den 1 januari 2016.

Jobbskatteavdraget trappas av för personer med höga inkomster som inte fyllt 65 år. För 2016 sker ingen uppräknings av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt. För 2017 sker en begränsad uppräknings av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt.

Det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förstärks på så sätt att pensionärer inte beskattas högre än löntagare yngre än 65 år för inkomster upp till ca 120 000 kronor per år. Det förhöjda grundavdraget förstärks även för dem med inkomster upp till 240 000 kronor per år.

En särskild löneskatt för äldre införs.

Avdragsrätten för privat pensionssparande slopas.

RUT-avdraget förändras och ska inte längre omfatta matlagning samt vissa städ- och rengöringsarbeten. Taket för RUT-avdraget sänks till 25 000 kronor för den som inte fyllt 65 år. Subventionsgraden för ROT-tjänster sänks till 30 procent.

Skattereduktionen för gåvor till ideell verksamhet slopas.

Beskattningen av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring höjs.

Allmännyttiga ideella föreningars och registrerade trossamfunds verksamhet med försäljning av skänkta varor som utnyttjas som finansieringskälla för det ideella arbetet blir skattefri förutsatt att föreningen eller trossamfundet i övrigt uppfyller kravet för inskränkt skattskyldighet.

Skatterna på drivmedel höjs. Energiskatten på bensin och diesel höjs med 48 respektive 53 öre per liter. Omräkningen med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen av energiskattesatserna såvitt avser koldioxid- och energiskattesatserna på bensin och diesel ändras. Vid omräkningen ska utöver KPI-utvecklingen även BNP-utvecklingen beaktas.

Befrielsen från energiskatt minskas för etanol som låginblandas i bensin samt för etanol (E85) som höginblandas medan energiskattebefrielsen ökas för FAME (fettsyrametylestrar) som höginblandas i dieselbränsle.

Befrielsen från koldioxidskatt för dieselbränsle i arbetsmaskiner i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheter ökas från 90 öre per liter till 143 öre per liter. Under en tvåårsperiod ökas befrielsen med ytterligare 27 öre per liter.

Energiskattebefrielsen för dieselbränsle som används i arbetsfordon i gruvindustriell verksamhet ökas.

Koldioxidskatten på bränslen för uppvärmning inom vissa sektorer utanför handelssystemet med utsläppsrätter höjs i två steg till den generella nivån.

Undantaget från skatteplikt för elektrisk kraft som produceras i bl.a. vindkraftverk ändras den 1 juli 2016.

Momsen på biobiljetter höjs till normalskattesatsen 25 procent och vidare gör regeringen bedömningen att den s.k. slussningsregeln bör slopas, att vissa posttjänster bör undantas från skatteplikt och att mervärdesskattelagen bör ses över.

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna har lämnat var sin avvikande mening.

Innehållsförteckning

Utskottets överväganden.....	5
Riktlinjerna för skattepolitiken.....	5
Avtrappat jobbskatteavdrag för höga inkomster.....	20
Skatten för pensionärer.....	22
Den statliga inkomstskatten.....	24
Förändringar av husavdraget.....	26
Slopad avdragsrätt för privat pensionssparande.....	28
Återköp av pensionsförsäkring och avslut av pensionssparkonto.....	29
Nedsättning av avkastningsskatt.....	30
Reseavdrag m.m.....	30
Personaloptioner.....	32
Slopad skattereduktion för gåvor.....	33
Beskattning av utländska socialförsäkringspensioner.....	35
Nedsatt förmånsvärde för vissa miljöanpassade bilar.....	36
Särskild löneskatt för äldre.....	37
Höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring.....	39
Slopad avdragsrätt för förvaltningsutgifter.....	40
Anpassningar till EU-rätten av investeraravdraget m.m.....	41
Skattefrihet för ideell secondhandförsäljning.....	44
Slopad avdragsrätt för avgifter och bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet.....	46
Införande av ett tonnageskattesystem.....	47
Kapitalvinst vid fastighetsförsäljning.....	48
Fastighetsskatt och kommunal fastighetsavgift.....	49
Ändrad beskattning av drivmedel.....	51
Omräkning av skattesatserna på bränslen efter prisutveckling respektive reala inkomstökningar.....	53
Ökad befrielse från koldioxidskatt för dieselbränsle i jordbruks- och skogsbruksmaskiner.....	56
Höjd koldioxidskatt för uppvärmningsbränslen inom vissa sektorer.....	58
Förändrat undantag från skatteplikt för elektrisk kraft m.m.....	61
Begränsning av möjligheten att använda märkt olja i båtar.....	69
Följdändring i lagen om skatt på energi efter tidigare ändring.....	71
Undantag från trängselskatt i Backaområdet i Göteborg.....	72
Riksdagens tillkännagivande om skatt på gödselmedel.....	73
Skatt på kemikalier.....	74
Fordonsskatt.....	75
Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer.....	76
Övriga förslag om miljöskatter.....	78
Avtal med Norge om ändring av avtal om marknaden för elcertifikat.....	80
Reklamskatt.....	81
Skatt på alkohol och tobak.....	82
Höjning av mervärdesskatt på biobiljetter.....	83
Sloppande av slussningsregel i mervärdesskattelagen.....	84
Undantag från mervärdesskatteplikt för vissa posttjänster.....	85
Mervärdesskattelagen bör ses över.....	86

Övriga förslag om mervärdesskatt.....	87
Höjning av vissa avgifter enligt skatteförfarandelagen	87
Lagförslagen.....	89
Offentliga sektorns skatteintäkter.....	89
Avvikande meningar.....	91
1. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (M)	91
2. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (SD).....	95
3. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (C).....	97
4. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (FP)	102
5. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (KD).....	106

Utskottets överväganden

Riktlinjerna för skattepolitiken

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken och föreslår att Moderaternas, Sverigedemokraternas, Centerpartiets, Folkpartiets och Kristdemokraternas förslag om en annan inriktning avslås.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 1 i denna del) att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

I propositionen föreslår och aviserar regeringen en rad förändringar på skatteområdet som sammantaget höjer de totala skatteintäkterna med 17–21 miljarder kronor årligen fr.o.m. 2016. I förhållande till 2015 års ekonomiska vårproposition har prognosen för de totala skatteintäkterna reviderats upp, framför allt till följd av de reformer som föreslås i propositionen.

Proposition bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet. Totalt föreslås investeringar och andra satsningar på drygt 24 miljarder kronor för 2016. Dessa tillskott läggs till de 20 miljarder kronor som regeringen aviserade för 2016 i 2015 års ekonomiska vårproposition.

Ett tydligt sysselsättningsmål styr den ekonomiska politiken. Regeringens mål är att antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin ska öka så att Sverige når målet om lägst arbetslöshet i EU 2020.

Investeringar i jobben görs inom regeringens jobbagenda som består av tre delar: investeringar i bostäder, klimatomställning och infrastruktur, en aktiv närings- och innovationspolitik och investeringar i kompetens och matchning. Arbetet ska bedrivas med ett tydligt jämställdhetsperspektiv i alla delar av agendan. När välfärden stärks och omfattar fler skapas nya arbetstillfällen, samtidigt som det skapar bättre förutsättningar att arbeta och arbeta heltid.

När finanskrisen inleddes fanns det ett betydande överskott i den offentliga sektorn. Den förra regeringen genomförde omfattande skattesänkningar som tillsammans med den utdragna ekonomiska återhämtningen har bidragit till ett betydande underskott i de offentliga finanserna. Sedan regeringen tillträdde har finanspolitiken lagts om i en mer ansvarsfull riktning. I de ekonomiska propositioner som regeringen lagt fram har samtliga reformer varit finansierade fullt ut. Detta bidrar till att underskottet har halverats, samtidigt som det strukturella sparandet har förbättrats.

Eftersom den offentliga skuldsättningen är förhållandevis låg och förtroendet för Sveriges offentliga finanser är högt, kan sparandet stärkas i en takt som värnar samhällsekonomisk balans utan att hållbarheten i eller förtroendet för de offentliga finanserna äventyras.

Det är angeläget att finanspolitiken understöder konjunkturåterhämtningen och bidrar till att pressa ned arbetslösheten genom ökade offentliga investeringar, en aktiv näringspolitik, insatser för höjda kunskapsnivåer och bättre matchning på arbetsmarknaden och satsningar på välfärden.

De reformer som föreslås i budgetpropositionen är finansierade fullt ut. Inriktningen bidrar till att sparandet trendmässigt stärks, samtidigt som den pågående återhämtningen värnas. Ett flertal åtgärder föreslås som minskar statens utgifter.

Ett flertal intäktsförstärkningar föreslås också, däribland ett avtrappat jobbskatteavdrag för dem med höga inkomster, begränsningar av uppräkningsgränsen för statlig inkomstskatt och ett i denna del återinförande av den särskilda löneskatten för äldre. Skatterna på drivmedel höjs, vilket utgör en viktig finansiering under mandatperioden samtidigt som miljöskatternas styrande effekter stärks. ROT-avdraget begränsas och beskattningen av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring höjs.

Regeringen föreslår dels höjningar av energiskatten på bensin och dieselbränsle, dels förändringar av omräkningen med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen av energiskattesatserna såvitt avser koldioxid- och energiskattesatserna på dessa drivmedel. Av praktiska skäl föreslås att energi- och koldioxidskattesatserna för samtliga fossila bränslen för 2016 uttrycks genom ändringar i 2 kap. 1 § energiskattelagen.

För energiskattesatserna på elektrisk kraft gäller att indexomräkning av skattebeloppen sker genom en förordning som utfärdas av regeringen senast i november året innan respektive kalenderår. Jämfört med 2015 års energiskattesatser medför indexomräkningen av energiskattesatserna på elektrisk kraft för 2016 en sänkning för hushållen och servicenäringsenheten med 0,2 öre per kilowattimme (kWh) (0,25 öre inklusive mervärdesskatt) i södra Sverige och med 0,1 öre per kWh (0,125 öre inklusive mervärdesskatt) i vissa kommuner i norra Sverige. Den skattesats på elektrisk kraft som tillämpas för förbrukning i industriell verksamhet i tillverkningsprocessen, jordbruket, skogsbruket eller vattenbruket ändras inte på grund av avrundningsregler. Skattesatsförändringarna för elektrisk kraft redovisas i tabell 6.23. Energiskattesatserna på elektrisk kraft för 2016 kommer att framgå av en förordning som regeringen utfärdar senast i november 2015.

Senast i november varje år ska regeringen, med stöd av en bestämmelse i tobaksskattelagen, i en förordning lägga fast det kommande kalenderårets tobaksskattesatser med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen. Skattesatsförändringarna för tobak redovisas i tabell 6.24. Tobaksskattesatserna för 2016 kommer att framgå av en förordning som regeringen utfärdar senast i november 2015.

Riksdagen antog våren 2015 riktlinjer för skattepolitiken (prop. 2014/15:100, 2014/15:FiU20). Enligt riktlinjerna är skattepolitikens främsta syfte att finansiera den gemensamma välfärden, olika samhällsfunktioner och andra offentliga utgifter. Skatterna ska tas ut på ett sätt som är förenligt med de övergripande målen för regeringens ekonomiska politik. Skattepolitiken ska vid sidan om att säkra goda och stabila skatteintäkter även skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt och hög sysselsättning, ett rättvist fördelat välstånd samt bidra till ett miljömässigt och socialt hållbart samhälle. För att kunna stödja den ekonomiska politiken på ett effektivt sätt bör skattepolitiken härutöver utformas enligt ett antal vägledande principer. Dessa principer kan sammanfattas enligt följande:

- ett legitimt och rättvist skattesystem
- generella och tydliga regler
- beskattning i nära anslutning till inkomstillfället
- hållbara regler i förhållande till EU.

Flera av regeringens förslag bidrar till att finansiera reformer och understöder därigenom en långsiktigt hållbar finansiering av den gemensamma välfärden, olika samhällsfunktioner och andra offentliga utgifter.

Förslagen att trappa av jobbskatteavdraget för höga inkomster, sänka skatten för pensionärer, inte räkna upp den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt och begränsa RUT-avdraget minskar skillnaderna i ekonomiska förutsättningar mellan olika grupper. Även förslaget om slopad avdragsrätt för privat pensionssparande är fördelningsmässigt motiverat. Förslaget innebär också en minskning av skattekrediter i och med att de krediter som avdragsrätten för sparandet innebär inte längre kan bildas.

RUT- och ROT-avdragen utgör avsteg från en enhetlig beskattning. Begränsningen av dessa avdrag medför en ökad enhetlighet. Att utvidga möjligheten att sätta ned avkastningsskatten ökar enhetligheten i beskattningen mellan olika sparformer och undanröjer en risk för dubbelbeskattning. Förslaget om slopad skattereduktion för gåvor förenklar skattesystemet. Förslaget om att införa särskild löneskatt för äldre ökar likformigheten i skattesystemet. Samtliga dessa förslag ligger i linje med principen att skattereglerna ska vara generella, och bidrar till ökad legitimitet och rättvisa i skattesystemet. Förslaget om ideella föreningars och registrerade trossamfunds secondhandförsäljning innebär en ökad tydlighet kring skattefriheten för berörda aktörer.

Anpassningen av investeraravdraget till kommissionens nya riktlinjer för statligt stöd är nödvändig för att hålla regelverket förenligt med EU-rätten.

Det aviserade förslaget om att införa ett tonnageskattesystem syftar till att förbättra villkoren för företagande och investeringar för svenska rederier i internationell trafik.

En ökad beskattning av drivmedel ger incitament för en mer energieffektiv utveckling av transportsystemet och ökar efterfrågan på mer bränslesnåla fordon och alternativa transportmedel. En höjd koldioxidskatt för

uppvärmningsbränslen inom vissa sektorer utanför EU:s system för handel med utsläppsrätter innebär en förstärkt miljöstyrning och incitament till att minska användningen av fossila uppvärmningsbränslen. Det innebär att ytterligare steg tas mot att begränsa klimatutsläppen i Sverige.

Att höja beskattningen av vissa biodrivmedel, begränsningen av möjligheten att använda märkt olja i båtar och att förändra undantaget från skatteplikt för elektrisk kraft innebär att energibeskattningen förblir förenlig med EU-rätten och förutsägbar för berörda aktörer.

Att slopa den särskilda avdragsrätten för viss ingående mervärdesskatt (slussningsregeln) och undantaget från mervärdesskatt på vissa posttjänster innebär att beskattningen blir förenlig med EU-rätten och förutsägbar för berörda aktörer.

Regeringen har den 25 juni 2015 fattat beslut om proposition 2014/15:131 Skattetillägg: Dubbelprövningsförbudet och andra rättssäkerhetsfrågor.

Skatteverket har fått i uppdrag att göra en fördjupad analys och presentera ett bredare underlag för sitt förslag att näringsidkare ska omfattas av kravet på kassaregister trots att inkomsten från den aktuella försäljningen inte härrör från ett fast driftställe i Sverige. Skatteverket har redovisat sitt uppdrag i promemorian Förstärkt konkurrens på lika villkor i kontantbranschen. Promemorian har remitterats och är under beredning i Regeringskansliet.

Skatteverket har vidare fått i uppdrag att utreda möjligheten att utveckla systemet med personalliggare till att omfatta fler branscher i syfte att motverka svartarbete och social dumpning. Skatteverkets förslag har lämnats till Finansdepartementet och innebär att personalliggare införs inom

- bilverkstäder
- partihandel med livsmedel
- kropps- och skönhetsvård.

Vidare avser Skatteverket att under 2015 lämna ett förslag som innebär att arbetsgivarna ska slippa att lämna både arbetsgivardeklaration och kontrolluppgift och att redovisning på individnivå i stället ska ske varje månad i arbetsgivardeklarationen.

Regeringen förstärker Skatteverkets anslag för att myndigheten successivt ska kunna bygga upp kompetens och öka resurserna för internationell kontroll av skattefusk och skatteuppläggsinsatser.

Våren 2013 påbörjade OECD tillsammans med G20-länderna ett stort och övergripande projekt i syfte att motverka skattebaserosion och flyttning av vinster (Base Erosion and Profit Shifting, BEPS). Regeringen stöder BEPS-projektet men samtidigt är det viktigt att resultatet av BEPS-projektet inte går utöver vad som är nödvändigt och att små, öppna exportberoende ekonomiers intressen beaktas. Resultatet av BEPS-projektet kommer att påverka den interna lagstiftningen och leda till lagstiftningsarbete i Sverige.

I juni 2015 lade Europeiska kommissionen fram en handlingsplan för en rättvisare och mer effektiv företagsbeskattning i EU. Handlingsplanen innehåller ett antal olika åtgärder för att bekämpa skatteflykt, garantera

hållbara intäkter och stärka den inre marknaden för företag. En av huvudåtgärderna i handlingsplanen är en nylansering av kommissionens förslag om en gemensamt konsoliderad bolagsskattebas (CCCTB).

I december 2014 antogs ett direktiv om ändring i direktivet om administrativt samarbete. Ändringarna innebär att direktivet numera omfattar i huvudsak de situationer som också regleras i sparandedirektivet. Kommissionen har lämnat ett förslag om att sparandedirektivet ska upphävas. Kommissionen lämnade i mars 2015 ett förslag till ändringar i direktivet om administrativt samarbete som syftar till att säkerställa att information om förhandsbesked i gränsöverskridande skattefrågor och om prissättningsbesked utbyts automatiskt mellan medlemsstaterna.

Under 2014 beslutades inom EU att täppa till ett kryphål i direktivet om ett gemensamt beskattningssystem för moderbolag och dotterbolag hemmahörande i olika medlemsstater som kunde utnyttjas av företag för att undvika beskattning genom s.k. hybridlånearrangemang. I januari 2015 beslutades att även införa en allmän skatteflyktsbestämmelse i direktivet. Regeringen har i september 2015 antagit lagrådsremissen Begränsad skattefrihet för utdelning och nya bestämmelser mot skatteflykt i fråga om kupongskatt, som syftar till att genomföra ändringarna i direktivet i svensk rätt.

Mellan 2006 och 2014 deltog Sverige i ett samnordiskt projekt med syfte att ingå avtal för att utbyta information med länder och jurisdiktioner som har en omfattande sekretess på skatteområdet. Projektet var mycket framgångsrikt och Sverige har nu ett av världens största nät av informationsutbytesavtal. Regeringen avser att löpande komplettera avtalsnätet när det behövs för att begränsa möjligheterna till skatteundandragande.

Motionerna

Alliansen

I partimotionerna 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1, 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 1, 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 1 och 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 redovisas Alliansens inriktning av skattepolitiken.

Alliansens politik syftar till att bygga ett samhälle där alla får förutsättningar att växa och skapa, och där vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Det kräver en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp motståndskraft mot kriser samt reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta i näringslivet ökar produktionsförmågan. Därmed vidgas utrymmet för hushållens konsumtion och de skatteintäkter som finansierar välfärden ökar. Bara genom att fler kommer i arbete kan vi säkerställa mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

Det finansiella ramverket och överskottsmålet medförde att Sverige gick in i finanskrisen med tillräckliga säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna för att kunna stimulera ekonomin under lågkonjunkturen. I kombination med

en effektiv stabiliseringspolitik innebar dessa säkerhetsmarginaler att Sverige klarade sig bättre än de flesta andra länder. När ekonomin nu ljusnar står Sverige fortfarande väl rustat, med en relativt låg statsskuld och hög sysselsättning.

Alliansen kommer även fortsatt att värna en stabil och varaktig återhämtning av svensk ekonomi.

Överskotts målet är i dag en viktig del av det finanspolitiska ramverket och bör inte ändras ensidigt av regeringen.

En kraftig åtstramning av finanspolitiken 2016–2017 riskerar att fördröja återhämtningen. När de offentliga finanserna ska föras tillbaka mot balans och överskott bör det ske på ett sätt som värnar en stabil och varaktig återhämtning. En rimlig avvägning är därför att de reformer som genomförs under perioden 2016–2017 bör vara fullt finansierade. Från 2018 och framåt bör budgetförstärkningar på ungefär 25 miljarder kronor genomföras. Tillsammans med de automatiska budgetförstärkningar som enligt regeringen kommer att ske under prognosperioden bedömer Alliansen att 1 procents överskott kan nås 2020, förutsatt att ekonomin är i balans.

Alliansen är enig om att budgetförstärkningarna bör ske genom såväl intäktsökningar som utgiftsminskningar framöver. Det är också centralt att budgetförstärkningarna samt finansieringen av reformer inte sker genom att skatten på jobb och företagande höjs. En lika viktig utgångspunkt är att budgetförstärkningarna inte ska påverka välfärdens kärnverksamheter.

På inkomstsidan bör en rad åtgärder vidtas. Skatteuttaget från den finansiella sektorn bör öka. Det är viktigt att upprätthålla skattesystemets legitimitet. I dag beskattas den kommersiella fastighetssektorn mindre än andra delar av näringslivet. Skatteplanering genom paketering av fastigheter kan motverkas. För att ytterligare motverka fusk bör även nivåerna i skatte- och tulltilläggen höjas. Omställningen av transportsektorn är en viktig del av miljöpolitiken. Miljöstyrningen bör förstärkas, t.ex. genom att se över beskattningen för personbilar och fordon som har särskilt stora utsläpp av växthusgaser. Ytterligare miljöskatter som en kemikalieskatt och en skatt på fluorerande växthusgaser bör införas. Kväveoxidavgiften bör också göras om till en skatt. Alliansen har även beredskap för ytterligare höjningar av skatterna på alkohol och tobak i syfte att stärka folkhälsan. Det är viktigt att föra en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Det är också centralt att i allmänhet upprätthålla god kostnadskontroll i olika ersättningssystem genom att motverka förekomsten av fusk och överutnyttjande. Den statliga förvaltningen bör effektiviseras. Det bör också ske en begränsning av de årliga anslagsökningarna i pris- och löneomräkningssystemet.

Moderaterna

Moderaterna föreslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 1 att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar. Motionen innehåller reformförslag för 2016 på sammanlagt 19,5 miljarder kronor. Moderaterna säger nej till förslag i

budgetpropositionen på inkomstförstärkningar på sammanlagt 16,1 miljarder kronor, bl.a. minskat RUT- och ROT-avdrag, höjd bensin- och dieselskatt, höjda kostnader för att anställa äldre, höjd inkomstskatt för 1,2 miljoner löntagare, sänkt avdragsrätt för gåvor och höjd biomoms. Motionen innehåller finansiering och budgetförstärkningar på sammanlagt 35,9 miljarder kronor, bl.a. slopad gruppregistrering av moms och höjd fordonsskatt.

Skatten för pensionärer med lägst inkomst sänks genom att det förhöjda grundavdraget förstärks från 2016.

Utgångspunkten för Moderaternas finanspolitik är att alla som kan arbeta ska ha ett jobb att gå till. Alla som bor i Sverige ska göra vad som krävs för att komma i arbete eller försörja sig själva. Det ställer krav på en ekonomisk politik som gör att fler jobb skapas i växande företag, att fler personer blir rätt rustade för de jobb som växer fram och att det alltid lönar sig att arbeta.

Tre frågor är centrala för Sveriges utveckling. Hur ska den arbetskraft som finns och behövs i Sverige tas till vara och utanförskapet hejdas att på nytt växa fram? Hur ska företag stödjas för att fortsätta förnya sig och växa när omställningstrycket och den internationella konkurrensen hårdnar? Hur ska vi ta ansvar för ekonomin och svenska skattebetalares pengar när kostnadstrycket i flera offentliga utgiftssystem ökar snabbt? För att öka sysselsättning, välbefinnande och trygghet krävs nya och bättre svar på dessa frågor.

Ett reformpaket läggs fram för att bryta det nya utanförskapet genom att göra det enklare och mer attraktivt att få det allra första jobbet, genom att förbättra förutsättningarna för fler och växande företag och genom att ta ansvar för Sveriges ekonomi.

För att bryta det nya utanförskapet införs bl.a. ett förstajobbetavdrag som är anpassat för att ge störst skattelättnad för dem med låga inkomster. För att öka incitamenten för arbetsgivare att våga ta steget och anställa unga med kort utbildning bör en nedsättning av arbetsgivaravgifterna för de allra yngsta införas.

För att minska svartarbete och öka efterfrågan på vita hushållsnära tjänster ytterligare bör RUT-avdraget breddas till att också innefatta flytttjänster.

Moderaterna föreslår reformer för ökad konkurrenskraft. Det ska vara enkelt att driva företag. Den tid som företag måste lägga på administration bör minska. En regel om att företag bara ska lämna samma information en gång till myndigheterna – ”en dörr in” – bör införas. Myndigheter och kommuner bör också vara skyldiga att sätta tydliga tidsgränser för handläggningstider. Mikroföretag bör undantas från onödig administration.

Drivkrafterna för erfarna medarbetare att jobba längre bör också stärkas genom att det förstärkta jobbskatteavdraget för äldre införs redan vid 64 års ålder i stället för dagens 65 år. Moderaterna vill också göra det enklare och mer konkurrenskraftigt att erbjuda anställda incitamentsprogram och delägarskap. Moderaterna vill ta initiativ till att pröva offentligt-privata fondlösningar för det offentliga riskkapitalet, som kombinerar offentlig och privat riskkapital med ambitionen att öka det privata engagemanget och vitalisera marknaden inom tidigt riskkapital.

Reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering av moms slopas.

För att säkerställa en trygg försörjning av kärnkraft bör effektskatten sänkas och dess utformning ses över. För att jordbruket ska klara den pågående krisen vill Moderaterna temporärt sänka dieselskatten inom jord- och skogsbruket.

Supermiljöbilspremien förlängs fram till dess ett bonus–malus-system är på plats.

Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 1 att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna föreslår.

Sverige ska ta ut tillräckliga men skäliga skatter för att finansiera gemensamma åtaganden. Befintliga skattemedel ska i bästa möjliga mån omfördelas till att ge ökade tillskott i finansieringen av välfärd, trygghet, företagande och industri genom minskade utgifter inom andra utgiftsområden som exempelvis invandring och EU.

Sverigedemokraterna säger nej till regeringens förslag till skattehöjningar när det gäller marginalsatt, statlig skatt, särskild löneskatt för äldre, bensin och diesel, RUT och ROT samt skatten på kärnkraft. En särskild skatt på handelsgödsel avvisas liksom kilometerskatt på transporter och införande av flygskatt. Sverigedemokraterna är inte negativa till vindkraft som energikälla men säger nej till en utbyggnad av subventionerad vindkraft.

Sverigedemokraterna prioriterar i budgeten sänkningar av den allmänna löneavgiften och fastighetsskatten på industrienheter men även en satsning på forskning och utveckling (FoU). En översyn sker av möjligheterna att göra ytterligare skatteavdrag för FoU.

Reseavdraget höjs. Den extra skatten för pensionärer avskaffas helt från den 1 januari 2018.

Effektskatten sänks. För att stimulera byggandet och skapa incitament för att förnya reaktorer slopas effektskatt för nya reaktorer. Skatteavdrag ska medges när anläggningarna inte producerar någon el redan efter 30 dagar i stället för efter 90 dagar. Sverigedemokraterna står för en industrigaranti, som innebär att varje kostnadsrelaterad försämring för svensk industri måste balanseras av motsvarande lättnad i skatter eller motsvarande. Skatten för serverhallar sänks till samma nivå som för den energiintensiva industrin

Den svenska livsmedelsproduktionen är i en negativ trend som hotar självförsörjningen och landsbygdens ekonomi. Dieselskatten för lant- och skogsbruk bör sänkas till dansk nivå.

Ambitionerna för investeraravdraget bör öka för privatpersoners möjligheter att investera främst i mindre bolag. Ekonomiska incitament ska stimulera till ökat ägande av svenska företag samt ökade investeringar i nystartade och befintliga mindre bolag.

Månadsrapportering och anmälningsplikt ska vara tvingande för samtliga företag som har utstationerad arbetskraft i Sverige.

Den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder avskaffas.

Medlen för att bevara, vårda, levandegöra och sprida kunskap om fornlämningar, kulturlandskap och bebyggelse förstärks bl.a. genom ett ROT-avdrag öronmärkt för kulturhistoriska bebyggelsemiljöer.

Reklamskatten avskaffas på annonser för dagspress och periodiska publikationer.

Arbetet med de bilaterala skatteavtalen intensifieras. Regeringen bör lämna en detaljerad årlig rapport till riksdagen om hur situationen ser ut med avseende på uppdatering och nytecknande av skatteavtal.

Förslagen i budgeten finansieras genom bl.a. återställning av arbetsgivaravgifter och restaurangmoms.

Centerpartiet

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 1 att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna föreslår.

Budgetmotionen innehåller stora och viktiga strukturreformer på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden, en omläggning av skatten på arbete och företagens villkor samt en kraftfull grön skatteväxling, med sänkt skatt på arbete finansierade med att förorenaren betalar för utsläpp. Ytterst är välfärdens kvalitet beroende av skatteintäkter från en stark sysselsättningsutveckling och ett klokt utnyttjande av de gemensamma resurserna.

Centerpartiet motsätter sig regeringens förslag om att minska och begränsa RUT- och ROT-avdraget och vill tvärtom utvidga RUT-avdraget med ett paket av nya tjänster. Förslaget om att införa en särskild löneskatt för äldre avvisas.

För att underlätta för företag som anställer unga ska nedsättningen av de sociala avgifterna för unga behållas. Ingen arbetsgivaravgift ska behöva betalas under de första två åren när en enmansföretagare anställer sin första medarbetare.

Som ett första steg bör skiktgränsen för statlig inkomstskatt höjas. Riktåldern för det förstärkta jobbskatteavdraget sänks från 65 år till 64 år.

Regelverket för 3:12-beskattningen förenklas och förslag kommer att lämnas i kommande budgetmotioner. Investeraravdraget vidareutvecklas. Avdragsrätten bör höjas från hälften till hela investeringen. Det statliga riskkapitalet bör i högre grad komplettera det privata genom att toppa upp privata investeringar. Detta bör exempelvis ske genom s.k. fond-i-fond-lösningar. Den digitala tjänsten ”en dörr in” där företag bara behöver lämna uppgifter till statliga myndigheter en gång på ett ställe prioriteras.

Reglerna för generationsväxling i företag ses över i syfte att garantera att skattesystemet inte försvårar att familjeföretag förblir just familjeföretag.

Centerpartiet föreslår en grön skatteväxling på över 21 miljarder kronor över fyra år.

Kemikalieskatteutredningens förslag om en bredare kemikalieskatt som innefattar produkter på ett likvärdigt sätt införs. Industrins undantag från eller nedsättningar av energi- och koldioxidskatter för fordon begränsas för branscher där icke-fossila alternativ i allt högre grad finns tillgängliga.

Nedsättningen av koldioxidskatten för diesel i gruvindustriell verksamhet slopas i nästa steg helt. Även energiskattesubventionen för samma fordon utgår. För att styra mot en ökad återvinning och mer resurseffektivitet införs en punktskatt på förbränning av avfall. En miljöavgift på 1 krona införs på fossilplastpåsar. En skatt på fluorerande växthusgaser införs i enlighet med utredningsförslaget. En miljölastbilspremie och en elbusspremie införs. I väntan på införandet av ett bonus–malus-system förlängs supermiljöbilspremierna för de mest miljövänliga bilarna.

Den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar förlängs med tre år. Regeringens nedsättning av förmånstaket avvisas. Den utsläppsbaserade delen av fordonsskatten förstärks och skatten indexeras.

Sverige bör fortsätta att driva skattebefrielsen för höginblandade och rena biodrivmedel. Regeringens skattehöjningar på biodrivmedel avvisas.

Återbetalning av dieselskatt till lantbruket ökar och uppgår till 300 miljoner kronor årligen 2016–2018. Regeringens avisering om någon form av handelsgödselskatt och kilometerskatt utgör allvarliga hot mot utvecklingen av landsbygden och de gröna näringarna och avvisas.

Frågan om hur ett antal skatter ska kunna regionaliseras bör utredas. I ett första steg är det rimligt med en regionalisering av fastighetsskatten på elproducerande fastigheter.

En bred, långsiktig och blocköverskridande överenskommelse bör träffas vad gäller beskattningen för att köpa, äga och sälja sin bostad. Möjligheterna att införa ett riktat bosparande bör också ses över i syfte att ge incitament för fler att redan vid tidig ålder sätta undan en del av lönen för framtida investeringar i bostad.

Folkpartiet

Folkpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 1 att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna föreslår.

Skattepolitiken ska utformas för att öka antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin, stärka konkurrenskraften samt öka människors frihet och möjligheter. Folkpartiets viktigaste skattepolitiska prioritering är att sänka skatterna på arbete. På så sätt stärks arbetslinjen och uppmuntrar jobbskapare i en tid av ökad global konkurrens och hastig digitalisering.

Brytpunkten för den statliga inkomstskatten höjs kraftigt. Det andra steget i den statliga inkomstskatten, värnskatten, avskaffas under mandatperioden. Att fler jobbar längre upp i åldrarna är en avgörande del av arbetslinjen. Åldersgränsen för det förhöjda jobbskatteavdraget justeras ned i två steg med två år för att även inkludera personer som vid kalenderårets ingång fyllt högst 63 år.

Regeringens omotiverade skattehöjningar på jobben avvisas. Hit hör marginalskattehöjningen på inkomster från 50 000 kronor till 123 300 kronor

i månaden. Det gäller även uppräkningsstakten av skiktgränserna för statlig inkomstskatt samt förslaget att införa en särskild löneskatt för äldre.

Folkpartiet fullföljer riksdagens beslut om att sänkningen av arbetsgivaravgifterna ska fokuseras till yngre åldrar och föreslår att arbetsgivaravgifterna för unga som vid årets ingång inte fyllt 20 år sätts ned fr.o.m. den 1 januari 2016.

RUT-avdraget utvidgas till att omfatta flyttjänster, och subventionsgraden höjs för alla som vid årets ingång har fyllt 80 år. Regeringens sänkning av subventionsgraden i ROT och sänkningen av taket i RUT-avdraget avvisas. Det gäller även slopandet av avdragsrätten för läxläsning. Även förslaget om att slopa avdragsrätten för gåvor avvisas.

Miljöpåverkan från transportsektorn måste minska. En omvänd miljöbonus införs där bilar som inte är berättigade till en miljöbilspremie under de första fem åren får en förhöjd fordonsskatt. Reseavdraget blir mer generöst där kollektivtrafiken är mindre väl utbyggd och stramas åt där möjligheten att använda kollektivtrafiken är större. Olika former av subventioner för användandet av fossila bränslen fasas ut. Förslaget om att höja energi- och koldioxidskatterna på bensin och förslaget om nedsatt förmånsvärde för vissa bilar avvisas.

Effektskatten på kärnkraftverk avskaffas i tre steg under mandatperioden. Regeringens höjning av skatten avvisas. Fastighetsskatten tas bort på produktionsanläggningar för solenergi. En skatt på elektronik som innehåller miljöfarliga kemikalier införs. Användningen av handelsgödsel ska minska liksom jordbrukets allmänna miljöpåverkan. En ny läckageskatt införs 2017. Den utökade skattenedsättningen för högbeskattad diesel i gruvindustrin slopas.

Den s.k. kallade flyttskatten sänks. Taket för uppskovsbeloppet och räntan på den uppskjutna reavinstbeskattningen slopas. Samtidigt bör den statliga fastighetsskatten på obebyggd tomtmark höjas för mark som är avsatt för byggnation av hyresfastigheter.

Reglerna om gruppregistrering till mervärdesskatt för företag inom den finansiella sektorn slopas. Även möjligheten till gruppregistrering till mervärdesskatt för företag i inkomstskatterättsliga kommissionärsförhållanden slopas. Den allmänna löneavgiften höjs för företag som bedriver verksamhet inom finansiella tjänster, försäkring, återförsäkring och stöd-tjänster till finansiella tjänster och försäkring.

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 1 att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna föreslår.

Kristdemokraterna förespråkar väl fungerande och gemensamt finansierade välfärdstjänster och värnar kvaliteten i skola, vård och äldreomsorg. Höjda skatter innebär inte automatiskt bättre välfärd. Med väl avvägda skattesänkningar på arbete och företagande kan positiva välfärdseffekter

uppnås. Härigenom skapas nya jobb och företag, och människor får behålla en större del av sin inkomst. Den högre tillväxt som följer av detta gör att satsningar samtidigt kan göras för att förbättra den offentligt finansierade välfärden.

Regeringens jobbfientliga skatteförslag om lägre skiktgräns för statlig inkomstskatt och avtrappat jobbskatteavdrag avvisas. Det gäller även förslagen om höjda arbetsgivaravgifter för äldre särskilt löneskatten, samt försämringen av RUT- och ROT-avdragen. RUT-avdraget bör även i fortsättningen omfatta matlagning i hemmet. Avdraget utvidgas till att gälla även andra tjänster.

Skatten på pensioner bör stegvis och när ekonomin tillåter sänkas till samma nivå som skatten på förvärvsinkomster.

Kristdemokraterna motsätter sig regeringens förslag att avskaffa gåvoskatteavdraget och föreslår att avdraget utvidgas genom att taket höjs samtidigt som årsavgiften tas bort.

En sänkt arbetsgivaravgift för ungdomar upp till 22 år återinförs. Samtidigt ska ungdomar under 25 år kunna tjäna sin första halvmiljon kronor skattefritt. Det förhöjda jobbskatteavdraget för äldre personer tidigareläggs med ett år, vilket ger ökad drivkraft att skjuta upp pensionen och att jobba ytterligare något år. Ett nystartsavdrag – ett förstärkt jobbskatteavdrag – införs för dem som går från långtidsarbetslöshet till arbete. För att förbättra integrationen införs ett etableringsavdrag som innebär att en nyanländ får möjlighet att under sina första fem år tjäna upp till en halv miljon kronor skattefritt.

Kristdemokraterna föreslår mer konkurrenskraftiga skatter på delägarskap för nyckelpersoner i växande företag. För att underlätta för små företags rekrytering av kompetent arbetskraft bör det bli enklare och mer konkurrenskraftigt att erbjuda anställda incitamentsprogram och delägarskap. En garanti föreslås så att företag bara ska behöva lämna samma uppgift en gång till myndigheterna.

Det statliga riskkapitalet måste reformeras och effektiviseras så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital. Det bör ske genom s.k. fond-i-fond-lösningar, där statligt riskkapital från början samverkar med privata fonder för att nå mindre och växande företag.

För att ytterligare stärka tjänstesektorn bör momsen för sådana tjänster som cykelreparationer, skomakeri och skrädderiverksamhet sänkas.

Flyttskatterna innebär sämre rörlighet på bostadsmarknaden. Taket för uppskov av reavinstskatten bör tas bort om man köper ny bostad. Även betalningen av räntan på uppskovet ska kunna skjutas på framtiden. Den närmare utformningen av förslaget bör utredas.

Utvecklingen i elkrävande industrier försvåras genom höjda punktskatter. Effektskatten sänks till tidigare nivå.

En kemikalieskatt införs på viss hemelektronik och PVC-material. En rad ekonomiska styrmedel bör införas för att snabba på takten för att uppfylla de nationella utsläppsminsknings- och miljömålen. Kristdemokraterna föreslår en

väsentligt lägre höjning av bensin- och dieselskatten än vad regeringen föreslår. Förslag om att öka indexeringen av bensin- och dieselskatten avvisas. Milersättningen för arbetsresor höjs.

Förslagen i motionen finansieras genom en höjning av koldioxidbeloppet i fordonsskatten. Nedsättningen av koldioxidskatten för diesel i gruvindustriell verksamhet bör i nästa steg helt slopas. En skatt på förbränning av osorterade sopor införs för att öka materialåtervinningen och minska utsläppen av miljöfarliga ämnen och koldioxid. Undantaget från skatten på bekämpningsmedel för kreosot avskaffas. Torv beläggs med koldioxidskatt. Alkohol- och tobaksskatten höjs något.

Möjligheten till avdrag i inkomstslaget tjänst för övriga utgifter tas bort. Reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering slopas.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har under vårens behandling av 2015 års ekonomiska vårproposition tillstyrkt regeringens inriktning av den ekonomiska politiken och skattepolitiken för att skapa fler jobb, en bättre skola och social och ekologisk hållbarhet. Utskottet står alltså bakom den inriktning som regeringen föreslagit.

Skattepolitikens främsta syfte är att finansiera den gemensamma välfärden, olika samhällsfunktioner och andra offentliga utgifter. Skattepolitiken ska vid sidan om att säkra goda och stabila skatteintäkter även skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt och hög sysselsättning, ett rättvist fördelat välstånd samt bidra till ett miljömässigt och socialt hållbart samhälle. Enkla, tydliga och hållbara regler med få undantag samt breda skattebaser är grundläggande principer. Sverige ska även i framtiden kunna finansiera en generell och rättvist fördelad välfärd. Den ekonomiska politiken ska användas för att öka den ekonomiska jämlikheten.

En väl fungerande arbetslinje kräver att det både ska löna sig att arbeta och att ha arbetat. Pensionen är en ersättning för tidigare utfört arbete och inte ett bidrag och den orättvisa skatteskillnaden mellan arbetsinkomster och pension bör därför avskaffas. Av kostnadsskäl måste skillnaden i beskattning tas bort i flera steg. Som ett första steg föreslås nu att pensionärer inte ska beskattas högre än yngre löntagare för inkomster upp till ca 120 000 kronor per år samtidigt som skatten även sänks för pensionärer med inkomster upp till ca 240 000 kronor per år.

Budgeten innehåller flera intäktsförstärkningar, däribland avtrappat jobb-skatteavdrag för dem med höga inkomster, begränsningar av uppräknings- och den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt och ett i denna del återinförande av den särskilda löneskatten för äldre. ROT-avdraget begränsas och beskattningen av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring höjs.

Utskottet anser att det finns såväl offentligfinansiella som fördelningspolitiska skäl för att trappa av jobbskatteavdraget för de med höga inkomster

för att minska inkomstskillnaderna och för att begränsa uppräkningsgraden av den nedre skiktgränsen för uttag av statlig inkomstskatt på beskattningsbara förvärvsinkomster.

För att öka likformigheten i beskattningen av förvärvsinkomster bör även en särskild löneskatt för äldre införas. Även offentligfinansiella skäl talar för att återinföra en särskild löneskatt på löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år. Det samma gäller i fråga om inkomst av aktiv näringsverksamhet för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år samt för personer som inte har fyllt 65 år men som under året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken.

Även när det gäller ROT-tjänster finns det enligt utskottets mening anledning att vara restriktiv och att återkommande överväga om den offentligfinansiella kostnaden är motiverad. ROT-avdragets självfinansieringsgrad bedöms vara låg. Vidare har kostnaderna för ROT-avdraget ökat betydligt mer än förväntat. Kostnaderna vid nuvarande subventionsnivå bedöms överstiga avdragets positiva effekter. En minskning av subventionsgraden är därför motiverad. På så sätt frigörs resurser som kan användas till mer angelägna satsningar.

Utskottet anser att det finns skäl att begränsa utrymmet för RUT-tjänster så att kostnaden för denna skatteutgift sänks till en nivå som stämmer bättre överens med syftet att underlätta för hushåll med begränsade resurser att köpa tjänster. I dag lämnar reglerna ett utrymme som gör att en stor del av resurserna går till höginkomsttagare. Den förändring av RUT-avdraget som riksdagen beslutade efter förslag i propositionen Vårändringsbudget för 2015, och de förändringar som föreslås i denna proposition, är framför allt fördelningspolitiskt motiverade. Det är viktigt för skattesystemets legitimitet att skattepolitiken upplevs som rättvis. Vidare innebär det nuvarande taket för RUT-avdraget en subvention för arbetskostnader på upp till 100 000 kronor per år, vilket i stort sett endast höginkomsttagare kan betala för sådana tjänster. Även förslaget om att exkludera skattereduktionen för matlagning och för städning med utrustning som inte förekommer i ett genomsnittligt hushåll gör att RUT-avdraget riktas mer mot ett genomsnittligt hushålls behov.

Utskottet anser att det finns skäl för enskilda att spara till sin pension men såväl fördelningsargument som effektivitetsargument talar för att jämna ut de skattemässiga villkoren mellan olika sparformer. Därutöver gynnar pensions-sparavdragets konstruktion vissa grupper mer än andra. En höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto ökar den skattemässiga neutraliteten mellan olika sparformer.

Skattereduktionen för gåvor till ideell verksamhet slopas. Stöd till de verksamheter ideell sektor bedriver bör fördelas utifrån en prioritering och bedömning av hur dessa bidrar till samhällsnytta, snarare än utifrån vilken förmåga de berörda organisationerna har att hitta privatpersoner som har råd att genom gåvor stödja verksamheten.

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga och en högt prioriterad fråga. Insatserna intensifieras för att nå en fordonsflotta fri från fossila bränslen. Höjda skatter på drivmedel bidrar med viktig finansiering under mandatperioden samtidigt som miljöskatternas styrande effekter stärks. Det handlar dels om höjningar av energiskatten på bensin och dieselbränsle, dels om förändringar av omräkningen med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen av energiskattesatserna vad avser koldioxid- och energiskattesatserna på dessa drivmedel. Konstruktionen av den årliga omräkningen ändras i syfte att i högre grad än i dag förena den med en långsiktig miljöskattepolitik.

Med hänsyn till den utsatta konkurrenssituation som det svenska jord- och skogsbruket för närvarande befinner sig i kompenseras näringarna i sin helhet för den höjning som görs av energiskatten på dieselbränsle 2016. Det sker genom att den nuvarande befrielsen från en viss del av koldioxidskatten på sådant bränsle i arbetsmaskiner i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna ökas.

Nedsättningarna av koldioxidskatten för uppvärmningsbränslen inom vissa sektorer utanför EU:s system för handel med utsläppsrätter slopas stegvis. Det minskar användningen av fossila bränslen och utsläppen från de berörda verksamheterna samtidigt som principen om att förorenaren ska betala för miljöpåverkan uppfylls i större utsträckning.

Globaliseringen kräver en kontinuerlig anpassning, såväl för att skattereglerna ska stimulera till investeringar och hållbar tillväxt som för att värna skattebaserna. Nya reformer för att motverka skatteflykt, skattefusk och aggressiv skatteplanering behöver implementeras löpande.

En viktig utgångspunkt i EU-arbetet är att den nationella befogenheten inom skatteområdet ska respekteras. De åtgärder som EU-länderna gemensamt vidtar för att komma åt problem med skatteundandragande ska inte gå längre än nödvändigt. Skatteverket bör successivt bygga upp kompetens och öka resurserna för internationell kontroll av skattefusk och skatteuppläggsinsatser. Även i det nationella arbetet ska insatser för att motverka skattefusk fortsätta att vara högt prioriterade.

Bestämmelser om personalliggare för byggbranschen träder i kraft den 1 januari 2016. Skatteverket har nyligen redovisat ett uppdrag till Finansdepartementet om möjligheten att utveckla systemet med personalliggare till att omfatta fler branscher i syfte att motverka svartarbete och social dumpning. Skatteverket föreslår att personalliggare införs för bilverkstäder, partihandel med livsmedel samt kropps- och skönhetsvård.

Vidare pågår beredningen av ett förslag om att näringsidkare ska omfattas av kravet på kassaregister även när inkomsten från den aktuella försäljningen inte härrör från ett fast driftställe i Sverige.

Utskottet noterar regeringens höga ambitioner att förbättra det svenska skattesystemet. Mervärdesskattelagen (1994:200) ska ses över i syfte att öka överskådligheten och därmed förenkla tolkningen och tillämpningen av lagen. Arbetet med att reformera företagsbeskattningen fortsätter.

Utskottet ställer sig med det anförda bakom den inriktning av skattepolitiken som regeringen har förordat och avstyrker följaktligen de aktuella motionsyrkandena. I det följande går utskottet närmare in på de skatteförslag och bedömningar som ingår i de olika budgetalternativen.

Avtrappat jobbskatteavdrag för höga inkomster

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en avtrappning av jobbskatteavdraget vid höga inkomster och avslår motionsförslagen om förstajobbetavdrag, etableringsavdrag, nystartavdrag och andra skatteavdrag.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att jobbskatteavdraget trappas av vid höga inkomster. Avtrappningen gäller både jobbskatteavdraget för dem som inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång och jobbskatteavdraget för dem som har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång. Avtrappningen uppgår till 3 procent och inleds när arbetsinkomsten överstiger en nivå som 2016 uppgår till ca 600 000 kr. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016.

Regeringen anför att det finns såväl offentligfinansiella som fördelningspolitiska skäl för att trappa av jobbskatteavdraget för dem med höga inkomster. Vid en internationell jämförelse sticker det svenska jobbskatteavdraget ut då det inte trappas av. Regeringen anser att det är lämpligt att trappa av jobbskatteavdraget med 3 procent för dem som har arbetsinkomster som överstiger ca 600 000 kronor per år eller 50 000 kronor per månad.

Förslaget beräknas öka skatteintäkterna med 2,71 miljarder kronor 2016.

Motionerna

Moderaterna avslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkandena 5 i denna del och 8 regeringens förslag om avtrappat jobbskatteavdrag. Motionärerna anför att det krävs starkare drivkrafter för dem med låga inkomster att ta sig in på arbetsmarknaden och de föreslår att det införs ett ”förstajobbetavdrag”, dvs. ett förstärkt jobbskatteavdrag för dem som går från långtidsarbetslöshet till arbete. För varje månad utöver ett års arbetslöshet får den enskilde två månaders förstärkt jobbskatteavdrag när personen börjar arbeta. En person under 26 år får förstärkt jobbskatteavdrag i två månader för varje månad utöver ett halvår som personen varit arbetslös. Det förstärkta jobbskatteavdraget ges i maximalt två år. Förslag med denna inriktning finns också i partimotion 2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande

36 och motion 2015/16:1912 av Betty Malmberg och Erik Bengtzboe (båda M) yrkande 2.

Sverigedemokraterna avslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del regeringens förslag om avtrappat jobbskatteavdrag.

Centerpartiet avslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 29 regeringens förslag om avtrappat jobbskatteavdrag.

Folkpartiet avslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del regeringens förslag om avtrappat jobbskatteavdrag.

Kristdemokraterna avslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 16 regeringens förslag om avtrappat jobbskatteavdrag. Motionärerna inför ett ”nystartavdrag”, dvs. ett förstärkt jobbskatteavdrag för dem som går från långtidsarbetslöshet till arbete (yrkande 9). För varje månad utöver ett års arbetslöshet får den enskilde två månaders förstärkt jobbskatteavdrag när personen börjar arbeta. En person som varit arbetslös 18 månader och då får ett arbete får alltså tolv månader med förstärkt jobbskatteavdrag. En person under 26 år får förstärkt jobbskatteavdrag i två månader för varje månad utöver ett halvår som personen varit arbetslös. Det förstärkta jobbskatteavdraget ges i maximalt två år. Motionärerna föreslår vidare att ungdomar under 25 år ska få tjäna sin första halvmiljon kronor skattefritt (yrkande 7). Om man tar en akademisk examen innan 25 år förlängs möjligheten till skattefri inkomst tills man blir 30 år. Syftet med reformen är att se till att unga människor snabbt kommer i arbete. För att öka jobbchanserna och därigenom förbättra integrationen införs ett etableringsavdrag samtidigt som etableringsersättningen sänks något (yrkande 8). En nyanländ får under sina första fem år möjlighet att tjäna upp till en halv miljon kronor skattefritt. Förslag med denna inriktning finns också i partimotion 2015/16:2978 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 4 och kommittémotionerna 2015/16:1991 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 2 och 9 och 2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 8.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att finanspolitiska och fördelningspolitiska skäl talar för att jobbskatteavdraget bör avtrappas vid höga inkomster och har inte någon invändning mot att avtrappningen utformas på det sätt som regeringen föreslår.

Av regeringens redovisning framgår att den största effekten återfinns i den högsta inkomstgruppen, där den ekvivalerade disponibla inkomsten minskar med drygt 0,4 procent. Förslaget minskar således den ekonomiska skillnaden mellan hushåll med låg respektive hög inkomst.

Effekten på jämställdheten är också positiv. Av de ca 400 000 personer som påverkas av förändringen beräknas ungefär tre fjärdedelar vara män och en fjärdedel kvinnor. De män som berörs får också i genomsnitt en högre skattehöjning. Den genomsnittliga skattehöjningen för de män som påverkas beräknas till ca 7 000 kronor per person och år, medan de berörda kvinnorna uppskattas få en genomsnittlig skattehöjning på ca 5 900 kronor per person

och år. Totalt beräknas ca 78 procent av skattehöjningen bäras av män. Sammantaget bidrar förslaget till att minska den ekonomiska skillnaden mellan kvinnor och män.

Motionärerna avslår regeringens förslag och lägger i vissa fall också fram förslag om långtgående utvidgningar av jobbskatteavdraget. Det handlar skattesänkningar som i vissa fall minskar statens inkomster med närmare 9 miljarder kronor. Utskottet är inte berett att tillstyrka dessa förslag.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen.

Skatten för pensionärer

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en förstärkning av pensionärernas förhöjda grundavdrag och avstyrker motionsförslagen om en sänkning av åldersgränsen för de förhöjda grundavdraget.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förstärks på så sätt att pensionärer inte beskattas högre än löntagare yngre än 65 år för inkomster upp till ca 120 000 kronor per år. Det förhöjda grundavdraget förstärks även för dem med inkomster upp till ca 240 000 kronor per år. Sammanlagt minskar skatten för personer som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år med 1,87 miljarder kronor.

Regeringen anför att pensionärer inte bör beskattas hårdare än löntagare yngre än 65 år. Av kostnadsskäl måste skillnaden i beskattning tas bort i flera steg. Som ett första steg föreslås att pensionärer inte ska beskattas högre än yngre löntagare för inkomster upp till ca 120 000 kronor per år samtidigt som skatten även sänks för pensionärer med inkomster upp till ca 240 000 kronor per år. En lämplig åtgärd för att åstadkomma detta bedöms vara att förstärka det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år.

För en garantipensionär innebär förstärkningen en skattesänkning med mellan ca 1 400 och 2 300 kronor per år beroende på civilstånd och den kommunalskattesats man betalar. För inkomster upp till drygt 120 000 kronor per år är skattesänkningen mellan ca 1 800 och 3 400 kronor per år. För inkomster upp till ca 240 000 kronor per år avtar sedan skattesänkningen ner till 0 kronor per år. Skatten för personer med inkomst motsvarande full garanti-pensionsnivå blir lägre än för en löntagare med samma inkomst.

Motionerna

I partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 5 i denna del godtar Moderaterna regeringens förslag om sänkt skatt för pensionärer och föreslår att åldersgränsen för förhöjt jobbskatteavdrag sänks från 65 år till 64 år.

I partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 5 i denna del anför Sverigedemokraterna att pensionärer inte bör beskattas hårdare än löntagare och räknar i sin budget med att kunna avskaffa hela skillnaden den 1 januari 2018.

I partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkandena 5 i denna del, 12 och 27 föreslår Centerpartiet att incitamenten till arbete stärks ytterligare genom att åldersgränsen för förhöjt jobbskatteavdrag sänks från 65 år till 64 år. Motionärerna avslår regeringens förslag om förändringar i pensionärernas förhöjda grundavdrag.

I partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 5 i denna del och 6 i denna del godtar Folkpartiet regeringens förslag om sänkt skatt för pensionärer och sänker åldersgränsen för förhöjt jobbskatteavdrag från 65 år till 64 år 2016 och från 64 år till 63 år 2017.

I partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5 i denna del och 12 godtar Kristdemokraterna regeringens förslag om sänkt skatt för pensionärer och föreslår att åldersgränsen för förhöjt jobbskatteavdrag sänks från 65 år till 64 år. Förslag med denna inriktning finns också i kommittémotionerna 2015/16:1991 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 15 och 2015/16:2510 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkandena 2–4.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att pensionärer inte bör beskattas hårdare än löntagare och har därför inte någon invändning mot regeringens förslag om en skattesänkning som gör att pensionärer inte ska beskattas högre än yngre löntagare för inkomster upp till ca 120 000 kronor per år samtidigt som skatten sänks även för pensionärer med inkomster upp till ca 240 000 kronor per år. Skattesänkningen uppnås genom en förstärkning av det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och missgynnar därför inte äldre med arbetsinkomst. Förslaget har en god fördelningspolitisk profil där de med lägst inkomster gynnas.

Det förhöjda grundavdraget och även förslaget om ett ytterligare förhöjt grundavdrag innebär skattesänkningar för både kvinnor och män. Kvinnor har i större utsträckning än män låg pension. Kvinnor lever också längre än män. Förslaget kommer därför att gynna kvinnor i större utsträckning än män. Ökningen är störst i de äldre åldersgrupperna. I samtliga åldersgrupper ökar kvinnors individuella disponibla inkomst mer än männens. Förslaget bidrar således till minskade ekonomiska skillnader mellan män och kvinnor.

Utskottet anser inte att det är aktuellt att sänka åldersgränsen för det förhöjda grundavdraget.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen.

Den statliga inkomstskatten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att den nedre skiktgränsen för den statliga inkomstskatten 2016 inte ska räknas upp och att den övre skiktgränsen bestäms till 430 200 kronor i syfte att göra 2016 till nytt basår för framtida uppräkningsår.

Utskottet delar vidare regeringens bedömning att den nedre skiktgränsen för den statliga inkomstskatten 2017 bör räknas upp med förändringen av konsumentprisindex plus 1 procentenhet.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om höjda skiktgränser och om att det andra steget i den statliga inkomstskatten ska slopas i två steg.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att den nedre skiktgränsen för den statliga inkomstskatten 2016 inte ska räknas upp och att den övre skiktgränsen bestäms till 430 200 kronor i syfte att göra 2016 till nytt basår för framtida uppräkningsår. Det finns enligt regeringens bedömning såväl offentligfinansiella som fördelningspolitiska skäl för att begränsa uppräkningsår av den nedre skiktgränsen för uttag av statlig inkomstskatt på beskattningsbara förvärvsinkomster. Eftersom förändringen i konsumentprisindex mellan juni 2014 och juni 2015 var negativ skulle en begränsning av uppräkningsår medföra att den nedre skiktgränsen sänks. För att förhindra detta föreslår regeringen att någon uppräkningsår inte ska ske vid bestämmandet av den nedre skiktgränsen för 2016. Detta beräknas öka skatteintäkterna med 1,67 miljarder kronor 2016.

Regeringen bedömer (avsnitt 6.5.5) att uppräkningsår av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt 2017 bör begränsas till förändringen i konsumentprisindex plus 1 procentenhet. Det kommande lagförslaget bör träda i kraft den 1 januari 2017.

Motionerna

I partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 9 avslår Moderaterna regeringens förslag om förändringar av den statliga inkomstskatten.

Sverigedemokraterna avslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del regeringens förslag om förändringar av den statliga inkomstskatten.

I partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkandena 5 i denna del, 11 och 30 avslår Centerpartiet regeringens förslag om förändringar av den statliga inkomstkatten och föreslår att den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt höjs till 443 800 kronor så att alla som tjänar under 38 000 kronor per månad enbart betalar kommunal inkomstskatt.

I partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 5 i denna del och 6 i denna del avslår Folkpartiet regeringens förslag om förändringar av den statliga inkomstkatten. Motionärerna föreslår att den nedre skiktgränsen höjs så att alla som tjänar under 40 000 kronor per månad enbart betalar kommunal inkomstskatt. Det andra steget i den i den statliga inkomstkatten halveras 2016 och tas bort helt 2017.

I partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 17 avslår Kristdemokraterna regeringens förslag om förändringar av den statliga inkomstkatten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att såväl offentligfinansiella som fördelningspolitiska skäl talar för att uppräkningsgränsen av den nedre skiktgränsen bör begränsas. Det framgår av redovisningen i propositionen att förslaget bidrar till att minska den ekonomiska skillnaden mellan hushåll med låga respektive höga inkomster och mellan kvinnor och män.

När det gäller kommande uppräkningsgränser bör den nuvarande regeln om uppräkning med konsumentprisindex plus 2 procentenheter justeras så att uppräkningsgränsen av den nedre skiktgränsen begränsas till konsumentprisindex plus 1 procentenhet. Utskottet delar således regeringens bedömning i denna del.

Motionsförslagen innebär att kraftiga skattesänkningar riktas till grupper med förhållandevis höga inkomster. De är enligt utskottets mening inte möjliga att förena med de viktiga satsningar på investeringar i bostäder, klimatomställning och infrastruktur, i kunskap och konkurrenskraft och i välfärd och jämställdhet som ingår i regeringens budget.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag, delar regeringens bedömning och avstyrker motionsförslagen.

Förändringar av husavdraget

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om förändringar av husavdraget och avstyrker motionsförslagen om att husavdraget i stället ska utvidgas på olika sätt.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkterna 22, 24 och 26) förändringar av husavdraget som sammantaget ökar skatteintäkterna med 5,66 miljarder kronor 2016.

Taket för RUT-avdraget sänks från 50 000 kronor till 25 000 kronor för den som inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång, skattereduktionen för matlagning slopas och skattereduktionen för städning och rengöring begränsas till enklare städ- och rengöringsarbete samt flyttstädning. Regeringen anför att det nuvarande taket på 50 000 kronor per beskattningsår innebär att den skattskyldige kan få en skattelättnad för arbetskostnader på upp till 100 000 kronor under ett år, vilket i stort sett endast höginkomsttagare kan betala för sådana tjänster. Med ett lägre tak riktas avdraget mer till genomsnittliga hushålls behov av hushållsarbete. En förändring är därmed fördelningspolitiskt motiverad. Undantag bör dock göras för äldre personer eftersom dessa individer kan ha ett större behov av hushållsarbete. Sänkningen av den maximala reduktionen föreslås därför bara omfatta personer som inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång.

RUT-avdraget för matlagning slopas. RUT-avdraget för matlagning omfattar även avancerad matlagning utförd av professionella kockar, som inte utgör ett substitut för de skattskyldigas eget arbete, och har i rättstillämpningen även kommit att inkludera anlitande av bartenders. Åtskillig matlagning torde dessutom redan vara undantagen från skattereduktionen för matlagning till följd av att den mervärdesskatterättsligt utgör en cateringtjänst. Regeringen gör därför bedömningen att matlagning inte bör omfattas av skattereduktionen för hushållsarbete.

Bestämmelsen om skattereduktion för städarbete och annat rengöringsarbete ändras så att den omfattar enklare städ- och rengöringsarbete samt flyttstädning.

Regeringens förslag innebär vidare att subventionsgraden för ROT-tjänster sänks från 50 procent till 30 procent när det gäller köp från den som är godkänd för F-skatt eller har intyg eller annan handling om motsvarande kontroll i hemlandet. Sänkningen gäller även när en anställd får ROT-tjänster som förmån. Regeringen anför att en skattereduktion om 50 procent av arbetskostnaden får anses vara hög. Skattereduktionen vid tidigare tidsbegränsade ROT-avdrag uppgick till 30 procent av underlaget, vilket bedöms vara en lämplig subventionsgrad även för det nuvarande ROT-avdraget.

Bestämmelsen om beräkning av skatteavdrag för förmån av RUT- eller ROT-arbete anpassas till de nya nivåerna.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016.

Motionerna

Moderaterna avslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkandena 5 i denna del och 7 regeringens förslag om förändringar i husavdraget och föreslår att RUT-avdraget breddas till flyttjänster 2018 (550 miljoner kronor). Förslag med en liknande inriktning finns i kommittémotion 2015/16:2274 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) och i motionerna 2015/16:1065 av Betty Malmberg (M), 2015/16:1071 av Betty Malmberg (M), 2015/16:1564 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) yrkande 1, 2015/16:1678 av Margareta B Kjellin (M) och 2015/16:2318 av Pia Hallström (M).

Sverigedemokraterna avslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del regeringens förslag om förändringar i husavdraget.

Centerpartiet avslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkandena 5 i denna del, 13 och 28 regeringens förslag om förändringar i husavdraget och föreslår en utökning av RUT-avdraget till flyttjänster (550 miljoner kronor), it-relaterade tjänster i hemmet (166 miljoner kronor) och läxhjälp (50 miljoner kronor). Förslag med en liknande inriktning finns i motionerna 2015/16:3006 av Helena Lindahl och Staffan Danielsson (båda C) och 2015/16:3039 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 1.

Folkpartiet avslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del regeringens förslag om sänkt tak i RUT och sänkt subventionsgrad i ROT och föreslår en utvidgning RUT-avdraget till flyttjänster (550 miljoner kronor) och en höjning av subventionsgraden för den som är över 80 år (200 miljoner kronor). Motionärerna återinför också RUT-avdraget för läxhjälp (50 miljoner kronor).

Kristdemokraterna avslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 5 i denna del och 15 regeringens förslag om förändringar i ROT och RUT och föreslår att RUT-avdraget utvidgas till tvätteritjänster (150 miljoner kronor). Motionärerna vill också undersöka möjligheten att utvidga RUT-avdraget till flyttjänster och it-tjänster i hemmet. Liknande förslag finns i kommittémotion 2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 9, motion 2015/16:1997 av Désirée Pethrus (KD) och kommittémotion 2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 11–13.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det finns skäl att begränsa utrymmet för RUT-tjänster så att kostnaden för denna skatteutgift sänks till en nivå som stämmer bättre överens med syftet att underlätta för hushåll med begränsade resurser att köpa tjänster. Det nuvarande taket för RUT-avdraget innebär en subvention för arbetskost-

nader på upp till 100 000 kronor per år, vilket i stort sett endast höginkomsttagare kan betala för sådana tjänster. Även förslaget om att slopa skattereduktionen för matlagning och att begränsa skattereduktionen för städning och rengöring med utrustning som inte förekommer i ett genomsnittligt hushåll gör att RUT-avdraget riktas mer mot ett genomsnittligt hushålls behov.

Skattereduktionen för hjälp med läxor och annat skolarbete innebär att läxhjälp subventionerades för elever vars föräldrar var villiga och hade medel att betala. Den slopades därför. Utskottet är inte berett att tillstyrka att den återinförs.

Även när det gäller ROT-tjänster finns det enligt utskottets mening anledning att vara restriktiv och att återkommande överväga om den offentlig-finansiella kostnaden är motiverad. Många av tjänsterna inom ramen för ROT-avdraget bedöms vara kvalificerade och därmed inte utgöra ett substitut för eget arbete i hemmet. Därför förväntas inte köparnas arbetsutbud öka i stor utsträckning till följd av avdraget. Då en ökad efterfrågan på arbetskraft till följd av ROT-avdraget inte bedöms riktas till personer med en svag anknytning till arbetsmarknaden förväntas det inte heller öka sysselsättningen i ekonomin i sin helhet, utan snarare tränga undan sysselsättning i andra sektorer. Av främst denna anledning bedöms ROT-avdragets självfinansieringsgrad vara låg. Vidare har kostnaderna för ROT-avdraget ökat betydligt mer än förväntat. För 2014 har Skatteverket betalat ut närmare 17 miljarder kronor i ROT-avdrag. Vid nuvarande subventionsnivå bedöms kostnaderna för ROT-avdraget överstiga dess positiva effekter. Det finns därför skäl att minska subventionsgraden från 50 till 30 procent.

Genom en begränsning av subventionen av reparation, underhåll och om- och tillbyggnad av befintliga bostäder frigörs medel för att bl.a. öka byggandet av nya bostäder. ROT-avdraget bör främst ses som en konjunkturåtgärd. Genom regeringens satsningar på bostäder förväntas efterfrågan på byggarbetskraft öka och därmed minskar behovet av konjunkturinsatser.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen.

Slopad avdragsrätt för privat pensionssparande

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om slopad avdragsrätt för privat pensionssparande.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att rätten att göra avdrag för premier för pensionsförsäkring och inbetalningar på pensionssparkonto med ett fast belopp om 1 800 kronor per år slopas. Anställda som helt saknar pensionsrätt i anställning eller skattskyldiga som har inkomst av aktiv näringsverksamhet

ska även fortsättningsvis kunna göra avdrag med belopp motsvarande det särskilda tilläggsutrymmet.

De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången för försäkringspremier som betalas och inbetalningar på pensionssparkonton som görs efter den 31 december 2015.

Regeringen anför att det finns skäl för enskilda att spara till sin pension, men det finns inga entydiga motiv till att det bör ske i en viss skattesubventionerad sparform. Därutöver gynnar pensionsparavdragets konstruktion vissa grupper mer än andra. En skattesubvention av en viss typ av pensionssparande är ett trubbigt instrument för att stötta individer med låg ersättningsgrad från allmän pension och tjänstepension. Det finns därför såväl fördelningsargument som effektivitetsargument för att jämna ut de skattemässiga villkoren mellan olika sparformer. Regeringen anser därmed att rätten att göra pensionsparavdrag med ett fast belopp ska slopas.

Förslaget beräknas öka skatteintäkterna med 1,36 miljarder kronor 2016 och 0,43 miljarder kronor varaktigt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen invändning mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Återköp av pensionsförsäkring och avslut av pensionssparkonto

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om lättnader i reglerna för återköp av pensionsförsäkring och avslut av pensionssparkonto.

Propositionen

Regeringen föreslår att gränsbeloppet för återköp av pensionsförsäkring och avslut av pensionssparkonto utan dispens från Skatteverket ska höjas för att minska antalet dispensfall. Också i övrigt föreslås lättnader i de regler som gäller vid återköp av pensionsförsäkring och avslut av pensionssparkonto.

De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2016.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen invändning mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Nedsättning av avkastningsskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en utvidgning av möjligheten att sätta ned avkastningsskatten.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att möjligheten att sätta ned avkastningsskatten utvidgas till utländsk skatt och kupongskatt som hänför sig till avtal om tjänstepension som ingåtts med ett utländskt tjänstepensionsinstitut.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen invändning mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Reseavdrag m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om förändringar i reseavdraget och avdraget för övriga utgifter.

Jämför avvikande meningarna 2 (SD), 4 (FP) och 5 (KD).

Bakgrund

Under vissa förutsättningar kan avdrag göras för kostnader för arbetsresor med egen bil till den del kostnaderna överstiger 10 000 kronor. I sådant fall får avdrag göras med 18 kronor och 50 öre per mil. Samma schablonmässigt beräknade belopp gäller vid avdrag för kostnader för resor med egen bil i tjänsten eller i näringsverksamhet. Beloppet är avsett att täcka de milbundna kostnaderna.

Avdrag får också göras för övriga utgifter i tjänst till den del de överstiger 5 000 kronor. Exempel på övriga utgifter är utgifter för arbetsrum, facklitteratur, representation, skyddsutrustning och skyddskläder, telefon, verktyg och instrument samt vård. Ersättning för vård i familjehem betalas i regel ut i form av en arvodesdel och en omkostnadsdel och de utgifter som betalas med omkostnadsersättningen får dras av. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har utfärdat rekommendationer om ersättningar till familjehem och avdrag får göras högst med rekommenderade belopp om inte utgifterna varit högre på grund av särskilda förhållanden.

Motionerna

I partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del föreslår Sverigedemokraterna att milersättningen höjs med 5 kronor. Motionärerna anför att milersättningen har legat still sedan 2008 samtidigt som bensinpriset stigit med närmare 3 kronor per liter. Förslaget bidrar till att skapa en rörligare arbetsmarknad som sänker trösklarna in på arbetsmarknaden för människor på landsbygden.

I partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del föreslår Folkpartiet att reseavdraget anpassas regionalt. Gränsen för reseavdrag höjs till 19 000 kronor i kommungrupp 1–4 och sänks till 9 000 kronor i övriga kommuner. Reformen beräknas höja statens inkomster med 1,3 miljarder kronor.

I partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del föreslår Kristdemokraterna att reseavdraget begränsas i syfte att öka statens intäkter med 200 miljoner kronor. Motionärerna föreslår vidare att avdraget för övriga utgifter tas bort då det är rimligt att arbetsgivaren står för de kostnader som uppstår i tjänsten. Dagbarnvårdare kompenseras för skattehöjningen via anslag 1:1 i Utgiftsområde 25. Netto ger detta en ökning av statens intäkter med 380 miljoner kronor.

I kommittémotion 2015/16:3147 av Penilla Gunther m.fl. yrkande 15 föreslår Kristdemokraterna vidare att arbetspendling underlättas genom att milersättningen för arbetsresor höjs med 1 krona och 50 öre. Detta finansieras genom att beloppsgränsen för reseavdrag höjs till 12 000 kronor. Ett motsvarande förslag finns i kommittémotion 2015/16:3148 yrkande 22 av Robert Halef m.fl. (KD).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att beskattningen så långt möjligt bör ha en likformig och neutral utformning. Avvikelse som syftar till att gynna eller missgynna olika företeelser bör inte införas utan starka skäl. Utskottet anser att reglerna om reseavdrag har en rimlig utformning och är inte berett att tillmötesgå förslagen om ändrade regler för reseavdrag. Utskottet är inte heller berett att slopa avdraget för övriga utgifter i tjänsten. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Personaloptioner

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om förändringar i reglerna om beskattning av personaloptioner.
Jämför avvikande mening 3 (C).

Bakgrund

Om en anställd till följd av sin tjänst köper värdepapper på förmånliga villkor från sin arbetsgivare, ska den anställda beskattas för denna förmån i inkomstslaget tjänst det beskattningsår då förvärvet sker. Om det som förvärfvas inte är ett värdepapper utan en rätt att i framtiden köpa ett värdepapper till ett i förväg bestämt pris eller på i övrigt förmånliga villkor (personaloption) ska förmånen tas upp som en intäkt det beskattningsår då rätten utnyttjas eller överläts. Personaloptionen fås vanligtvis utan ersättning från arbetsgivaren eller uppdragsgivaren och har villkor som är mycket fast anknutna till anställningen. Den kan vanligtvis inte överlätas. I jämförelse med andra optionsprogram har personaloptionen en lång löptid (upp till tio år).

Motionerna

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkandena 5 i denna del och 9 att reglerna om personaloptioner görs mer förmånliga. Partiet anser att beskattning bör ske när de aktier som ligger till grund för optionen säljs och att en eventuell vinst ska beskattas som kapitalinkomst, med begränsningsregler tänkta att gynna långsiktigt ägande och ett tak för hur stor vinst som kan tas ut till den lägre kapitalbeskattningen. Dessa begränsningsregler rör bl.a. vilken typ av företag det rör sig om och hur stort det är.

Utskottets ställningstagande

Utredningen om skatteregler för incitamentsprogram (Fi 2014:04, dir. 2014:33) tillsattes i mars 2014. Utredningen ska se över skattereglerna för finansiella instrument, t.ex. optioner och andra aktierelaterade instrument, i syfte att främja entreprenörskap och jobbskapande investeringar i snabbväxande företag genom att skapa konkurrenskraftiga regler som ökar möjligheterna att attrahera och behålla nyckelkompetens. Skattereglerna ska förbättras samtidigt som grundläggande skatterättsliga principer beaktas. Uppdraget ska redovisas senast den 15 mars 2016.

Utskottet har inte för avsikt att föregripa det pågående utredningsarbetet och avstyrker det aktuella motionsförslaget.

Slopad skattereduktion för gåvor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om slopad skattereduktion för gåvor. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22 och 28) att skattereduktionen för gåvor till ideell verksamhet och förfarandet med godkännande av gåvomottagare slopas.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016. En betald årsavgift för godkänd gåvomottagare som avser tid efter 2015 ska betalas tillbaka. Äldre bestämmelser gäller för tid före ikraftträdandet.

En stark och livaktig ideell sektor har stor betydelse för samhällslivet och demokratin. Det är emellertid angeläget att skatter tas ut på ett sätt som främjar skattepolitikens främsta syfte, dvs. att finansiera den gemensamma välfärden, och också i övrigt är förenliga med de övergripande målen för regeringens ekonomiska politik. Skattereduktion för gåvor ökar komplexiteten i skattesystemet. Det förtjänar att framhållas att det faktum att det aktuella skatteincitamentet utformades som en skattereduktion när det infördes uttryckligen ansågs innebära en markering av att reglerna i princip ligger vid sidan av den vanliga beskattningen. Stöd till de verksamheter som den ideella sektorn bedriver bör fördelas utifrån en prioritering och bedömning av hur dessa bidrar till samhällsnytta, snarare än utifrån vilken förmåga de berörda organisationerna har att hitta privatpersoner som har råd att genom gåvor stödja verksamheten. Offentligt stöd bör snarare utgå från tydliga prioriteringar än från privatpersoners val av och förmåga till stöd via skattereduktion.

Skattereduktionen för gåvor har också inneburit att Skatteverket måste pröva frågor om godkännande av gåvomottagare och utöva tillsyn över godkända gåvomottagare – uppgifter som är helt verksamhetsfrämmande för myndigheten.

Skatteintäkterna beräknas öka med 0,25 miljarder kronor 2016 genom detta förslag.

Motionerna

Moderaterna säger i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkandena 5 i denna del och 10 nej till slopad avdragsrätt för gåvor (250 miljoner kronor).

Centerpartiet säger i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkandena 5 i denna del och 31 nej till slopad avdragsrätt för gåvor.

Folkpartiet säger i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 5 i denna del nej till slopad avdragsrätt för gåvor (250 miljoner kronor).

Kristdemokraterna säger i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 5 i denna del och 18 nej till slopad avdragsrätt för gåvor (250 + 10 miljoner kronor).

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 2 att gåvoskatteavdraget behålls och utökas.

I motion 2015/16:1064 av Betty Malmberg (M) föreslås att riksdagen överväger att inte avskaffa skattereduktionen för gåvor.

I kommittémotion 2015/16:2567 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 26 föreslås mer resurser till hjälporganisationer och att gåvoskatteavdraget ska behållas.

I motion 2015/16:2965 av Jan R Andersson (M) föreslås en översyn av regelverket för avdragsrätt för gåvor i syfte att medlen ska öka och komma fler till del.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens uppfattning att skattereduktionen för gåvor och det därmed sammanhängande förfarandet med godkännande av gåvomottagare bör slopas.

En stark och livaktig ideell sektor har stor betydelse för samhällslivet och demokratin. Det är samtidigt angeläget att skatter tas ut på ett sätt som främjar skattepolitikens främsta syfte, dvs. att finansiera den gemensamma välfärden, och också i övrigt är förenliga med de övergripande målen för regeringens ekonomiska politik. Skattereduktion för gåvor ökar komplexiteten i skattesystemet. Det faktum att det aktuella skatteincitamentet utformades som en skattereduktion när det infördes ansågs innebära en markering av att reglerna i princip ligger vid sidan av den vanliga beskattningen. Utskottet instämmer i att stöd till de verksamheter som den ideella sektorn bedriver bör fördelas utifrån en prioritering och bedömning av hur dessa bidrar till samhällsnytta, snarare än utifrån vilken förmåga de berörda organisationerna har att hitta privatpersoner som har råd att genom gåvor stödja verksamheten. Offentligt stöd bör snarare utgå från tydliga prioriteringar än från privatpersoners val av och förmåga till stöd via skattereduktion.

Skattereduktionen för gåvor har också inneburit att Skatteverket måste pröva frågor om godkännande av gåvomottagare och utöva tillsyn över godkända gåvomottagare – uppgifter som är helt verksamhetsfrämmande för myndigheten.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionerna.

Beskattning av utländska socialförsäkringspensioner

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om beskattning av utländska socialförsäkringspensioner.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att utländska ersättningar som motsvarar allmän ålderspension, efterlevandepension och premiepension till efterlevande enligt socialförsäkringsbalken ska omfattas av inkomstskattelagens definition av pension. Förslaget innebär att de utländska ersättningarna likställs med motsvarande svenska ersättningar när det gäller grunden för beskattning.

Utländska ersättningar som motsvarar barnpension enligt socialförsäkringsbalken ska bara tas upp till beskattning till den del pensionen för varje månad överstiger en tolfedel av 40 procent av prisbasbeloppet eller, vid pension efter båda föräldrarna, 80 procent av prisbasbeloppet.

Om både barnpension enligt socialförsäkringsbalken och motsvarande utländsk ersättning betalas ut, eller om flera utländska ersättningar betalas ut, ska den del av det sammanlagda beloppet som överstiger beloppsgränsen tas upp.

I dag beskattas svensk barnpension endast till viss del i motsats till utländsk periodisk barnpension som beskattas fullt ut. Det finns inte något skäl att beskatta svensk och utländsk barnpension olika.

De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015. Den offentligfinansiella positiva effekten av båda förslagen bedöms sammantaget vara 0 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Nedsatt förmånsvärde för vissa miljöanpassade bilar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om att den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar ska förlängas med tre år samtidigt som den maximala nedsättningen begränsas. Utskottet avstyrker motionsförslaget om att förmånstaket inte ska sänkas.

Jämför avvikande mening 3 (C).

Propositionen

Regeringen föreslår att den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar förlängs med tre år. Den maximala nedsättningen bör dock begränsas till 10 000 kronor per år.

Förslaget träder i kraft den 1 januari 2017.

De nuvarande reglerna om nedsättning av förmånsvärdet för miljöanpassade bilar består av två delar. Den första delen består av en permanent nedsättning som innebär att förmånsvärdet för en bil som helt eller i denna del är utrustad med teknik för drift med elektricitet eller med mer miljöanpassade drivmedel än bensin eller dieselolja sätts ned till en nivå som motsvarar förmånsvärdet för en jämförbar bensin- eller dieseldriven bil. Den andra delen består av tidsbegränsade regler som innebär att för bilar som är utrustade med teknik för drift med elektricitet som tillförs genom laddning från yttre energikälla eller med annan gas än gasol görs nedsättning till ett värde som motsvarar 60 procent av förmånsvärdet för närmast jämförbara konventionella bil, dock högst med 16 000 kronor per år. Den tidsbegränsade nedsättningen gäller t.o.m. det beskattningsår som slutar den 31 december 2016.

Mot bakgrund av lagstiftningens syfte, dvs. att stimulera introduktionen av mer miljövänliga bilar, bör reglerna förlängas med ytterligare tre år. Av offentligfinansiella skäl bör dock den maximala nedsättningen minskas från 16 000 till 10 000 kronor per år. Det kommande förslaget bedöms minska skatteintäkterna med 188 miljoner kronor 2017, 217 miljoner kronor 2018 och 235 miljoner kronor 2019.

Finansdepartementet kommer att remittera ett förslag med angiven ändring. Regeringen avser att under 2016 återkomma till riksdagen med ett förslag.

Motionen

Centerpartiet ställer sig i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkandena 5 i denna del, 19 och 22 bakom förslaget om att den tidsbegränsade nedsättningen förlängs med tre år men säger nej till förslaget om en nedsättning av förmånstaket (123 miljoner kronor 2017).

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar bör förlängas med ytterligare tre år men att den maximala nedsättningen av finansiella skäl begränsas från 16 000 till 10 000 kronor per år.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att förmånstaket inte ska sänkas.

Särskild löneskatt för äldre

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att införa en särskild löneskatt för äldre och avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2015 att särskild löneskatt för äldre skulle införas. Riksdagen beslutade dock att avslå förslaget (bet. 2014/15:FiU1). Regeringen anser alltså att särskild löneskatt bör införas för äldre.

Regeringen föreslår (punkt 16) att en särskild löneskatt införs på löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år. Särskild löneskatt införs även på inkomst av aktiv näringsverksamhet för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år samt för personer som inte har fyllt 65 år men som under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken. Den särskilda löneskatten bestäms till 6,15 procent.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016.

Den särskilda löneskatten på vissa förvärvsinkomster infördes av likformighetsskäl i samband med 1991 års skattereform. Utgångspunkten var att all ersättning för arbete och all inkomst av näringsverksamhet bör beläggas med någon typ av socialavgift eller motsvarande skatt. Dessa skäl äger alltså giltighet.

Det finns även offentligfinansiella skäl för att återinföra särskild löneskatt på löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år. Detsamma gäller för inkomst av aktiv näringsverksamhet för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år samt för personer som inte har fyllt 65 år men som under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken.

Skattesatsen bör i nuläget bestämmas till 6,15 procent. För de personer som vid årets ingång har fyllt 65 år och som omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet betalas i dag en ålderspensionsavgift på 10,21 procent

på inkomster i form av löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete samt på inkomst av aktiv näringsverksamhet. Personer som är födda 1937 eller tidigare betalar ingen ålderspensionsavgift. Detta talar för att skattesatsen bör bestämmas till en högre nivå för personer som är födda 1937 eller tidigare. Av förenklingsskäl bör dock skattesatsen, enligt regeringens mening, bestämmas till samma nivå för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år, dvs. oavsett av om de omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet eller inte. Samma skattesats bör även, i fråga om inkomst av aktiv näringsverksamhet, gälla för personer som är under 65 år och som under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken.

Den offentligfinansiella bruttointäkten beräknas till 2,10 miljarder kronor 2016. Nettointäkten beräknas till 1,77 miljarder kronor 2016. Den varaktiga intäkten beräknas till 1,72 miljarder kronor.

Motionerna

Moderaterna avvisar i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkandena 1 i denna del, 5 i denna del och 11 förslaget om att införa en särskild löneskatt för äldre (1 770 miljoner kronor).

Sverigedemokraterna avvisar i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkandena 1 i denna del och 4 i denna del förslaget om att införa den särskilda löneskatten för äldre (1800 miljoner kronor).

Centerpartiet avvisar i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkandena 1 i denna del, 5 i denna del och 32 förslaget om att införa den särskilda löneskatten för äldre (1 770 miljoner kronor).

Folkpartiet avvisar i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 1 i denna del och 5 i denna del förslaget om att återinföra den särskilda löneskatten för äldre (1 270 miljoner kronor).

Kristdemokraterna avvisar i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 1 i denna del, 5 i denna del och 19 förslaget om att återinföra en särskild löneskatt för äldre (1 870 miljoner kronor).

I motion 2015/16:1199 av Tina Ghasemi m.fl. (M) föreslås att den särskilda löneskatten för äldre inte ska höjas.

I kommittémotion 2015/16:1991 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 14 föreslås att en löneskatt för äldre inte ska återinföras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att likformighetsskäl talar för att den särskilda löneskatten för äldre bör återinföras. Utgångspunkten är att all ersättning för arbete och all inkomst av näringsverksamhet bör beläggas med någon typ av socialavgift eller motsvarande skatt. Även offentligfinansiella skäl talar för att den särskilda löneskatten för äldre bör återinföras.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionerna.

Höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att ändra beräkningen av schablonintäkten för investeringssparkonto respektive skatteunderlaget för kapitalförsäkring.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 17 och 22) att schablonintäkten för investeringssparkonto respektive skatteunderlaget för kapitalförsäkring ska beräknas genom att multiplicera kapitalunderlaget med statslåneräntan ökad med 0,75 procentenheter. Schablonintäkten respektive skatteunderlaget ska dock beräknas till lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget. Ändringen träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas för första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Nivån på beskattningen av sparande på investeringssparkonto bestäms av produkten av skattesatsen och den schablonmässigt beräknade avkastningen. Beskattningen bygger i dag på en schablonavkastning som motsvarar statslåneräntan. Statslåneräntan, dvs. den genomsnittliga räntan för alla utestående statspapper med minst fem års återstående löptid, avspeglar avkastningen på en (i det närmaste) riskfri investering. Riskfyllda tillgångar som förvaras på investeringssparkonto, t.ex. aktier, har dock en riskjusterad överavkastning jämfört med statslåneräntan. Det innebär att sparande på investeringssparkonto i sådana tillgångar är skattemässigt gynnat i förhållande till konventionell kapitalbeskattning. Vid införandet av investeringssparkontot bedömdes att den effektiva beskattningen av ett investeringssparkonto med tillgångar i främst aktier och fondandelar samt till viss del likvida medel uppgick till ca 19 procent. Det motsvarar en skattesänkning med 9–10 procentenheter jämfört med konventionell kapitalbeskattning.

Regeringen anser mot denna bakgrund att det finns skäl att höja den schablonmässigt beräknade avkastningen så att den överstiger statslåneräntan. En höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto ökar även den skattemässiga neutraliteten mellan olika sparformer. För att upprätthålla skattemässig neutralitet mellan sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring bör samma räntefaktor användas för beräkningen av schablonavkastningen för sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring.

Mot denna bakgrund föreslås att schablonintäkten för investeringssparkonto respektive skatteunderlaget för kapitalförsäkring ska beräknas genom att multiplicera kapitalunderlaget med statslåneräntan ökad med 0,75 procentenheter.

De bestämmelser om beräkning av skatteunderlaget för kapitalförsäkring som föreslås gäller också avtal om tjänstepension som är jämförbara med kapitalförsäkring.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Slopad avdragsrätt för förvaltningsutgifter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att slopa avdragsrätten för förvaltningsutgifter.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att förvaltningsutgifter inte får dras av i inkomstslaget kapital. Den nya bestämmelsen träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Det finns både offentligfinansiella skäl och andra skäl som talar för ett slopande av avdragsrätten. Förvaltningsutgifter har i denna del karaktären av privata levnadskostnader, vilka som huvudregel inte får dras av vid beskattningen. Ett exempel på utgifter där inslaget av privata levnadskostnader är påfallande är bankfacksavgifter.

I samband med att avdragsrätten för förvaltningsutgifter begränsades till kostnader som överstiger 1 000 kronor uttalades även att detta skulle innebära att avdrag för förvaltningsutgifter i stort sett skulle upphöra för fysiska personer (se prop. 1984/85:180 s. 71). Eftersom begränsningen är nominellt bestämd och inte har ändrats trots att det har gått mer än 25 år sedan regleringen trädde i kraft, har effekten av reformen reducerats i takt med att den allmänna prisnivån stigit. Ett slopande av avdragsrätten för förvaltningsutgifter är därmed i linje med syftet med den ursprungliga reformen. Ett slopande av avdragsrätten för förvaltningsutgifter innebär också administrativa lättnader för Skatteverket.

Att slopa avdragsrätten för förvaltningsutgifter i inkomstslaget kapital beräknas öka skatteintäkterna med 0,18 miljarder kronor 2016 och varaktigt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Anpassningar till EU-rätten av investeraravdraget m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att anpassa investeraravdraget till kommissionens nya riktlinjer om statligt stöd för riskfinansiering, och att anpassa reglerna för självständig näringsverksamhet i ett annat EES-land till EU:s regler om etableringsfrihet.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att på annat sätt utveckla investeraravdraget.

Jämför avvikande meningar 2 (SD) och 3 (C)

Bakgrund

För att stimulera tillgången till kapital för mindre företag infördes den 1 december 2013 ett investeraravdrag. Investeraravdraget är ett avdrag i inkomstslaget kapital för fysiska personer som förvärvar andelar i ett företag av mindre storlek. Förvärvaren måste vara skattskyldig i Sverige för kapitalvinst på andelarna, och förvärvet ska ha skett i samband med företagets bildande eller vid en nyemission. Investeraravdrag kan också göras vid förvärv av lagerbolag. Avdrag får göras för hälften av betalningen för andelarna. Avdrag ges med högst 650 000 kronor per person och år, vilket motsvarar förvärv av andelar för 1,3 miljoner kronor. Om flera investerare investerar i ett och samma företag får det sammanlagda underlaget för investeraravdrag för det företaget uppgå till högst 20 miljoner kronor per år.

Reglerna om investeraravdrag finns i 43 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL. Investeraravdraget är ett statligt stöd enligt bestämmelserna i EUF-fördraget som har anmälts till och godkänts av Europeiska kommissionen (kommissionen).

Bestämmelserna har utformats i enlighet med kommissionens riktlinjer för statligt stöd för att främja riskkapitalinvesteringar i små och medelstora företag (2006/C 194/02). Sverige har i samband med att investeraravdraget godkändes av kommissionen åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder för att vid behov anpassa avdraget till eventuella nya riktlinjer.

Den 1 juli 2014 antog kommissionen nya riktlinjer för statligt stöd för att främja riskfinansieringsinvesteringar (2014/C 19/04). Enligt de nya riktlinjerna kan bara investerare som står i en oberoende ställning till det företag som investeringen avser få skattelättnader. Med oberoende privat investerare avses enligt riktlinjerna en privat investerare som inte är delägare i det företag i vilket investeringen görs. Så kallade affärsänglar och finansinstitut anses vara oberoende oavsett ägarförhållanden, i den mån de står för hela risken i förhållande till sin investering. Vidare betraktas samtliga privata investerare som oberoende vid skapandet av ett nytt företag.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att investeraravdrag inte ska få göras om den skattskyldige eller någon närstående under något av de två beskattningsåren närmast före det år förvärvet sker (förvärvsåret) eller under förvärvsåret fram till tidpunkten för förvärvet direkt eller indirekt innehar eller har innehaft andelar i det företag i vilket andelar har förvärvats eller i ett annat företag inom samma koncern.

Den nya bestämmelsen träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången på förvärv av andelar som sker efter den 31 december 2015.

Vidare föreslår regeringen att enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag som bedriver självständig näringsverksamhet i ett annat EES-land ska beskattas för resultatet på samma sätt som när verksamhet bedrivs i Sverige. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016.

Utgångspunkten för kommissionens riktlinjer för statligt stöd för riskfinansieringsinvesteringar är att avhjälpa marknadsmisslyckanden på kapitalmarknaden i form av ofullständig eller asymmetrisk information. Investeraravdraget syftar också till att öka incitamenten att investera i nystartade företag och tillväxtföretag genom att kompensera investerare för den ofta tidskrävande informationsinhämtning han eller hon ställs inför vid investeringar i företag av mindre storlek (se prop. 2012/13:134 s. 28–32). Enligt de nuvarande reglerna får investeraravdrag dock göras av fysiska personer oavsett vilken koppling de har till det företag i vilket investeringen görs. De nya riktlinjerna för statligt stöd för att främja riskfinansieringsinvesteringar innebär att det inte längre är tillåtet att ge statligt stöd i form av skattelättnader till investerare som inte står i en oberoende ställning till det företag som investeringen avser. Reglerna för investeraravdrag måste därför anpassas till de nya riktlinjerna.

För att en investerare ska betraktas som oberoende får investeraren enligt riktlinjerna inte vara delägare i det företag i vilket investeringen görs. Regeringen anser dock, till skillnad från flera remissinstanser, att det inte är tillräckligt att enbart utesluta investerare som vid tidpunkten för investeringen direkt äger andelar i målföretaget. En sådan begränsning skulle nämligen vara lätt att kringgå och därmed inte bli verkningsfull. Informationsproblemen är vidare som mest påtagliga då utomstående investerar i mindre företag, medan redan befintliga ägare eller närstående till dessa har bättre insyn i företaget. Detta gäller även då förvärvet sker i ett annat koncernföretag än det i vilket investeraren redan är ägare, eller i företag i vilka investeraren tidigare varit ägare. Skälen för införandet av investeraravdraget är därmed inte lika starka i de fall investeraren inte är en utomstående person.

De nya reglerna bör därför utsträckas till att gälla både direkta och indirekta innehav samt närståendes innehav. Av samma skäl bör begränsningen inte utgå från innehav endast vid investeringstidpunkten utan också från innehav under en rimlig tid före denna. För värdeöverföringar och vissa interna förvärv gäller en tidsperiod som omfattar betalningsåret (det beskattningsår då full betalning för andelarna har skett) och en tvåårsperiod dessförinnan. En

motsvarande tidsgräns bör gälla också här, med den skillnaden att tidsgränsen bör räknas ifrån förvärvstidpunkten och inte betalningstidpunkten, eftersom bestämmelsen annars inte skulle få avsedd effekt i de fall då betalningstidpunkten inträffar senare än förvärvstidpunkten. Regeringen har förståelse för synpunkten att ytterligare villkor för investeraravdrag komplicerar systemet. Svårigheterna för investerare, företag och Skatteverket att hantera detta ska dock inte överdrivas.

Bestämmelserna kan leda till att självständigt bedriven näringsverksamhet i andra EES-länder missgynnas i förhållande till verksamhet som bedrivs i Sverige. Regeringen föreslår därför att enskilda näringsidkare som bedriver självständig näringsverksamhet i ett annat EES-land ska beskattas för resultatet på samma sätt som när verksamhet bedrivs i Sverige. Detsamma ska gälla för delägare i handelsbolag. Förslaget är en anpassning till EU-rättens etableringsfrihet.

Underlaget för avdrag under 2016 bedöms uppgå till ca 480 miljoner kronor. Baserat på de bedömningar som gjordes av fördelningen av användningen mellan nystartade företag och nyemissioner vid avdragets införande, och under antagandet att externa investerare står för ca 40 procent av det totala avdragsbeloppet, bedöms förslaget leda till att underlaget minskar med 120 miljoner kronor. Då investeraravdraget ger en skattesänkning med 15 procent innebär detta en ökning av skatteintäkterna med ca 18 miljoner kronor 2016.

Beräkningen av den varaktiga effekten av begränsningen av investeraravdraget kräver bedömningar om utvecklingen av användningen av avdraget framöver. Investeraravdraget har endast varit i kraft en kortare tid, och det är ännu svårt att bedöma hur populärt det kommer att bli. Då utvecklingen är svårbedömd utgår beräkningen från fasta priser och volymer, i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Den varaktiga effekten av förslaget att begränsa investeraravdraget bedöms därför bli en ökning av skatteintäkterna med 18 miljoner kronor.

Förslaget om att anpassa bestämmelserna om självständig näringsverksamhet till EU-rätten medför inte några offentligfinansiella effekter.

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 1 att möjligheten för juridiska personer att utnyttja investeraravdraget utreds. Vidare föreslår man att allmänheten ska kunna använda sig av avdraget för investeringar i riskkapitalfonder som satsar på småföretag och att nivån på avdraget höjs.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 10 att investeraravdraget vidareutvecklas och att reglerna förenklas. Avdragsrätten bör höjas till hela investeringen, och taket för investeringar bör höjas till 3 miljoner kronor. Denna reform skulle leda till minskade skatteintäkter på 250 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Investeraravdraget infördes den 1 december 2013. En förutsättning för avdraget är att det överensstämmer med bestämmelserna i EUF-fördraget om statligt stöd. Eftersom kommissionen så sent som den 1 juli 2014 antog nya riktlinjer för statligt stöd för att främja riskfinansiering, delar utskottet regeringens bedömning att investeraravdraget bör anpassas till de nya riktlinjerna. För att inte missgynna självständigt bedriven näringsverksamhet i andra EES-länder bör reglerna dessutom anpassas till EU:s regler om etableringsfrihet.

Utskottet finner inte någon anledning att i övrigt ändra reglerna om investeraravdrag och avstyrker därför motionerna.

Skattefrihet för ideell secondhandförsäljning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att i inkomstskattelagen ange att allmännyttiga ideella föreningars och registrerade trossamfunds försäljning av skänkta varor ska vara skattefri.

Bakgrund

Ideella föreningar och registrerade trossamfund är som huvudregel skattskyldiga för inkomst av näringsverksamhet. Med näringsverksamhet avses förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt. Allmännyttiga ideella föreningars och registrerade trossamfunds inkomster från hävdvunna finansieringskällor är dock normalt skattebefriade. Vid bedömningen av om det finns förutsättningar för skattebefrielse tas hänsyn till konkurrensförhållandena.

Högsta förvaltningsdomstolen har i ett avgörande (HFD 2013 ref. 56) bedömt att en ideell föreningars försäljning av skänkta varor utgör en sådan verksamhet som enligt inkomstskattelagen ska anses vara en av hävd utnyttjad finansieringskälla för ideellt arbete. Det bör enligt Högsta förvaltningsdomstolen vara möjligt att göra skillnad mellan försäljning i butiker som är öppna dagligen och i vilka även anställd personal är verksam, å ena sidan, och försäljning i en lokal som håller öppet endast vid något enstaka tillfälle per vecka och som i allt väsentligt sköts av ideella krafter, å den andra. Det senare slaget av verksamhet kan närmast jämföras med regelbundet anordnade basarer. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening bör i varje fall butiksförsäljning med skänkta varor som bedrivs under villkor som framstår som jämförbara med kommersiell handel i t.ex. antikvariat, antikhandel eller butiker för andrahandsförsäljning av märkeskläder inte anses jämförbar med den traditionella loppmarknadsformen.

Skatteverkets uppfattning i ett ställningstagande den 17 september 2014 (dnr 131 92444-14/111) är att en secondhandverksamhet som bedrivs i en butik som inte håller öppet mer än 24 timmar i veckan med till klart övervägande del ideellt arbetande personal kan jämföras med regelbundet anordnade basarer eller loppmarknader. Sådan secondhandförsäljning ska således, enligt Skatteverkets uppfattning, anses vara verksamhet som av hävd utnyttjas som finansieringskälla för ideellt arbete.

Skatteverket har även bedömt (ställningstagande den 17 september 2014 dnr 131 514551-14/111) att gåvor till bl.a. ideella föreningars secondhandverksamhet i form av tillgångar som ska säljas vidare av föreningen (lagertillgångar) redovisningsmässigt och skattemässigt ska värderas till nettoförsäljningsvärdet vid förvärvstidpunkten. Med nettoförsäljningsvärdet menas försäljningsvärdet efter avdrag för beräknade försäljnings- och hanteringskostnader och med beaktande av inkurans. Ställningstagandet innebär att om föreningar säljer de skänkta varorna för nettoförsäljningsvärdet så uppkommer det inte någon skattepliktig vinst.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att det i inkomstskattelagen anges att allmännyttiga ideella föreningars och registrerade trossamfunds verksamhet med försäljning av skänkta varor som utnyttjas som finansieringskälla för det ideella arbetet ska vara skattefri. Undantaget från skatteplikt gäller om föreningen eller trossamfundet i övrigt uppfyller de krav som ställs för inskränkt skattskyldighet.

De varor som säljs klassificeras inkomstskatte- och bokföringsmässigt som lager. Det skulle bli mycket komplicerat om olika skatteregler skulle tillämpas på försäljning av lagertillgångar under ett och samma beskattningsår. Mot denna bakgrund bedöms den föreslagna bestämmelsen vara av den karaktären att den bör tillämpas för ett helt beskattningsår. Förslaget kan tidigast börja tillämpas för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Den nya bestämmelsen föreslås därför träda i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Utskottets ställningstagande

Ideell verksamhet har en lång tradition i Sverige och en stark folklig förankring, och den bidrar i hög grad till demokratin, välfärden, tryggheten, hälsan och livskvaliteten i det svenska samhället. Återanvändning och secondhandverksamhet som bedrivs ideellt för allmännyttiga ändamål genererar medel till sociala insatser och utvecklingsinsatser. Sådan verksamhet kan dessutom tillhandahålla meningsfull arbetsträning för människor som står utanför den ordinarie arbetsmarknaden, erbjuda volontärer möjlighet till meningsfull sysselsättning i ett socialt sammanhang och bidra till att resurser återanvänds.

Secondhandverksamheten är dessutom en viktig finansieringskälla för de ideella organisationerna.

Mot denna bakgrund välkomnar utskottet regeringens förslag om att skattefriheten för ideella föreningars och registrerade trossamfunds verksamhet med försäljning av skänkta varor regleras i inkomstskattelagen.

Slopad avdragsrätt för avgifter och bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att slopa avdragsrätten för avgifter och bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet.

Utskottet avstyrker motionsförslaget.

Jämför avvikande mening 1 (M).

Bakgrund

Avdragsrätten för avgifter och bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet är kopplad till 2013 års filmavtal. Avdraget utgör ett undantag från huvudregeln att avdrag bara medges för utgifter för att förvärva och bibehålla inkomster. I budgetpropositionen utgiftsområde 17 avsnitt 2.6.1 föreslås att staten fr.o.m. 2017 ska ta ett helhetsansvar för den nationella filmpolitiken och därmed lämna filmavtalsmodellen.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att när 2013 års filmavtal och dess avtalsmodell upphör slopas avdragsrätten i inkomstskattelagen för de avgifter och bidrag som betalas respektive lämnas till Stiftelsen Svenska Filminstitutet av berörda avtalsparter i 2013 års filmavtal. Ändringen innebär att 16 kap. 11 § IL upphör att gälla.

Ändringen träder i kraft den 1 januari 2017. Den upphävda bestämmelsen gäller fortfarande för avgifter och bidrag som har betalats respektive lämnats till Stiftelsen Svenska Filminstitutet för tid före den 1 januari 2017.

Motionen

Moderaterna anför i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 13 att partiet säger nej till slopad avdragsrätt för avgifter och bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet. Motionärerna vill i stället se ett förlängt filmavtal under den tid en ny filmpolitik noga utreds.

Utskottets ställningstagande

Som regeringen har anfört fyller avdragsrätten inte längre någon funktion när 2013 års filmavtal och dess avtalsmodell upphör. Undantaget bör då upphöra att gälla och paragrafen upphävas. Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionen.

Införande av ett tonnageskattesystem**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet delar regeringens bedömning att ett tonnageskattesystem bör införas.

Utskottet avstyrker motionsförslaget.

Propositionen

För att stärka den svenska handelsflottans konkurrenskraft och därigenom öka andelen svenskflaggade fartyg i den svenska handelsflottan bör ett system med tonnageskatt införas. För att åtgärden ska vara fullt finansierad bör bl.a. de ackumulerade överavskrivningar som rederierna har när de träder in i systemet beläggas med ränta.

Regeringen avser att under riksmötet återkomma till riksdagen med ett förslag. Innan det aviserade förslaget kan träda i kraft måste det anmälas till och godkännas av Europeiska kommissionen. Mot denna bakgrund bedöms ett system med tonnageskatt kunna träda i kraft tidigast den 1 juli 2016.

Motionen

I kommittémotion 2015/16:3148 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 24 föreslår motionärerna att riksdagen ska rikta ett tillkännagivande till regeringen om att man stödjer ett förslag om att införa ett tonnageskattesystem.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar regeringens bedömning om att ett tonnageskattesystem bör införas. Ett tillkännagivande från riksdagen i frågan är obehövligt.

Utskottet avstyrker motionsförslaget.

Kapitalvinst vid fastighetsförsäljning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en förändring av reglerna om uppskov av reavinstbeskattning vid försäljning av bostäder. Jämför avvikande meningarna 4 (FP) och 5 (KD).

Motionerna

Kristdemokraterna anför i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 13 att taket för uppskov med reavinstskatten bör tas bort om man samtidigt köper ny bostad. Betalningen av räntan på uppskovet ska kunna skjutas på framtiden när man köper en ny bostad. Räntan för uppskovet kan höjas något, motsvarande statens kreditkostnad.

Folkpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del att taket för uppskov såväl som räntan på den uppskjutna reavinstbeskattningen avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare avstyrkt motioner med förslag om ändrade skatteregler vid försäljning av bostadsfastigheter mot bakgrund av att Skatteverket har fått i uppdrag av regeringen att utreda möjligheterna till förenklad beskattning och service vid avyttring av vissa privatbostäder (Fi 2012/1017). Den 17 december 2012 redovisade Skatteverket sin utredning till Finansdepartementet i promemorian Förenklad beskattning och förbättrad service vid försäljning av privatbostadsfastigheter och privatbostadsrätter. Skatteverket har i sin utredning föreslagit ett flertal ändringar av kapitalvinstbeskattningen av privatbostäder, bl.a. i fråga om uppskovsreglerna. Frågan bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Utskottet anser fortfarande att resultatet av regeringens beredning ska avvaktas.

Utskottet avstyrker motionerna.

Fastighetsskatt och kommunal fastighetsavgift

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslagen om förändringar i reglerna om statlig fastighetsskatt respektive kommunal fastighetsavgift.
Jämför avvikande meningarna 2 (SD) och 4 (FP).

Gällande rätt

Den statliga fastighetsskatten betalas bl.a. för hyreshusfastigheter och industrifastigheter, enligt 1 och 3 §§ lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt.

För hyreshusfastigheter är den statliga fastighetsskatten 0,4 procent av taxeringsvärdet för obebyggd tomtmark för hyreshus, bostäder som är taxerade som under uppförande och tillhörande tomtmark, tomtmark som är bebyggd enbart med bostadsbyggnad som har en annan ägare (t.ex. arrendetomt) samt tomtmark som är bebyggd enbart med en bostadsbyggnad som saknar byggnadsvärde (på grund av att byggnadsvärdet inte blir minst 50 000 kronor).

Fastighetsskatten är 1,0 procent av taxeringsvärdet för alla byggnadsenheter med lokaler och tillhörande tomtmark.

För ägarlägenheter är den statliga fastighetsskatten 1,0 procent av taxeringsvärdet för obebyggd tomtmark för ägarlägenheter, ägarlägenheter som är taxerade som under uppförande och tillhörande tomtmark, tomtmark som är bebyggd enbart med ägarlägenhet som har en annan ägare (t.ex. arrendetomt) samt tomtmark som är bebyggd enbart med ägarlägenheter som saknar byggnadsvärde (på grund av att byggnadsvärdet inte blir minst 50 000 kronor).

För industrifastigheter är den statliga fastighetsskatten 0,5 procent av taxeringsvärdet för industrienheter, 0,5 procent av taxeringsvärdet för industrienheter med täktmark, 2,8 procent av taxeringsvärdet för vattenkraftverk (höjt från 2,2 procent fr.o.m. 2012), 0,2 procent av taxeringsvärdet för vindkraftverk och 0,5 procent av taxeringsvärdet för övriga värmekraftverk.

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del att fastighetsskatten på industrienheter avskaffas liksom den kommunala fastighetsavgiften på studentbostäder.

Folkpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del att den statliga fastighetsskatten på obebyggd tomtmark höjs för sådan mark som är avsatt för byggnation av hyresfastigheter. Förslaget beräknas leda till 200 miljoner kronor i skatteintäkter. Motionärerna föreslår även att fastighetsskatten för solkraftverk sätts ned till 0,0 procent av taxeringsvärdet, vilket beräknas minska skatteintäkterna med 35 miljoner kronor.

I kommittémotion 2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 6 föreslås att fastighetsskatten på vindkraftverk justeras till den nivå som råder för övriga industrifastigheter, exempelvis kärnkraft- och kraftvärmeverk.

Utskottets ställningstagande

I regeringens budgetförslag finns ökade investeringar i bostadssektorn, bl.a. genom att knappt 2 miljarder kronor avsätts 2016 för investeringsstöd till fastighetsägare som uppför nya bostäder som upplåts med hyresrätt i vissa områden. Detta stöd avses dessutom öka kommande år. Dessutom finns förslag om ett stöd till kommuner för att inventera, undersöka och åtgärda förorenade områden som behöver saneras så att bostadsbyggande kan bli möjligt.

Vidare pågår för närvarande en översyn av fastighetsbeskattningen av bl.a. vindkraftverk inom ramen för Utredningen om fastighetstaxeringen av elproduktionsenheter (dir. 2014:134), som ska redovisa sitt uppdrag senast i april 2016. Utskottet finner ingen anledning att föregripa denna utredning.

Regeringen har även uttalat att man bl.a. avser att se över förutsättningarna att stimulera solenergi skattemässigt, i synnerhet el producerad från solceller. Dagens särskilda regler om skattefrihet för elektrisk kraft som producerats i bl.a. vindkraftverk begränsas i regeringens förslag till budget och samordnas med regler för annan elproduktion. Samtidigt slopas den begränsning som innebär att undantaget inte gäller den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft. Smarta elnät behövs för att göra det lättare för kunderna att styra sin elförbrukning mot en mer energi- och kostnadseffektiv användning och t.ex. minska belastningstopparna.

Utskottet avstyrker av dessa skäl motionsförslagen om att förändra reglerna om statlig fastighetsskatt och kommunal fastighetsavgift.

Ändrad beskattning av drivmedel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om höjd energiskatt på bensin och dieselbränsle samt minskad skattebefrielse för vissa biodrivmedel.

Utskottet avstyrker motionsförslag om att drivmedelsbeskattningen inte ska ändras respektive förslag om en lägre skattehöjning på bensin och dieselbränsle.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 19) att energiskatten på fossil bensin och fossilt dieselbränsle höjs med 48 öre per liter för bensin och med 53 öre per liter för dieselbränsle, utöver den årliga omräkningen med hänsyn till utvecklingen av konsumentprisindex. Befrielsen från energiskatt minskas för etanol som låginblandas i bensin till 74 procent samt för höginblandad etanol (E85) till 73 procent av den energiskatt som gäller för bensin. För FAME (fettsyrametylestrar) som höginblandas i dieselbränsle ökas befrielsen från energiskatt från 44 procent till 50 procent av den energiskatt som gäller för dieselbränsle.

Regeringen vill intensifiera insatserna för att nå en fordonsflotta som är fri från fossila bränslen. Klimat- och miljöpåverkan från transportsektorn ska minska, och regeringen vill se en överflyttning av gods från väg till sjöfart och järnväg. Det är därför angeläget att öka den styrande effekten av energi- och koldioxidskatterna för att stimulera till omställning till minskade växthusgasutsläpp från vägtrafiken och överflyttning till andra transportslag.

För att uppnå en effektiv styrning mot de uppsatta klimat- och energipolitiska målen är det angeläget att skatterna är utformade på ett kostnads-effektivt sätt. Utöver energiskattens tydliga fiskala roll har den också ett styrande inslag, genom att den verkar allmänt dämpande på energianvändningen och bidrar till en ökad energieffektivisering.

Det är på sikt angeläget att i högre utsträckning än i dag ta ut energiskatt på fossila drivmedel efter bränslets energiinnehåll. Beräknat efter energiinnehåll är skillnaden mellan skatten på dieselbränsle och skatten på bensin förhållandevis stor, även om de energiskattehöjningar som genomfördes 2011 och 2013 har bidragit till att minska skillnaden. För att inte motverka den påbörjade omläggningen av beskattningen till en energiskatt efter energiinnehåll föreslås därför att energiskatten på dieselbränsle höjs något mer än energiskatten på bensin per liter så att beskattningen per energienhet hålls ungefär oförändrad. Det bör också noteras att energiskatten historiskt sett har haft en fiskal karaktär men gradvis fått ett alltmer resursstyrande inslag.

Sveriges befrielse från hela eller delar av skatterna för biodrivmedel är utformat så att kommissionen betraktar åtgärderna som statsstöd. Stödordningen måste därför uppfylla kraven i kommissionens miljöstödsriktlinjer och godkännas av kommissionen. Detsamma gäller ändringar av skattereglerna som resulterar i ett ökat stöd till biodrivmedlen. Att både befrielsen från koldioxidskatt och energiskatt utgör statsstöd innebär att en höjning av koldioxidskatten eller energiskatten på de fossila alternativen ytterligare ökar sannolikheten för överkompensation för de skattebefriade biodrivmedlen. Unionsrätten sätter begränsningar för hur mycket lägre skatt som kan tas ut på biodrivmedel. När energiskatten på bensin och dieselbränsle höjs är det därför nödvändigt att även se över den procentuella befrielsen från energiskatten för biodrivmedel som ersätter dessa. Det är klarlagt att EU-rätten inte tillåter överkompensation, och befrielsen från energiskatt bör därför minskas för vissa biodrivmedel.

Regeringen anser att skattenedsättningen för biodrivmedel ska vara maximal, men utan risk för överkompensation. Regeringen föreslår därför att befrielsen från energiskatt för höginblandad FAME höjs till 50 procent av den energiskatt som gäller för fossilt dieselbränsle.

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 14 att förslaget om ändrad beskattning av drivmedel ska avslås. För att hela Sverige ska leva behöver villkoren för människor att leva och verka på landsbygden stärkas.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del att förslaget om skattehöjningar på bensin och diesel ska avslås.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 14 att förslaget om skattehöjningar på biodrivmedel med 150 miljoner kronor ska avslås. Sverige bör fortsätta att driva skattebefrielsen för höginblandade och rena biodrivmedel, så att dessa kan fortsätta att vara viktiga delar av klimatomställningen av den svenska fordonsflottan. Centerpartiet föreslår vidare i partimotionen yrkande 25 att förslaget om höjd skatt på drivmedel ska avslås.

Folkpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del att den föreslagna höjningen av energi- och koldioxidskatterna på bensin ska avslås. Sverige skulle med regeringens förslag gå mot världens högsta bensinskatt.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del en väsentligt lägre höjning av bensin- och dieselskatten än regeringen. En så kraftig höjning av bensin- och dieselskatterna som regeringen föreslår får negativa konsekvenser för de som bor på landsbygden och är beroende av bilen för att ta sig till jobbet eller skjutsa barnen till skolan.

I kommittémotion 2015/16:1934 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 14 föreslås en väsentligt lägre höjning av bensin- och dieselskatten.

I motion 2015/16:1067 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3 föreslås att förslaget om höjda drivmedelsskatter och indexering ska avslås. Skatten på bensin och diesel blir ett hårt slag mot landsbygden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att det är angeläget att öka den styrande effekten av energi- och koldioxidskatterna för att stimulera till omställning till minskade växthusgasutsläpp från vägtrafiken och överflyttning till andra transportslag och energiskatten på bensin och diesel bör därför höjas. Den höjning som regeringen har föreslagit framstår därmed som väl avvägd.

Mot bakgrund av att energiskattebefrielsen utgör ett statligt stöd är det nödvändigt att i samband med höjningen av energiskatten på bensin och dieselbränsle se över den procentuella befrielsen från energiskatten för biodrivmedel. Skattebefrielsen för såväl låginblandad som höginblandad etanol bör därför minskas. Utskottet delar även regeringens bedömning att befrielsen från energiskatt för höginblandad FAME bör ökas.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändrad beskattning av drivmedel och avstyrker motionsförslagen.

Omräkning av skattesatserna på bränslen efter prisutveckling respektive reala inkomstökningar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att indexomräkningen av energi- och koldioxidskattesatserna för fossila bränslen för 2016 görs genom ändringar av skattesatserna i lagen om skatt på energi. Utskottet tillstyrker vidare att en omräkning av skattebeloppen för 2017 och framåt görs genom en förordning och att omräkningen av skattesatserna för bensin och dieselbränsle beaktar BNP-utvecklingen.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om avslag på förslagen om ändrad drivmedelsbeskattning och indexomräkning.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 3 (C) och 5 (KD).

Bakgrund

Det har i olika sammanhang aktualiserats om skattesatserna på energiområdet, utöver omräkningen utifrån den allmänna prisutvecklingen i form av historiska förändringar i KPI, även bör räknas om med hänsyn till reala inkomstökningar (BNP-utvecklingen). Denna fråga har under senare år bl.a. behandlats av Klimatberedningen (se SOU 2008:24 s. 294) och av Utredningen om fossilfri

fordonstrafik (se SOU 2013:84 s. 619). Enligt det nuvarande regelverket räknas skiktgränserna för uttag av statlig inkomstskatt på beskattningsbara förvärvsinkomster om årligen med hänsyn till KPI-utvecklingen med ett tillägg av 2 procentenheter. Denna uppskrivning med 2 procentenheter syftar till att korrigera för att inkomsterna utvecklas i snabbare takt än KPI. KPI-utvecklingen plus 2 procentenheter antas approximativt motsvara inkomst-utvecklingen.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 19) att indexomräkningen av energi- och koldioxidskattesatserna för fossila bränslen för 2016 görs genom ändringar av skattesatserna i lagen om skatt på energi, LSE. Omräkningen ska grunda sig på faktiska förändringar i konsumentprisindex (KPI) mellan juni 2014 och juni 2015. För 2017 och framåt ska en omräkning av skattebeloppen för de fossila bränslena göras genom en förordning som utfärdas av regeringen med stöd av bestämmelser i LSE. I dessa fall ska beräkningarna grunda sig på faktiska förändringar i konsumentprisindex för samtliga fossila bränslen. För bensin och dieselbränsle ska även en omräkning av skattesatserna som beaktar utvecklingen av bruttonationalprodukten (BNP) göras. Detta ska ske genom ett schabloniserat tillägg av 2 procentenheter till KPI-omräkningen. Denna tillkommande omräkning ska göras av såväl energiskatten som koldioxidskatten, men uttryckas som en höjning av enbart energiskatten.

Regeringen bedömer att de senaste årens utveckling av BNP är en av de faktorer som bör beaktas vid beräkningen av omfattningen av de höjningar av energiskatten på bensin och dieselbränsle som föreslås för 2016.

Den årliga omräkningen av skattesatserna på energiområdet med hänsyn till KPI-utvecklingen bör behållas. Den säkerställer på ett lämpligt sätt att skattesatserna realvärdesäkras. KPI-omräkningen bör, såsom hittills, ske genom en förordning som utfärdas av regeringen med stöd av bestämmelser i LSE. I budgetpropositionen föreslås dock ändringar av energiskattesatserna på bensin och dieselbränsle. Av praktiska skäl är det därför lämpligt att KPI-omräkningen av energi- och koldioxidskattesatserna för fossila bränslen för 2016 görs genom ändringar av skattesatserna i 2 kap. 1 § LSE.

KPI-omräkningen grundar sig på faktiska förändringar i KPI mellan juni 2014 och juni 2015. Omräkningen baseras på 2015 års skattesatser för fossila bränslen och görs utöver de tillkommande föreslagna ändringarna av energiskattesatserna på bensin och dieselbränsle. Index har under perioden minskat med 0,44 procent.

En mervärdesskatteeffekt tillkommer om priset på bränslen i motsvarande mån förändras och om köparen är en privatperson. För företag som har rätt att dra av denna ingående mervärdesskatt tillkommer inte någon sådan effekt.

Eftersom skattesatserna för 2016 genom förslag i propositionen omräknas utifrån faktiska KPI-förändringar under perioden fram t.o.m. juni 2015, föreslås att den KPI-omräkning som ska göras flyttas fram och görs först inför

kalenderåret 2017 och följande kalenderår. Omräkningen grundar sig då på förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2015.

Det finns anledning att ändra konstruktionen av den årliga omräkningen i syfte att i högre grad än i dag förena den med en långsiktig miljöskattepolitik. Det är därför angeläget att öka den styrande effekten av energi- och koldioxidskatterna och förbättra möjligheterna för Sverige att på ett kostnads-effektivt sätt uppfylla den långsiktiga prioriteringen om en fossiloberoende fordonslotta 2030 och visionen om att Sveriges nettoutsläpp av växthusgaser ska vara noll 2050.

Under de senaste åren har ökningen av KPI varit måttlig, medan tillväxten i BNP och de reala inkomstökningarna i samhället varit betydligt högre. Det huvudsakliga ekonomiska styrmedlet för att nå utsläppsminskningar utanför handelssystemet är i dag koldioxidskatten. I syfte att spegla en hög ambitions-nivå i klimatarbetet och ge en långsiktig signal om vikten av att minska utsläppen av växthusgaser och även bidra till en effektivare energianvändning bör, utöver KPI-utvecklingen, en årlig omräkning som beaktar BNP-utvecklingen göras av energi- och koldioxidskattesatserna på bensin och dieselbränsle. Härigenom skapas ökade förutsättningar för att stegvis öka omställningstrycket i transportsektorn från användning av bensin och dieselbränsle till andra alternativ som bidrar till minskade växthusgasutsläpp.

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 14 i denna del att förslaget om ändrad beskattning av drivmedel ska avslås.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 33 att förslaget om indexuppräknings av bensin- och dieselskatten ska avslås.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 20 att förslaget om indexuppräknings av bensin- och dieselskatten ska avslås.

I motion 2015/16:2522 av Sten Bergheden (M) avvisas regeringens förslag om en ny indexuppräknings på bensin- och dieselskatten.

I motion 2015/16:1067 av Betty Malmberg (M) yrkande 3 säger motionären nej till höjda drivmedelsskatter och indexering.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att den årliga omräkningen av skattesatserna på energiområdet med hänsyn till KPI-utvecklingen bör behållas eftersom den på ett lämpligt sätt säkerställer att skattesatserna realvärdesäkras.

Utskottet delar vidare regeringens bedömning att det finns skäl att ändra konstruktionen genom att årligen beakta även BNP-utvecklingen.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen.

Ökad befrielse från koldioxidskatt för dieselbränsle i jordbruks- och skogsbruksmaskiner

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ökad befrielse från koldioxidskatt för dieselbränsle i arbetsmaskiner i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ytterligare nedsättning av dieselskatten i dessa sektorer.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD) och 3 (C).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 19) att befrielsen från koldioxidskatt för dieselbränsle i arbetsmaskiner i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna ökas från 90 öre per liter till 143 öre per liter. För perioden den 1 januari 2016 t.o.m. den 31 december 2018 ökas befrielsen med ytterligare 27 öre per liter till 170 öre per liter.

Med hänsyn till den utsatta konkurrenssituation som det svenska jord- och skogsbruket för närvarande befinner sig i bör näringarna kompenseras fullt ut för den höjning av energiskatten på dieselbränsle som görs 2016. Det bör ske genom att den nuvarande befrielsen från en viss del av koldioxidskatten på sådant bränsle i arbetsmaskiner i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna ökas med motsvarande belopp som energiskatten på dieselbränsle ökas med, dvs. 53 öre per liter, eller från 90 öre till 143 öre per liter.

En ytterligare befrielse från koldioxidskatt, utöver den ökade befrielse som föreslås för att kompensera för energiskattehöjningen på dieselbränsle, bör vara temporär under perioden den 1 januari 2016 t.o.m. den 31 december 2018. Regeringen föreslår därför att befrielsen från koldioxidskatt höjs med ytterligare 27 öre per liter och således kommer att uppgå till 170 öre per liter för dieselbränsle som förbrukas under perioden den 1 januari 2016 t.o.m. den 31 december 2018.

Den höjda energiskatten på bensen och dieselbränsle bedöms öka skatteintäkterna med 3,90 miljarder kronor 2016. Den föreslagna höjningen av energiskatten på dieselbränsle skulle innebära att nettoskatten för jord- och skogsbrukets arbetsmaskiner kommer att öka. Den ökade kostnaden för jord- och skogsbruket som följer av den höjda energiskatten på dieselbränsle kompenseras dock genom att nedsättningen av koldioxidskatten ökar i motsvarande grad. Denna kompensation medför att skatteintäkterna minskar med

0,20 miljarder kronor 2016 och åren därefter. Utöver detta föreslås en temporär nedsättning av koldioxidskatten för dieselbränsle som förbrukas i jord- och skogsbrukets arbetsmaskiner, vilket medför minskade skatteintäkter med ytterligare 0,10 miljarder kronor per år under perioden 2016–2018.

Skatteintäkterna bedöms öka med 0,39 miljarder kronor 2016 genom den höjda energiskatten på biodrivmedel.

Av de ökade skatteintäkterna från energiskatt på biodrivmedel 2016 härrör 0,16 miljarder kronor från det åtgärdande av överkompensation som föreslås i propositionen Höständringsbudget för 2015. Förslaget att åtgärda överkompensationen på hög- och låginblandad etanol föreslås i propositionen Höständringsbudget för 2015 träda i kraft den 1 december 2015. Skatteintäkterna förväntas med anledning av detta förslag öka med ca 0,01 miljarder kronor 2015.

Förslaget om en tillkommande omräkning av punktskatten på bensin och dieselbränsle som beaktar utvecklingen av BNP bedöms preliminärt öka skatteintäkterna med 0,90 miljarder kronor 2017, ytterligare 0,81 miljarder kronor 2018 och ytterligare 0,81 miljarder kronor 2019. Den slopade begränsningen av skattebefrielsen för låginblandad FAME och etanol upp till 5 volymprocent bedöms inte ha några offentligfinansiella effekter för 2016. Regeringen kommer att följa utvecklingen inom ramen för sin ordinarie prognosverksamhet över de totala skatteintäkterna, men bedömer att det vid beräkningen av den offentligfinansiella effekten inte finns tillräckliga skäl att frångå beräkningskonventionerna och deras antagande om fasta volymer för åren efter ikraftträdandet. Förslagen bedöms sammantaget öka skatteintäkterna med ungefär 3,99 miljarder kronor 2016.

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 14 en tillfällig ytterligare nedsättning av skatten på diesel för jordbruket om 50 öre per liter i syfte att stärka jordbrukets och skogsbrukets konkurrenskraft. En satsning på 170 miljoner kronor 2016–2018 görs på en tillfällig nedsättning.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del att skatten på diesel för lant- och skogsbruket sänks till den nivå som råder i Danmark, dvs. 60 öre per liter. Svenska bönder konkurrerar på samma marknad som danska bönder, och det är rimligt att skattenivån är densamma.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 5 i denna del en återbetalning av dieselskatten på totalt 300 miljoner kronor årligen, dvs. 200 miljoner kronor mer årligen än regeringens förslag för 2016–2018 och 300 miljoner kronor mer 2019. Regeringens svar på krisen har bestått dels av kreditgarantier som såväl lantbrukare som banker dömt ut, dels av en marginell nedsättning av dieselskatten som alla intressenter anser vara för liten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att den utsatta konkurrenssituation som det svenska jord- och skogsbruket för närvarande befinner sig i medför att näringarna i dess helhet bör kompenseras för den höjning som görs av energiskatten på dieselbränsle 2016. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag att öka befrielsen från koldioxidskatt för dieselbränsle i arbetsmaskiner i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna. Utskottet tillstyrker av samma skäl regeringens förslag om en ytterligare befrielse från koldioxidskatt under perioden den 1 januari 2016 t.o.m. den 31 december 2018 i syfte att kompensera för energiskattehöjningen på dieselbränsle. Utskottet avstyrker därför motionsförslagen om ytterligare nedsättning respektive återbetalning av skatt på diesel.

Höjd koldioxidskatt för uppvärmningsbränslen inom vissa sektorer

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en stegvis höjning till den generella skattenivån av koldioxidskatten på bränslen för uppvärmning och drift av stationära motorer inom industri- och kraftvärmeanläggningar utanför handelssystemet samt inom jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna.

Utskottet tillstyrker vidare ett förslag om ökad skattebefrielse för dieselbränsle som används i arbetsfordon i gruvindustriell verksamhet och avstyrker motionsförslagen om att slopa nedsättningen av koldioxidskatten för diesel i gruvindustriell verksamhet.

Jämför avvikande meningarna 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 19) att koldioxidskatten på bränslen för uppvärmning och drift av stationära motorer inom industri- och kraftvärmeanläggningar utanför handelssystemet samt inom jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna höjs till den generella skattenivån 2018. Ett första steg, från dagens 60 procent till 80 procent av den generella skattenivån, tas redan 2016. Den särskilda möjlighet till återbetalning av koldioxidskatten som gäller för den som begränsat utsläpp av koldioxid i samband med förbrukningen av visst bränsle slopas. Energiskattebefrielsen för dieselbränsle som används i arbetsfordon i gruvindustriell verksamhet ökas från 86 till 89 procent av energiskatten på dieselbränsle.

I dag tas en lägre energiskatt och en lägre koldioxidskatt ut för bränslen som förbrukas för uppvärmning och drift av stationära motorer vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet utanför EU:s system för handel

med utsläppsrätter (handelssystemet), värmeproduktion i kraftvärme-anläggningar utanför handelssystemet samt i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheter. De lägre skatterna har ansetts motiverade av risken att produktion som genererar utsläpp av växthusgaser inom dessa sektorer flyttas ut från Sverige, s.k. koldioxidläckage. De lägre skatterna uppnås genom procentuell befrielse och medför att beskattningen för de aktuella användningsändamålen understiger den generella koldioxidskattenivån.

För att i högre grad iaktta principen om att förorenaren ska betala anser regeringen att undantagen från den generella koldioxidskattenivån bör minskas. Den koldioxidskatt som gäller för förbrukning av uppvärmningsbränslen och drift av stationära motorer utanför handelssystemet bör så långt som möjligt uppgå till den generella nivån för att eftersträva ett enhetligt koldioxidskattepris utanför handelssystemet och därigenom uppnå en högre grad av kostnadseffektivitet.

Mot bakgrund av de befintliga möjligheterna till byte av uppvärmningsform och effektivisering bedömer regeringen att risken för koldioxidläckage nu inte är så stor att det ska anses motiverat att fortsatt undanta anläggningarna utanför handelssystemet från den generella koldioxidskattenivån. Regeringen föreslår därför att nedsättningarna av koldioxidskatten på bränslen för uppvärmning och drift av stationära motorer inom industri- och kraftvärmeanläggningar utanför handelssystemet samt inom jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheterna slopas.

Den höjda koldioxidskattenivån bör dock fasas in stegvis. Ett första steg, som innebär en höjning från dagens 60 procent till 80 procent av den generella koldioxidskattenivån, föreslås därför tas den 1 januari 2016, medan ett helt slopande av nedsättningen av koldioxidskatten för de aktuella sektorerna bör ske först den 1 januari 2018. Det stegvisa införandet ger de berörda företagen mer tid att ställa om till en energianvändning som ger mindre utsläpp av fossil koldioxid.

I propositionen föreslås en höjning av energiskatten på dieselbränsle. Den procentuella energiskattebefrielsen för dieselbränsle som används i vissa fordon inom gruvindustriell verksamhet bör justeras i syfte att säkerställa att energiskatten även efter den generella skattehöjningen motsvarar energiskatten på eldningsolja som används av industrin utanför handelssystemet. Regeringen föreslår därför att den procentuella befrielsen från energiskatt ska ökas från 86 till 89 procent av energiskatten på dieselbränsle.

För att ytterligare förstärka miljöstyrningen och förenkla skattesystemet föreslår regeringen även att den särskilda återbetalningsmöjlighet som gäller för den som begränsat utsläpp av koldioxid i samband med förbrukningen av visst bränsle slopas. Möjligheten till återbetalning är tillgänglig för förbrukning av fossilt bränsle och reducerar koldioxidskatten vid användningen av fossilt bränsle. Fossila bränslen blir på så sätt billigare och miljöstyrningen mot ökad andel förnybara bränslen försvåras.

De lägre energi- och koldioxidskattenivåerna för bränslen för uppvärmning och drift av stationära motorer inom industri- och kraftvärmeanläggningar

utanför handelssystemet har anmälts som statligt stöd under den tidigare allmänna gruppundantagsförordningen. Genom att nedsättningen av koldioxidskatten slopas minskar stödet och omfattar fr.o.m. 2018 endast nedsättningen av energiskatten.

Konsekvensanalys

Vid slopade nedsättningar för uppvärmningsbränslen inom jordbruket, skogsbruket och vattenbruket samt inom industrin utanför EU:s system för handel med utsläppsrätter, det s.k. handelssystemet, bedöms skatteintäkterna öka med 550 miljoner kronor per år fr.o.m. 2018 jämfört med nuvarande nedsättning. Dessa intäkter har beaktats i den budget för 2015 som riksdagen har beslutat. Av de ökade skatteintäkterna fr.o.m. 2018 bedöms 50 miljoner kronor per år avse jordbruksnäringen. Förslaget om höjd koldioxidskatt för uppvärmningsbränslen inom vissa sektorer har dock justerats till ett stegvis slopande. Den höjning från dagens 60 procent till 80 procent av den generella koldioxidskattenivån som sker 2016 bedöms, jämfört med den budget för 2015 som riksdagen har beslutat, minska skatteintäkterna med 275 miljoner kronor 2016 och 2017.

Motionerna

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 16 att skattebefrielsen från energiskatt för fordon inom gruvindustriell verksamhet om 86 procent ska utgå. I kombination med förslaget att nedsättningen av koldioxidskatt för diesel i samma verksamhet slopas helt kommer subventionen av fossila bränslen att minska med 230–240 miljoner kronor.

Folkpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del att nedsättningen av energi- och koldioxidskatt för diesel inom gruvindustriell verksamhet slopas. Det är av likformighetsskäl rimligt att gruvindustrin möter liknande skatteregler som den övriga industrin. Intäkterna beräknas öka med 240 miljoner kronor 2016.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del att nedsättningen av koldioxidskatt för diesel inom gruvindustriell verksamhet i nästa steg slopas helt och att energiskattebefrielsen för berörda fordonstyper tas bort. Förändringarna beräknas innebära ökade skatteintäkter på 320 miljoner kronor årligen.

I kommittémotion 2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 8 föreslås att nedsättningen av koldioxidskatt för diesel i gruvindustriell verksamhet i nästa steg slopas helt och att energiskattebefrielsen för samma fordonstyp tas bort. Förändringarna beräknas innebära ökade skatteintäkter på 320 miljoner kronor årligen.

Utskottets ställningstagande

Regeringen bedömer att mot bakgrund av de befintliga möjligheterna till byte av uppvärmningsform och effektivisering är risken för koldioxidläckage nu inte så stor att det kan anses motiverat att fortsatt undanta anläggningarna utanför handelssystemet från den generella koldioxidskattenivån. Infasningen bör dock ske stegvis i syfte att ge de berörda företagen mer tid att ställa om till en energianvändning som ger mindre utsläpp av fossil koldioxid.

För att ytterligare förstärka miljöstyrningen och förenkla skattesystemet bör vidare den särskilda återbetalningsmöjlighet som gäller för den som begränsat utsläpp av koldioxid i samband med förbrukningen av visst bränsle slopas.

Slutligen bör den procentuella energiskattebefrielsen för dieselbränsle som används i vissa fordon inom gruvindustriell verksamhet justeras i syfte att säkerställa att energiskatten även efter den generella skattehöjningen motsvarar energiskatten på eldningsolja som används av industrin utanför handelssystemet.

Utskottet delar regeringens bedömning och tillstyrker förslaget i dess helhet. Motionsförslagen om slopad befrielse från koldioxidskatt för diesel i gruvindustriell verksamhet avstyrks därmed.

Förändrat undantag från skatteplikt för elektrisk kraft m.m.

Utskottets förslag och bedömning i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att begränsa och samordna de särskilda reglerna om skattefrihet för elektrisk kraft som producerats i bl.a. vindkraftverk med regler för annan elproduktion samtidigt som den begränsning som innebär att undantaget inte gäller den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft slopas.

Utskottet delar regeringens bedömning att förutsättningarna för att skattemässigt gynna solenergi bör ses över.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att skatten på förnybar elproduktion inte ska höjas.

Jämför avvikande meningar 2 (SD) och 3 (C).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 19) att dagens särskilda regler om skattefrihet för elektrisk kraft som producerats i bl.a. vindkraftverk begränsas och samordnas med regler för annan elproduktion. Samtidigt slopas den begränsning som innebär att undantaget inte gäller den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft.

Undantag från skatteplikt ska gälla för elektrisk kraft som framställts

- i en anläggning av mindre installerad generatoreffekt än 50 kW

- av en producent som förfogar över en sammanlagd installerad generator-effekt av mindre än 50 kW
- som inte har överförs till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession som meddelats med stöd av 2 kap. ellagen.

Vad som ovan avses med installerad generatoreffekt om 50 kW ska för elektrisk kraft som framställs från

- vind eller vågor, motsvaras av 125 kW installerad generatoreffekt
- sol, motsvaras av 255 kW installerad topp effekt
- annan energikälla utan generator, motsvaras av 50 kW installerad effekt.

När elektrisk kraft framställs från olika källor ska de installerade effekterna läggas samman.

Regeringen bedömer att man avser att se över förutsättningarna för att skattemässigt gynna solenergi, i synnerhet den el som produceras och förbrukas bakom en och samma anslutningspunkt eller på en och samma fastighet, och där den elektriska kraften är skattepliktig med anledning av att den produceras i en anläggning som ensam eller tillsammans med andra anläggningar överstiger de föreslagna effektgränserna.

Undantaget från skatteplikt kom ursprungligen till av administrativa skäl och har inte varit avsett att utgöra ett finansiellt stödsystem för elproduktion från förnybara källor. Produktion av förnybar elektrisk kraft gynnas i stället i första hand av det gemensamma elcertifikatssystemet med Norge som säkerställer att det uppsatta målet för systemet uppfylls. Den ambitionshöjning i elcertifikatssystemet som följer av det avtal som träffats mellan Sveriges regering och Norges regering är avhängig av att riksdagen beslutar om begränsning av undantaget från skatteplikt i enlighet med regeringens förslag.

Det nuvarande undantaget från skatteplikt är kopplat till om den aktör som producerar den elektriska kraften yrkesmässigt levererar elektrisk kraft eller inte. Om elproducenten yrkesmässigt levererar elektrisk kraft är denne utestängd från skattebefrielsen. Det betyder att en mikroproducent av förnybar elektrisk kraft kan bli utestängd från skattefrihet för hela sin produktion, dvs. även för den del som används för eget bruk, om denne yrkesmässigt levererar någon elektrisk kraft. För frågan om leverans ska anses föreligga har det varit avgörande om producenten överlåter elkraften till någon annan genom försäljning eller genom annat avtal om överlåtelse. Frågan om huruvida en leverans är yrkesmässig beror bl.a. på i vilken form producenten bedriver sin verksamhet. Det kan ifrågasättas om det är lämpligt att skatteplikten är beroende av en producents organisationsform eller av utformningen av avtal mellan två parter eftersom det gör det möjligt för vissa elproducenter att välja om deras elproduktion ska vara skattepliktig eller skattefri. Det är inte heller ovanligt att ekonomiska föreningar säljer elektrisk kraft till medlemmar, elhandelsbolag eller andra utan att vara medvetna om att den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft inte omfattas av dagens undantag från skatteplikt för

egenproducerad elektrisk kraft samt dessutom är skattskyldig för energiskatt på elektrisk kraft.

Även om huvudregeln i såväl lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE, som energiskattedirektivet är att all elektrisk kraft ska beskattas kan det trots detta av administrativa skäl anses vara motiverat med ett undantag från skatteplikt för mindre anläggningar, med beaktande av systemets art och natur och den administrativa bördan för enskilda aktörer och myndigheter i relation till skatteuppbörden. Mot denna bakgrund bör omfattningen av det befintliga undantaget från skatteplikt begränsas. Begränsningen innebär även att villkoren i avtalet med Norge om en ambitionshöjning i elcertifikatsystemet respekteras.

Av administrativa skäl finns det dock anledning att undanta produktion av små volymer av elektrisk kraft från beskattning. Genom ett undantag kan den administrativa bördan för såväl små företag som enskilda hushåll hållas nere samtidigt som beskattningsmyndighetens hantering underlättas och ett framtida omotiverat högt skattebortfall kan förebyggas. En sådan administrativ gräns bör utformas så att den omfattar undantag för elektrisk kraft som framställs i små kraftverk som beskattningsmyndigheten har svårigheter att finna och för vilka kostnaderna för administrationen vida överstiger den skatteuppbörd som en beskattning skulle lett till. Den nuvarande begränsningen är dock för omfattande för att kunna motiveras av dessa skäl.

Ett nytt undantag bör utformas så att undantaget varken i sin helhet eller i delar kan anses medföra ett statligt stöd till de producenter eller den produktion som omfattas av undantaget.

De föreslagna förändringarna avser en förändring av ett undantag från skatteplikt för elektrisk kraft. En fortsatt tillämpning av det befintliga undantaget för anläggningar som tagits i drift före den 1 juli 2016 skulle innebära att elektrisk kraft skulle behandlas olika under en längre tid även om den framställs med samma teknik från samma källor i samma omfattning. En sådan lösning skulle ekonomiskt särskilt gynna viss produktion i förhållande till produktion från identiska anläggningar med ett annat näraliggande driftsättningsdatum, trots att elproduktion därefter sker parallellt i båda anläggningarna. En sådan lösning torde även orsaka problem vid reglering och tillämpning eftersom den förutsätter att ett driftsättningsdatum fastställs för alla anläggningar.

Den föreslagna förändringen innebär inte enbart en begränsning av undantaget från skatteplikt utan även en utvidgning av undantaget. I och med förändringen slopas den befintliga begränsningen av undantaget från skatteplikt, som för närvarande innebär att undantaget från skatteplikt inte gäller den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft. Utvidgningen av undantaget omfattar således de aktörer som producerar elektrisk kraft för egen förbrukning i mindre anläggningar, men som i dag är uteslagna från undantaget från skatteplikt eftersom de även yrkesmässigt levererar elektrisk kraft.

Motionerna

Centerpartiet yrkar i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 21 att skatten på förnybar elproduktion inte ska höjas.

I kommittémotion 2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att skattereduktionen för mikroproducenter av el ska tas bort.

Övrigt

Solkompaniet har i oktober 2015 getts tillfälle att vid ett informellt möte med skatteutskottet beskriva vilka konsekvenser det nya förslaget om energiskatt får för offentliga fastighetsägare.

Utskottets ställningstagande

Även om huvudregeln är att all elektrisk kraft ska beskattas kan det av administrativa skäl anses vara motiverat med ett undantag från skatteplikt för mindre anläggningar, med beaktande av systemets art och natur och den administrativa bördan för enskilda aktörer och myndigheter i relation till skatteuppbörden. Mot denna bakgrund anser utskottet i likhet med regeringen att omfattningen av det befintliga undantaget från skatteplikt bör begränsas, men att det av administrativa skäl finns anledning att undanta produktion av små volymer av elektrisk kraft från beskattning. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag om ett förändrat undantag från skatteplikt för elektrisk kraft och avstyrker motionsförslaget.

Utskottet delar också regeringens bedömning att förutsättningarna för att skattemässigt gynna solenergi bör ses över, i synnerhet den el som produceras och förbrukas bakom en och samma anslutningspunkt eller på en och samma fastighet, och där den elektriska kraften är skattepliktig med anledning av att den produceras i en anläggning som ensam eller tillsammans med andra anläggningar överstiger de föreslagna effektgränserna.

Riksdagen har nyligen antagit nya regler om en skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el som trädde i kraft den 1 januari 2015. Skattereduktionen ges till såväl privatpersoner som företag enligt de omständigheter som anges i lagen.

Utskottet ser ingen anledning för riksdagen att ompröva sitt beslut. Motionsförslaget om att slopa skattereduktionen avstyrks.

Viss elframställning från beskattade bränslen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att undantag från skatteplikt för elektrisk kraft ska gälla för el som framställts i ett reservkraftaggregat samt för kraft som framställts i en anläggning av mindre installerad effekt än 100 kW av någon som förfogar över en installerad generatoreffekt om mindre än 100 kW förutsatt att den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession. Det senare undantaget omfattar endast elektrisk kraft som framställts från vissa beskattade bränslen.

Propositionen

Regeringens föreslår (punkt 19) att ett undantag från skatteplikt ska gälla för elektrisk kraft som framställts i ett reservkraftaggregat. Undantag från skatteplikt för elektrisk kraft ska vidare gälla för kraft som framställts i en anläggning av mindre installerad effekt än 100 kW av någon som förfogar över en installerad generatoreffekt om mindre än 100 kW. Undantagen gäller endast om den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession. Det senare undantaget omfattar endast elektrisk kraft som framställts från vissa beskattade bränslen.

I dag är elektrisk kraft som produceras av någon som inte yrkesmässigt levererar elkraft och som förfogar över en installerad generatoreffekt av mindre än 100 kW undantagen från skatteplikt enligt 11 kap. 2 § 2 lagen om skatt på energi (LSE). Sådan produktion kan exempelvis förekomma på vissa byggarbetsplatser och i stenbrott där nätanslutning saknas. Eftersom den elektriska kraft som framställs under dessa förutsättningar inte är skattepliktig beskattas i stället de energiprodukter som används för elframställningen med energi- och koldioxidskatt. Vid framställning av elektrisk kraft som är skattepliktig föreligger i stället skattefrihet från energi- och koldioxidskatt enligt 6 a kap. 1 § 7 LSE.

Regeringen anser att undantaget från skatteplikt för elektrisk kraft som framställts i reservkraftaggregat inte bör ändras till att omfatta reservkraftaggregat som placerats på ett koncessionspliktigt nät. Det föreslås därför att undantaget från skatteplikt för elektrisk kraft som framställts i ett reservkraftaggregat ersätts med ett undantag från skatteplikt för elektrisk kraft som framställts i ett reservkraftaggregat när den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession som meddelats med stöd av 2 kap. ellagen (1997:857).

Vidare behöver undantaget från skatteplikt för elektrisk kraft från beskattade bränslen begränsas. Förändringen syftar till att de vanligast förekommande energiprodukterna även fortsättningsvis ska beskattas med energi- och koldioxidskatt om de används för viss produktion av elektrisk kraft

som är undantagen från energiskatt samtidigt som kopplingen mellan befrielsen och yrkesmässig leverans slopas. Skattefriheten är begränsad till att omfatta elektrisk kraft som framställts från beskattade bränslen och endast i de fall den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession.

Det föreslås därför att undantaget från skatteplikt ska gälla för elektrisk kraft som framställts i anläggning av mindre installerad effekt än 100 kW av någon som förfogar över en installerad generatoreffekt av mindre än 100 kW. Det senare undantaget ska omfatta elektrisk kraft som framställts från beskattade bränslen och endast om den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession. Förändringen är inte avsedd innebära en avsevärd förändring av skattefriheten jämfört med i dag.

Utskottets ställningstagande

Den begränsning av undantaget från skatteplikt för elektrisk kraft som regeringen föreslår syftar till att de vanligast förekommande energi-produkterna även fortsättningsvis ska beskattas med energi- och koldioxidskatt om de används för viss produktion av elektrisk kraft som är undantagen från energiskatt samtidigt som kopplingen mellan befrielsen och yrkesmässig leverans slopas. Skattefriheten är begränsad till elektrisk kraft som framställts från beskattade bränslen och endast om den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till utformning av undantag från skatteplikt för elektrisk kraft.

Undantag från skattskyldighet som producent

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att skattskyldig i egenskap av producent är den som i Sverige framställer skattepliktig elektrisk kraft och förslaget om att införa ett undantag från skattskyldighet som producent för den som förfogar över en sammanlagd installerad generatoreffekt av mindre än 50 kW och som enbart framställer elektrisk kraft i en anläggning av mindre installerad generatoreffekt än 50 kW.

Utskottet delar regeringens bedömning om att skattskyldigheten bör ses över i syfte att minska den administrativa bördan och att en förändring av skattskyldigheten bör genomföras på ett kostnadseffektivt sätt.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 19) att skattskyldig i egenskap av producent är den som i Sverige framställer skattepliktig elektrisk kraft. Ett undantag från skattskyldighet såsom producent införs samtidigt för den som förfogar över en sammanlagd installerad generatoreffekt av mindre än 50 kW och som enbart framställer elektrisk kraft i en anläggning av mindre installerad generatoreffekt än 50 kW.

Regeringen bedömer att skattskyldigheten för närvarande bör ses över i syfte att minska den administrativa bördan. Utgångspunkten för denna översyn är att skattskyldighet såsom leverantör ska ersättas med en skattskyldighet för nättinnehavare. I översynen beaktas även det arbete som pågår med att införa en elhandlarcentrisk modell i Sverige. En förändring av skattskyldigheten bör genomföras på ett kostnadseffektivt sätt.

Skattskyldiga för energiskatt på elektrisk kraft enligt 11 kap. 5 § första stycket lagen om skatt på energi (LSE) är dels de som yrkesmässigt framställer skattepliktig elektrisk kraft (producent), dels de som yrkesmässigt levererar egenframställd skattepliktig elektrisk kraft eller av annan framställd elektrisk kraft (leverantör). I 11 kap. 5 § andra och tredje stycket LSE regleras skattskyldigheten för andra mindre vanligt förekommande grupper av skattskyldiga. Regeringen anser att det alltid bör finnas någon som utpekas som skattskyldig för elektrisk kraft som är skattepliktig.

Elektrisk kraft som framställts i enlighet med 11 kap. 2 § första stycket 1 a och 1 b LSE, dvs. som framställts i en anläggning av mindre installerad generatoreffekt än 50 kW av någon som förfogar över en installerad generatoreffekt av mindre än 50 kW, omfattas inte av undantaget från skatteplikt om den överförs till ett koncessionspliktigt elnät. Aktörer som framställer elektrisk kraft som de överför till det koncessionspliktiga nätet är med anledning av överföringen skattskyldiga såsom producenter. Dessa

aktörer ska anmäla sig till Skatteverket för registrering som skattskyldiga samt deklarerar och betala in skatt för all skattepliktig elektrisk kraft som de förbrukar, dvs. även för inköpt elektrisk kraft. För att undvika att aktörer som framställer elektrisk kraft i mindre skala för egen förbrukning och enbart matar in överskottsproduktion till det koncessionspliktiga elnätet ska bli skattskyldiga som producenter bör ett särskilt undantag från skattskyldighet som producent införas.

Någon förändring av skattskyldigheten för aktörer som yrkesmässigt levererar skattepliktig elektrisk kraft föreslås inte. För de som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft ska dock energiskatt endast deklarerar och betalas in för skattepliktig elektrisk kraft som de själva framställt samt för elektrisk kraft som annan framställt. Leverantörerna behöver således inte betala energiskatt för den egenproducerade elektriska kraft som efter den föreslagna förändringen av skatteplikten undantas från skatteplikt trots att annan elektrisk kraft, som matas in på elnätet, alltså är skattepliktig.

Konsekvensanalys

Enligt Utredningen om nettodebitering av el (SOU 2013:46) kan 10 procent av vindkraftsproduktionen omfattas av skattefrihet från energiskatt på el. År 2014 utfärdades drygt 11 miljoner elcertifikat för svenska vindkraftsanläggningar. Baserat på utredningens bedömning skulle därmed ca 1,1 TWh elektrisk kraft från vindkraft kunna omfattas av skattefrihet. Det finns enligt inkomna remisspunkter dock skäl att revidera bedömningen.

Den totala solkraftsproduktion som registrerades i elcertifikatssystemet uppgick 2014 till ca 10,8 GWh och huvuddelen av solkraftsanläggningarna träffas inte av förslaget. En begränsning av skattefriheten för solkraftsproduktion bedöms därför för närvarande endast marginellt påverka den offentligfinansiella bedömningen. Den bedömningen gäller även för andra energislag som påverkas av förslaget, t.ex. vattenkraft.

Med dessa utgångspunkter beräknas den föreslagna begränsningen av skattefriheten medföra att skatteintäkterna ökar med 0,19 miljarder kronor per år (helårsbasis). Eftersom åtgärden föreslås träda i kraft den 1 juli 2016 beräknas skatteintäkterna öka med 0,10 miljarder kronor 2016.

Utskottets ställningstagande

För att undvika att aktörer som framställer elektrisk kraft i mindre skala för egen förbrukning och enbart matar in överskottsproduktion till det koncessionspliktiga elnätet ska bli skattskyldiga som producenter bör ett särskilt undantag från skattskyldighet som producent införas. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag.

Utskottet delar regeringens bedömning att skattskyldigheten bör ses över i syfte att minska den administrativa bördan och att en förändring av skattskyldigheten bör genomföras på ett kostnadseffektivt sätt.

Begränsning av möjligheten att använda märkt olja i båtar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att medgivande att ha märkt olja i annan båt än sådan som disponeras av statliga myndigheter får lämnas endast om båten används uteslutande för annat än privata ändamål. Därutöver krävs fortfarande särskilda skäl för att lämna ett medgivande att ha märkt olja i båt.

Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag att om bränsle förvärvas utan skatt eller med lägre skatt till skepp, båtar eller luftfartyg och bränslet förbrukas för privata ändamål, blir förvärvaren skattskyldig för den skatt som ska betalas på det bränsle som förbrukats för privata ändamål. Om ingen skatt eller den skatt som gäller för märkt olja har betalats för bränslet, blir förbrukaren skattskyldig enligt den högre skattesatsen för omärkt olja om bränslet förbrukas för privata ändamål.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 19) att medgivande att ha märkt olja i annan båt än sådan som disponeras av statliga myndigheter får lämnas endast om båten används uteslutande för annat än privata ändamål. Därutöver krävs fortfarande särskilda skäl för att medgivande att ha märkt olja i båt ska lämnas.

Av Europeiska unionens domstols praxis framgår att det inte är tillräckligt att ett luftfartyg används i näringsverksamhet för att flygbränslet ska skattebefrias. Reglerna om bränsle som används i båtar och skepp ska tolkas i ljuset av avgörandena om luftfartyg. För både flygbränsle och bränsle som används i båtar och skepp krävs att transporterna eller tjänsterna sker mot ersättning för att bränslet ska skattebefrias.

För att tydliggöra detta infördes den 1 juli 2015 en definition i lagen om skatt på energi (LSE) av vad som är att anse som användning för privata ändamål. Definitionen innebär att skattebefrielse endast kan ges när luftfartygen, skeppen eller båtarna används för transport av passagerare eller varor mot ersättning eller tillhandahållande av andra tjänster mot ersättning, av offentliga myndigheter eller för offentliga myndigheters räkning eller för yrkesmässigt fiske.

Regeringen föreslår dessutom att skattebefrielse ska ges för bränsle som förbrukas av frivilliga försvarsorganisationer och för bränsle som ideella organisationer förbrukar vid sjöräddning, brandövervakning och liknande verksamhet eller övning och utbildning för sådan verksamhet.

Av 1 kap. 6 § LSE framgår att fartyg vars skrov har en största längd av minst tolv meter och en största bredd av minst fyra meter kallas skepp och att andra fartyg kallas båtar. Förbudet mot att ha märkt olja i tanken och

bestämmelsen om medgivande att använda märkt olja gäller bara båtar. Förslaget innebär därmed ingen skillnad för skepp eller för båtar med fiskelicens enligt fiskelagen (1993:787) eftersom förbudet mot märkt olja inte gäller för dessa.

Bedömningen av vad som utgör särskilda skäl bör ske på samma sätt som tidigare. Det bör krävas att stora praktiska hanteringsproblem uppstår till följd av att högbeskattad, omärkt olja måste användas i båten eller att detta leder till betydande likviditetsproblem.

Regeringen föreslår vidare (punkt 19) att om bränsle förvärvas utan skatt eller med lägre skatt till skepp, båtar eller luftfartyg och bränslet förbrukas för privata ändamål, blir förvärvaren skattskyldig för den skatt som ska betalas på det bränsle som förbrukats för privata ändamål. Om ingen skatt eller den skatt som gäller för märkt olja har betalats för bränslet, blir förbrukaren skattskyldig enligt den högre skattesatsen för omärkt olja om bränslet förbrukas för privata ändamål.

Det har vid tillämpningen framkommit att det finns ett behov att komplettera och förtydliga bestämmelserna om skattskyldighet och vilken skatt som ska tas ut när skepp, båtar och luftfartyg används för privata ändamål. Det föreslås därför att förvärvaren blir skattskyldig om bränslet köpts in utan skatt eller med lägre skatt och förbrukas i skepp, båt eller luftfartyg när dessa används för ändamål som inte föranleder skattebefrielse. Detta bör gälla för samtliga av de harmoniserade bränslen som framgår av 2 kap. 1 § första stycket LSE, dvs. både bränslen som omfattas av uppskovsförfarandet och bränslen som inte omfattas av uppskovsförfarandet. Vidare bör reglerna gälla för energiprodukter eller andra produkter som är avsedda att användas för motordrift eller uppvärmning enligt 2 kap. 3 och 4 §§ LSE. När det gäller luftfartyg aktualiseras behovet enbart i fråga om flygfotogen, eftersom inget annat bränsle får förvärvas utan skatt. Vidare föreslås att den högre skattesatsen för omärkt olja ska tas ut av förvärvaren om ingen skatt har betalats eller skattesatsen för märkt olja har betalats för bränslet, och bränslet förbrukas för privata ändamål i skepp, båtar eller luftfartyg.

Avsikten med förslaget är att förvärvaren ska bli skattskyldig om bränslet används för ett ändamål som inte är skattebefriat.

Sammantaget förväntas förslagen öka skatteintäkterna med 4 miljoner kronor per år.

Utskottets ställningstagande

Av Europeiska unionens domstols praxis framgår att det inte är tillräckligt att ett luftfartyg används i näringsverksamhet för att flygbränslet ska skattebefrias. Reglerna om bränsle som används i båtar och skepp ska tolkas i ljuset av avgörandena om luftfartyg. Utskottet anser i likhet med regeringen att det för bränsle som används i båtar och skepp krävs att transportererna eller tjänsterna sker mot ersättning för att bränslet ska skattebefrias och att medgivande att ha märkt olja i annan båt än sådan som disponeras av statliga

myndigheter därför får lämnas endast om båten används uteslutande för annat än privata ändamål.

Utskottet anser vidare att det även fortsättningsvis ska krävas särskilda skäl för att medgiva att ha märkt olja i båt ska lämnas.

Vid tillämpningen av reglerna har det framkommit att det finns ett behov av att komplettera och förtydliga bestämmelserna om skattskyldighet och vilken skatt som ska tas ut när skepp, båtar och luftfartyg används för privata ändamål. Avsikten med förslaget är att förvärvaren ska bli skattskyldig om bränslet används för ett ändamål som inte är skattebefriat.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Följdändring i lagen om skatt på energi efter tidigare ändring

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att slopa bestämmelsen i lagen om skatt på energi om att beslut som fattas av regeringen inte får överklagas. Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag om att en språklig ändring görs i första stycket i samma paragraf.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 19) att bestämmelsen i lagen om skatt på energi (LSE) om att beslut som fattas av regeringen inte får överklagas slopas. En språklig ändring görs samtidigt i första stycket i samma paragraf.

Fram till den 1 juli 2014 kunde regeringen i särskilda fall bevilja hel eller i denna del skattebefrielse under vissa förutsättningar enligt en då gällande bestämmelse i LSE. Den 1 juli 2014 slopades den möjligheten då bestämmelsen upphävdes. Bestämmelsen i 12 kap. 1 § andra stycket LSE, enligt vilken beslut som fattas av regeringen inte får överklagas, saknar efter upphävandet betydelse och föreslås därför slopas.

I 12 kap. 1 § första stycket LSE finns en överklagandehänvisning som rör beslut enligt LSE. Enligt första stycket överklagas beslut enligt LSE ”hos allmän förvaltningsdomstol”. Den formulering som numera används i motsvarande bestämmelser är ”till allmän förvaltningsdomstol”. En språklig ändring av första stycket föreslås därför.

Utskottets ställningstagande

Som regeringen har anfört saknar bestämmelsen i 12 kap. 1 § andra stycket LSE, enligt vilken beslut som fattas av regeringen inte får överklagas, betydelse efter att bestämmelsen om regeringens möjlighet att i särskilda fall bevilja skattebefrielse har upphävts. Bestämmelsen om överklagbarhet bör då

upphöra att gälla och paragrafen upphävas. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag. Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag om att en språklig ändring görs.

Undantag från trängselskatt i Backaområdet i Göteborg

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om att ett undantag från trängselskatt i Backaområdet i Göteborg bör införas.

Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Propositionen

Regeringen bedömer att ett undantag från trängselskatt bör införas i Backaområdet i Göteborg.

Göteborgs stad och Trafikverket har inkommit med en gemensam hemställan om undantag från trängselskatt i Backaområdet i Göteborg. Hemställan remitterades i september 2014 och två centrala remissinstanser, Skatteverket och Transportstyrelsen, avstyrkte då genomförandet av förslaget. Mot bakgrund av vad som framkom vid den tidigare remitteringen och i syfte att skapa ett bättre beslutsunderlag remitterades i maj 2015 en promemoria framtagen inom Finansdepartementet med dels ett förslag till alternativ lösning för undantag från trängselskatt vad gäller Backaområdet i Göteborg, dels hemställans förslag. Remisstiden gick ut i augusti 2015. Det är angeläget att hitta en lösning på de problem som lyfts fram i hemställan och regeringen avser att snarast möjligt återkomma till riksdagen med förslag. Ändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt.

Motionerna

I motion 2015/16:2120 av Erik Bengtzboe (M) föreslås att regeringen ska se över det s.k. Backaundantaget så att tillgången till vägnätet även finns för Backaborna.

I motion 2015/16:783 av Robert Hannah (FP) yrkande 1 anförs att Backaborna ska undantas från trängselskatt till dess att regeringen hittar en lämplig lösning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att ett undantag från trängselskatt bör införas i Backaområdet i Göteborg och finner därför inte något skäl att tillstyrka motionsförslagen.

Riksdagens tillkännagivande om skatt på gödselmedel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att den skatt på gödselmedel som avskaffades 2010 inte bör införas, att behovet av andra former av beskattning ska analyseras och att skatten på bekämpningsmedel ses över.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att inte införa skatt på handelsgödsel respektive att införa en läckageskatt utformad med den avskaffade handelsgödselskatten som utgångspunkt.

Jämför avvikande meningarna 2 (SD) och 4 (FP).

Propositionen

Regeringen bedömer att den skatt på gödselmedel som avskaffades 2010 inte bör införas. Regeringen avser dock att analysera behovet av andra former av beskattning för att minska spridning av tungmetaller och andra miljöfarliga ämnen i naturen. Vidare är skatten på bekämpningsmedel som, i allt väsentligt, varit oförändrad sedan 1984 i behov av en översyn.

Riksdagen tillkännagav den 27 mars 2015 att skatt på handelsgödsel inte bör införas (bet. 2014/15:SkU18, rskr. 2014/15:148). Det motiverades bl.a. med att den tidigare skatten på handelsgödsel inte var effektiv och att ett återinförande av skatt på handelsgödsel är en kostsam åtgärd med liten påverkan på miljön. Regeringen anser att riksdagens tillkännagivande är slutbehandlat och avser att analysera behovet av andra former av beskattning för att minska spridningen av tungmetaller och andra miljöfarliga ämnen i naturen.

I detta sammanhang bör även skatten på bekämpningsmedel ses över. Det bör bl.a. analyseras hur skatternas miljöstyrande effekt kan öka, om skatten är effektiv och om skatten är i behov av ändringar med hänsyn till de förändringar som skett på EU-området sedan skatten infördes.

Motionerna

Sverigedemokraterna anför i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del att de motsätter sig en särskild skatt på handelsgödsel.

Folkpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del att en ny läckageskatt för jordbruket ska införas fr.o.m. den 1 januari 2017 då det är angeläget att användningen av handelsgödsel minskar och att jordbrukets allmänna miljöpåverkan sjunker. Skatten på handelsgödsel som avskaffades den 1 januari 2010 kan tjäna som utgångspunkt för en ny miljöstyrande skatt. Förändringen beräknas 2017 stärka de offentliga finanserna med ca 290 miljoner kronor.

I motion 2015/16:1069 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M) föreslås att handelsgödselskatten inte ska återinföras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att den skatt på gödselmedel som avskaffades 2010 inte bör återinföras och att behovet av andra former av beskattning för att minska spridning av tungmetaller och andra miljöfarliga ämnen i naturen analyseras samt att skatten på bekämpningsmedel ses över.

Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Skatt på kemikalier

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens uppfattning att frågan om att införa en kemikalieskatt bör beredas ytterligare och att det inte är möjligt att införa en skatt redan den 1 januari 2016.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att införa en kemikalieskatt.

Jämför avvikande meningarna 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen beslutade den 19 december 2013 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att analysera behovet av nya ekonomiska styrmedel på kemikalieområdet och, om det fanns ett sådant behov, vilken typ av styrmedel som har bäst förutsättningar för att vara verkningsfullt och kostnadseffektivt. Huvudmotivet för dessa ekonomiska styrmedel skulle enligt uppdraget vara att minska förekomsten av eller risken för exponering och spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen från olika varugrupper. Kemikalieskatteutredningens betänkande Kemikalieskatt – Skatt på vissa konsumentvaror som innehåller kemikalier (SOU 2015:30) överlämnades till regeringen den 30 mars 2015. Utredningen fokuserade på åtgärder för att minska förekomsten av farliga ämnen i människors hemmiljö och föreslog två nya punktskatter – en på viss elektronik och en på golvbeläggingsmaterial, väggbeklädnad och takbeklädnad av polymerer av vinylklorid.

Betänkandet har remissbehandlats. Utredningens slutsatser och de åsikter som framförts under remissförfarandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Innan en skatt på viss elektronik kan införas måste en standardiserad mätmetod tas fram, som kan mäta kemikalieinnehållet i dessa varor. Ett förslag på en sådan mätmetod måste därefter remitteras. Att enligt utredningens rekommendation införa de skatter som föreslås redan den 1 januari 2016 är därför inte möjligt.

Motionerna

I Centerpartiets partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 15 föreslås att utredningens förslag om en bredare skatt som innefattar produkter på ett likvärdigt sätt ska införas fr.o.m. den 1 maj 2016.

I Folkpartiets partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 föreslås att en kemikalieskatt i enlighet med förslagen i SOU 2015:30 införs.

I Kristdemokraternas partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del föreslås att en kemikalieskatt ska införas på viss hemelektronik och PVC-material för att minska de negativa hälsoeffekterna av kemikalier i samhället.

I kommittémotion 2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 7 föreslås att en kemikalieskatt ska införas på viss hemelektronik och PVC-material för att minska de negativa hälsoeffekterna av kemikalier i samhället.

Utskottets ställningstagande

Kemikalieskatteutredningens betänkande Kemikalieskatt – Skatt på vissa konsumentvaror som innehåller kemikalier bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Utskottet finner inte något skäl att föregå beredningen och avstyrker därför motionsförslaget.

Fordonsskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att höja fordonsskatten, att reformera och indexera fordonsskatten och att införa en omvänd miljöbilsbonus.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 5 i denna del att fordonsskatten höjs genom att koldioxidgränsen sänks från 111 gram koldioxid per kilometer till 108 gram koldioxid per kilometer. Skattehöjningen stärker de offentliga finanserna med 360 miljoner kronor per år från 2016.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 20 att fordonsskatten reformeras och indexeras genom att den utsläppsbaserade delen av skatten förstärks samt att skatten indexeras med BNP-utvecklingen för att bibehålla dess nivå i reala termer. Statsfinanserna beräknas förstärkas med 200 miljoner kronor 2016, 600 miljoner kronor 2017, 1 100 miljoner kronor 2018 och med 1 700 miljoner kronor 2019.

Folkpartiet förslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 en omvänd miljöbilsbonus där bilar som inte skulle vara berättigade till en miljöbilspremie får en förhöjd fordonsskatt med 2 000 kronor per år under de första fem åren. Reformen beräknas öka inkomsterna med 600 miljoner kronor 2016.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del en höjning av fordonsskatten genom en höjning av koldioxidbeloppet. Det är en viktig åtgärd för att minska de fossila utsläppen inom transportsektorn. Skattehöjningen beräknas öka statens skatteintäkter med 400 miljoner kronor 2016 och därefter med 800 miljoner kronor årligen.

I kommittémotion 2015/16:3148 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 3 föreslås en höjning av fordonsskatten genom en höjning av koldioxidbeloppet. Det är en viktig åtgärd för att minska de fossila utsläppen inom transportsektorn. Skattehöjningen beräknas öka statens skatteintäkter med 400 miljoner kronor 2016 och därefter med 800 miljoner kronor årligen.

I kommittémotion 2015/16:3149 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 27 föreslås en höjning av fordonsskatten genom en höjning av koldioxidbeloppet. Det är en viktig åtgärd för att minska de fossila utsläppen inom transportsektorn. Skattehöjningen beräknas öka statens skatteintäkter med 400 miljoner kronor 2016 och därefter med 800 miljoner kronor årligen.

Utskottets ställningstagande

Fordonsskatten höjdes den 1 januari 2015 för flertalet personbilar, lätta bussar och lätta lastbilar i både det koldioxidbaserade systemet och det viktbaserade systemet. Eftersom fordonsskatten nyligen höjts ser utskottet ingen anledning att förorda ytterligare höjningar. Utskottet är heller inte berett att föreslå en förändring av fordonsskattesystemet.

Utskottet avstyrker motionsyrkandena.

Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att effektskatten inte ska höjas, att skatten ska sänkas, att utformningen ses över, att skatten stegvis avskaffas, att effektskatten slopas på nya reaktorer och att skatteavdrag ska kunna göras redan efter 30 dagar.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 4 (FP) och 5 (KD).

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 5 i denna del att effektskatten sänks och dess utformning ses över. En

trygg försörjning av bas- och reglerkraft förutsätter i dagsläget kärnkraften som baskraft och vattenkraften som både bas- och reglerkraft.

Sverigedemokraterna anför i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del att man motsätter sig ytterligare höjningar av effektskatten och föreslår en sänkning med drygt 14 procent, att effektskatten för nya reaktorer slopas samt att skatteavdrag för termisk effekt ska inträda efter dag 30 i stället för efter dag 90. Reaktorer som uppförs efter den 1 januari 2016 ska inte belastas med effektskatt, vilket ger likartade konkurrensvillkor mot andra energislag.

Folkpartiet avvisar i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del, regeringens höjning av effektskatten på kärnkraft och föreslår att den avskaffas i tre steg under 2016–2018. Den avskaffade effektskatten kompenseras i denna del inom sektorn genom höjd energiskatt.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlsson m.fl. yrkande 14 att skatten på termisk effekt ska sänkas till tidigare nivå.

I kommittémotion 2015/16:2854 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 10 och 11 föreslås att effektskatt för nya reaktorer slopas och att möjligheten till skatteavdrag när anläggningen inte producerar el ska inträda efter dag 30 i stället för efter dag 90. Reaktorer som uppförs efter den 1 januari 2016 ska inte belastas med effektskatt, vilket ger likartade konkurrensvillkor mot andra energislag.

I kommittémotion 2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3 anför att man motsätter sig ytterligare höjningar av effektskatten och föreslår en sänkning med drygt 14 procent, att effektskatten för nya reaktorer slopas samt att skatteavdrag för termisk effekt ska inträda efter dag 30 i stället för efter dag 90. Reaktorer som uppförs efter den 1 januari 2016 ska inte belastas med effektskatt, vilket ger likartade konkurrensvillkor mot andra energislag.

I kommittémotion 2015/16:3149 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 20 föreslås att skatten på termisk effekt ska sänkas till den nivå som gällde innan den 1 augusti 2015. Kraftbolagen får genom de ökade skatterna väsentligt mindre resurser för investeringar i förnybar energi och i säkrare kärnkraftverk.

Utskottets ställningstagande

För att beakta förändringarna i den allmänna prisutvecklingen och därutöver skapa finansiellt utrymme föreslog regeringen i den ekonomiska vårpropositionen för 2015 att skatten på termisk effekt i kärnkraftreaktorer skulle höjas. Riksdagen beslutade i enlighet med förslaget.

Utskottet finner nu inte något skäl att tillstyrka förslag om förändringar på området varför motionerna avstyrks i motsvarande delar.

Övriga förslag om miljöskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att sänka energiskatten för serverhallar, att införa skatt på avfallsförbränning, på plastpåsar, på fluorerade växthusgaser, på kreosot och på torv samt förslaget om att en flygskatt inte bör införas.

Jämför avvikande meningarna 2 (SD), 3 (C) och 5 (KD).

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del att energiskatten för verksamhetsutövare där serverhallarna är den huvudsakliga affärsverksamheten ska likställas med den som råder för den energiintensiva industrin, dvs. 0,5 öre/kWh.

Sverigedemokraterna säger i samma motion yrkande 4 i denna del nej till ett införande av flygskatt. Studier visar att skatten skulle minska de svenska utsläppen med 0,2 procent, samtidigt som BNP skulle minska med 1,5 miljarder kronor till 5,4 miljarder kronor första året. Detta är ett alldeles för högt pris för en väldigt marginell miljövinst.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 yrkande 17 att en punktskatt införs på förbränning av avfall för att styra mot en ökad återvinning och mer resurseffektivitet. Den bör omfatta allt avfall, för såväl hushåll som verksamheter, exklusive farligt avfall, och utformas på ett sätt som garanterar att kostnaden tydliggörs för den som först lämnar ifrån sig avfallet. Avgiften föreslås bli 100 kronor/ton och ge intäkter om 483 miljoner kronor per år.

Centerpartiet föreslår vidare i samma motion, yrkande 5 i denna del, att en miljöavgift på fossilplastpåsar på 1 krona införs för att uppnå målet i EU:s direktiv om förpackningar och förpackningsavfall och minska användningen av tunna plastpåsar. Eftersom plastpåsar relativt smärtfritt kan bytas mot andra påsar innebär avgiften att skattebasen minskar snabbt. Intäkterna minskar i samma utsträckning och bedöms långsiktigt uppgå till ca 70 miljoner kronor.

Centerpartiet föreslår i samma motion, yrkande 18, att en skatt på fluorerade växthusgaser bör införas för att internalisera dessa ämnens externa climateffekt i enlighet med utredningens förslag.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del att en skatt på förbränning av osorterade sopor införs för att öka materialåtervinningen och minska utsläppen av miljöfarliga ämnen och koldioxid. Skatten beräknas öka skatteintäkterna med 220 miljoner kronor årligen.

Kristdemokraterna föreslår vidare i samma motion yrkande 5 i denna del att undantaget från skatt på bekämpningsmedel för kreosot bör avskaffas. Kreosot är dokumenterat både hälso- och miljöfarligt. Förslaget beräknas inbringa 120 miljoner kronor. Vidare bör skattebefrielsen från koldioxidskatt för torv tas bort. Aktuella studier visar att torv ur växthusgassynpunkt

motsvarar fossila bränslen i ett tidsperspektiv på upp till några hundra år. Förslaget genererar skatteintäkter på ca 100 miljoner kronor per år.

I kommittémotion 2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 9 föreslås att en skatt på förbränning av osorterade sopor införs för att öka materialåtervinningen och minska utsläppen av miljöfarliga ämnen och koldioxid. Skatten beräknas öka skatteintäkterna med 220 miljoner kronor årligen.

Motionärerna föreslår vidare i motionen yrkande 10 att undantaget från skatt på bekämpningsmedel för kreosot bör avskaffas. Kreosot är dokumenterat både hälso- och miljöfarligt. Förslaget beräknas inbringa 120 miljoner kronor.

Motionärerna föreslår slutligen yrkande 11 att skattebefrielsen från koldioxidskatt för torv tas bort eftersom studier visar att torv ur växthusgassynpunkt motsvarar fossila bränslen i ett tidsperspektiv på upp till några hundra år. Förslaget genererar skatteintäkter på ca 100 miljoner kronor per år.

I kommittémotion 2015/16:3149 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 8 föreslås likaledes att skattebefrielsen från koldioxidskatt för torv bör tas bort.

Utskottets ställningstagande

Utredningen om sektorsneutral och konkurrenskraftig energiskatt på el (dir. 2014:72), som bl.a. fick i uppdrag att se över hur serverhallar behandlas skattemässigt, överlämnades till regeringen i oktober 2015. Utredningens slutsatser bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Utskottet finner inte skäl att föregå beredningen och avstyrker därför det aktuella motionsförslaget.

Riksdagen beslutade att slopa avfallsförbränningskatten fr.o.m. den 1 oktober 2010 (bet. 2009/10:SkU21) eftersom skatten inte haft några mätbara miljöeffekter utan endast blivit en pålaga för hushållen. Riksdagen har därefter vid ett flertal tillfällen avslagit motionsyrkanden om att avfallsförbränningskatten ska återinföras – bl.a. i samband med behandlingen av budgeten för 2014 (bet. 2013/14:FiU1, yttr. 2013/14:SkU1y).

Utskottet anser att riksdagen bör vidhålla sitt ställningstagande och avstyrker de aktuella motionsförslagen.

När det gäller yrkandet om skatt på plastpåsar har riksdagen tagit ställning till frågan (2014/15:SkU18). Utskottet anförde då i huvudsak att det är viktigt att minska de negativa miljökonsekvenserna av plastpåsar men att det inte är säkert att en särskild beskattning är den mest effektiva åtgärden. Utskottet anförde vidare att krav på åtgärder för att förbygga förpackningsavfall och system för återvinning tillsammans med ett väl fungerande producentansvar kan vara att föredra.

Riksdagen bör vidhålla sin inställning, och utskottet avstyrker därför motionsförslaget om skatt på plastpåsar.

Utskottet har tidigare delat regeringens bedömning i budgetpropositionen för 2015 om att frågan om att införa en skatt på fluorerade växthusgaser ska

utredas. Utskottet vidhåller sin inställning och avstyrker därmed det aktuella motionsförslaget.

Riksdagen har i samband med budgetpositionen 2014 tagit ställning till frågan om att belägga torv med koldioxidskatt. I ett betänkande som riksdagen godkände (2013/14:FiU1) anfördes bl.a. att torven är befriad från energi- och koldioxidskatt vid förbränning, men är belastad med svavelskatt och även ingår i EU:s system för handel med utsläppsätter. Mot bakgrund av det pågående arbetet när det gäller torvens roll i systemet med utsläppsätter var utskottet inte berett att förorda någon ytterligare åtgärd.

Utskottet finner nu inte skäl att tillstyrka ytterligare förslag till förändringar av beskattningen av torv och avstyrker de aktuella motionsförslagen i motsvarande delar.

När det gäller yrkandet om att införa skatt på kreosot har utskottet tidigare (yttr. 2013/14:1y) anført att en eventuell ändring i lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel i syfte att införa en skatt på kreosot först bör beredas på sedvanligt sätt och att utskottet utan ett sådant underlag inte är berett att uttala sig om en ändring i lagstiftningen.

Utskottet finner inte skäl att nu göra en annan bedömning och avstyrker de aktuella motionsförslagen.

Utskottet har i samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2015 delat regeringens uppfattning att en utredning bör se över hur en skatt på flygresor kan utformas.

Utskottet vidhåller sin uppfattning och avstyrker motionsförslaget.

Avtal med Norge om ändring av avtal om marknaden för elcertifikat

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att godkänna avtalet mellan Sveriges regering och Norges regering om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat.

Propositionen

Regeringen föreslår att avtalet mellan Sveriges regering och Norges regering om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat ska godkännas.

Avtalet mellan Sverige och Norge om en gemensam marknad för elcertifikat måste ändras för att den ambitionshöjning som regeringen har föreslagit i propositionen Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2015 (prop. 2014/15:123) ska kunna genomföras.

Ändringsavtalet består av en ingress och fem avsnitt. Inriktningen i avtalet är att det ska träda i kraft den 1 januari 2016.

Avtalets ikraftträdande är avhängigt av att riksdagen beslutar i enlighet med regeringens förslag om att begränsa de gällande undantagen från skatteplikt som aviserats i avsnitt II i avtalet. Inriktningen i avtalet är att det ska träda i kraft den 1 januari 2016.

Avtalet undertecknades i Stockholm av Sveriges energiminister Ibrahim Baylan och i Oslo av Norges olje- och energiminister Tord Lien den 8 april 2015.

Utskottets ställningstagande

För att den ambitionshöjning som regeringen har föreslagit i propositionen Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2015 (prop. 2014/15:123) ska kunna genomföras måste avtalet mellan Sverige och Norge om en gemensam marknad för elcertifikat ändras. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag om att avtalet mellan Sveriges regering och Norges regering om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat ska godkännas.

Reklamskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet finner inte skäl att göra någon annan bedömning än regeringen om att ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten bör tas 2017 och 2019.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att avskaffa och sänka reklamskatten.

Jämför avvikande meningarna 2 (SD) och 3 (C).

Propositionen

Regeringen anför att ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten bör tas 2017 och 2019.

I april 2002 tillkännagav riksdagen att reklamskatten bör avvecklas och att frågan borde prioriteras vid kommande budgetberedning. Ytterligare steg i avskaffandet togs 2006 och 2008. I budgetpropositionen för 2009 anförde regeringen att det för närvarande inte fanns några förutsättningar för att finansiera ytterligare steg i avskaffandet. Denna inställning vidhölls i budgetpropositionerna för 2010–2014. I september 2013 överlämnade Presstödskommittén sitt betänkande Översyn av det statliga stödet till dagspressen (SOU 2013:66). Enligt kommitténs bedömning bör reklamskatten avskaffas i enlighet med riksdagens tillkännagivande från 2002.

Frågan om ytterligare steg i avskaffandet prövades också i förra årets budgetberedning. Regeringen ansåg då att den resterande reklamskatten borde avskaffas men att det inte fanns förutsättningar för finansiering av detta.

Riksdagen tillkännagav i maj 2015 att den stegvisa processen för att avskaffa reklamskatten bör genomföras på det sätt som regeringen anser är möjligt och lämpligt. Regeringen avser att ta ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten för bl.a. dagspressen genom att sänka skatten med motsvarande 20 miljoner kronor fr.o.m. 2017 och med ytterligare 20 miljoner kronor fr.o.m. 2019. Hur det stegvisa avskaffandet ska utformas behöver analyseras närmare. Regeringen avser därför att under 2016 återkomma till riksdagen med ett förslag om sänkning av skatten.

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del att reklamskatten ska avskaffas, men för att underlätta för regional lands- och glesbygdspress ska distributionsstödet behållas genom ett reformerat presstöd.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. yrkande 26 att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sänkt reklamskatt och tillkännager detta för regeringen.

Utskottets ställningstagande

När det gäller möjligheten att stegvis påbörja processen med att avveckla reklamskatten för dagspressen tillkännagav riksdagen i maj 2015 att finansieringen av avvecklingen bör genomföras på det sätt som regeringen anser är möjligt och lämpligt. Regeringen anser att utformningen av det stegvisa avskaffandet av reklamskatten behöver analyseras närmare och att ytterligare steg i avskaffandet bör tas 2017 och 2019. Utskottet finner inte skäl att göra någon annan bedömning än regeringen och avstyrker motionsförslagen.

Skatt på alkohol och tobak

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att höja alkohol- och tobaksskatten.

Jämför avvikande mening 5 (KD).

Motionen

I Kristdemokraternas partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del föreslås att alkohol- och tobaksskatten höjs något i syfte att stärka folkhälsan.

Utskottets ställningstagande

Skatten på alkohol och tobak höjdes den 1 januari 2015. Skatten på snus höjdes med 12 procent, och övriga tobaksprodukter höjdes med 6 procent. Skatten på alkohol höjdes med 9 procent, utom för spritdrycker där skatten höjdes med 1 procent (bet. 2014/15:FiU1). Mot bakgrund av att skatten på alkohol och tobak nyligen höjts ser utskottet inte någon anledning att förorda ytterligare höjningar.

Utskottet avstyrker motionen.

Höjning av mervärdesskatt på biobiljetter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om höjning av mervärdesskatten på biobiljetter. Ändringen träder i kraft den 1 januari 2017.

Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande meningarna 1 (M) och 3 (C).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 18) att mervärdesskatten på tillträde till biograf-föreställningar höjs från 6 procent till 25 procent. Den reducerade skattesats som tillämpas för tillträde till biografföreställningar är en del i det gällande filmavtalet. Under förutsättning att filmavtalet som finansieringsmodell upphör finns det inte skäl att bibehålla en reducerad skattesats på tillträde till biografföreställningar. Enligt regeringens uppfattning är det vanligtvis tydligt vilken typ av föreställning som visas på en biograf. Det bör därför inte medföra några stora problem att avgöra vilken mervärdesskattesats som ska beräknas på priset vid biljettförsäljningen. Ändringen träder i kraft den 1 januari 2017.

Sammantaget bedöms detta förslag i kombination med förslaget att slopa avdragsrätten för avgifter och bidrag som betalas till Filminstitutet i enlighet med 2013 års filmavtal öka skatteintäkterna med 265 miljoner kronor 2017. Varaktigt bedöms skatteintäkterna öka med 240 miljoner kronor per år.

Motionerna

Moderaterna säger i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 6 i denna del och 15 nej till förslaget om höjd moms på biobiljetter och vill se en heltäckande utredning av en ny svensk filmpolitik (270 miljoner kronor 2017).

Centerpartiet säger i partimotion 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkandena 6 i denna del och 23 nej till regeringens aviserade höjning av

momsen på biobesök som är tänkt att genomföras 2017 (230 miljoner kronor 2017).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag eftersom det under förutsättning att filmavtalet som finansieringsmodell upphör inte finns skäl att bibehålla en reducerad skattesats på tillträde till biografföreställningar. Utskottet tillstyrker propositionen i denna del.

Slopande av slussningsregel i mervärdesskattelagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att den s.k. slussningsregeln i mervärdesskattelagen bör slopas.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att den s.k. slussningsregeln i mervärdesskattelagen bör slopas. Slussningsregeln i mervärdesskattelagen innebär att ett koncernföretag som för skattepliktig verksamhet förvärvar tjänster som är undantagna från skatteplikt från ett annat koncernföretag får avdrag för den mervärdesskatt som det senare bolaget saknat avdragsrätt för till den del skatten kan hänföras till de utförda tjänsterna. Denna regel har av Högsta förvaltningsdomstolen ansetts strida mot såväl rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt som fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Skatteverket har i en hemställan till Finansdepartementet föreslagit att slussningsregeln slopas.

Det aviserade förslaget bedöms öka skatteintäkterna med 54 miljoner kronor 2016 och 48 miljoner kronor i varaktig årlig effekt. Regeringen avser att under hösten 2015 återkomma till riksdagen med ett förslag. En sådan ändring bör träda i kraft den 1 januari 2016.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att den s.k. slussningsregeln i mervärdesskattelagen bör slopas. Utskottet noterar att regeringen den 8 oktober 2015 i proposition 2015/16:19 Vissa frågor på området för indirekta skatter föreslog att slussningsregeln slopas den 1 januari 2016.

Undantag från mervärdesskatteplikt för vissa posttjänster

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att vissa posttjänster samt frimärken bör undantas från mervärdesskatteplikt.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att vissa posttjänster samt frimärken bör undantas från mervärdesskatteplikt. Regeln om omsättningsland för posttjänster bör slopas, och regeln om undantag från skatteplikt för terminalavgifter bör ändras. I mervärdesskattedirektivet anges att medlemsstaterna från skatteplikt ska undanta tjänster och därmed förenade varuleveranser som tillhandahålls av det offentliga postväsendet. I samma direktiv anges att medlemsstaterna från skatteplikt ska undanta frimärken giltiga för posttjänster inom respektive medlemsstats territorium.

I Sverige är samtliga omsättningar av posttjänster och frimärken mervärdesskattepliktiga. Den 21 april 2015 fälldes Sverige av Europeiska unionens domstol (EU-domstolen) för överträdelse av gemenskapsrätten genom att inte undanta vissa posttjänster samt frimärken från mervärdesskatt. Av domen framgår att EU-domstolen anser att dåvarande Posten AB, som tillhandahåller samtliga eller delar av de samhällsomfattande posttjänsterna enligt postdirektivet är att anse som det offentliga postväsendet enligt mervärdesskattedirektivet. EU-domstolen anser därför att Sverige borde ha undantagit vissa av de posttjänster som utförs av Posten AB från skatteplikt.

Mot bakgrund av domen bör de svenska reglerna ändras. Vidare bör regeln om omsättningsland för posttjänster slopas och regeln om undantag från skatteplikt för terminalavgifter ändras.

Det aviserade förslaget bedöms minska skatteintäkterna med ca 200 miljoner kronor per år.

Regeringen avser att under hösten 2015 återkomma till riksdagen med ett förslag. En sådan ändring bör träda i kraft den 1 april 2016.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att vissa posttjänster samt frimärken bör undantas från skatteplikt.

Mervärdesskattelagen bör ses över

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att mervärdesskattelagen bör ses över.

Propositionen

Regeringen bedömer att mervärdesskattelagen bör ses över för att göra lagen mer överskådlig samt anpassa lagens regler och begrepp till mervärdesskattedirektivet.

Reglerna om mervärdesskatt är i hög grad harmoniserade inom EU, och de svenska reglerna har till stor del sin motsvarighet i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt. Någon övergripande översyn av de svenska mervärdesskattereglerna har inte gjorts sedan EU-inträdet. Sedan dess har ett nytt moderniserat EU-direktiv trätt i kraft och en omfattande rättspraxis från EU-domstolen tillkommit. De svenska reglerna har varit föremål för åtskilliga förändringar och nya regler har införts i mervärdesskattelagen (1994:200). Detta har medfört att lagstiftningen i dag kan upplevas som svårtillgänglig och svåröverskådlig. I vissa formella avseenden stämmer lagen inte överens med direktivet, och det finns dessutom strukturella skillnader mellan de båda regelsystemen. Det skapar oklarhet och osäkerhet för företag och myndigheter om vad som gäller och försvårar tolkning och tillämpning. En översyn av lagen behövs för att göra lagen mer överskådlig och anpassa mervärdesskattelagens regler och begrepp till direktivet. En sådan översyn av lagstiftningen kan underlätta tillämpningen av reglerna och ge en förenkling för både företag och myndigheter. Därför anser regeringen att mervärdesskattelagen bör ses över.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att mervärdesskattelagen bör ses över i syfte att göra den mer överskådlig och bättre anpassad till mervärdesskattedirektivet.

Övriga förslag om mervärdesskatt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslagen om slopad gruppregistrering, höjd restaurangmoms och sänkt moms på enklare tjänster.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 4 (FP) och 5 (KD).

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 5 i denna del att reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering slopas (400 miljoner kronor).

Folkpartiet föreslår i partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. yrkande 5 i denna del att möjligheten till gruppregistrering för mervärdesskatt bör tas bort (320 miljoner kronor).

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del att reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering slopas. Åtgärden innebär en ökning av skatteintäkterna med 320 miljoner kronor 2016.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4 i denna del att restaurangmomsen återställs som en del av finansieringen av förslagen i budgetmotionen (5 300 miljoner kronor).

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del och 10 att för att ytterligare stärka tjänstesektorn bör en sänkning av momsen genomföras från 25 till 6 procent för tjänster som cykelreparationer, skomakeri och skrädderiverksamhet (22 miljoner kronor).

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Höjning av vissa avgifter enligt skatteförfarandelagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om höjda försenings- och kontrollavgifter.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkterna 26 och 27) att förseningsavgifterna i skatteförfarandelagen höjs till 6 250 kronor för ett aktiebolags eller en ekonomisk förening inkomstdeklaration, till 1 250 kronor för någon annans inkomst-

deklaration, till 1 250 kronor för särskilda uppgifter och periodisk sammanställning och till 625 kronor för skattedeklaration. För en skattedeklaration som ska lämnas efter föreläggande ska förseningsavgiften höjas till 1 250 kronor.

Trots det förenklade deklarationsförfarandet förefaller relativt många deklarationsskyldiga fortfarande lämna deklarationer för sent. Det kan därför finnas skäl att höja förseningsavgifterna för att de ska fylla sitt syfte, dvs. att fungera som ett effektivt påtryckningsmedel för att den deklarationsskyldige ska lämna sin deklaration i tid. Motsvarande bör gälla de förseningsavgifter som syftar till att särskilda uppgifter och periodisk sammanställning lämnas i rätt tid. Av denna anledning föreslår regeringen en höjning av förseningsavgifterna i skatteförfarandelagen med 25 procent.

Regeringen föreslår (punkterna 26 och 27) att kontrollavgifterna i skatteförfarandelagen höjs från 10 000 kronor till 12 500 kronor, från 20 000 kronor till 25 000 kronor och från 2 000 kronor till 2 500 kronor.

Bestämmelserna om personalliggare och kassaregister har införts med det bakomliggande syftet att motverka skattefusk och att motverka illojal konkurrens inom berörda branscher. Regeringen bedömer att en höjning med 25 procent är rimlig och lämplig för att kontrollavgifterna framöver ska fungera som effektiva påtryckningsmedel.

Bestämmelserna om kontrollavgift för den som inte har lämnat uppgift om när byggverksamhet ska påbörjas och var den ska bedrivas träder i kraft den 1 januari 2016. Kontrollavgiften är ny, både sett till grunden för att ta ut avgift och till beloppets storlek. Någon höjning av den kontrollavgiften föreslås därför inte.

Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2016. De nya bestämmelserna om förseningsavgifternas storlek ska tillämpas första gången i fråga om deklarationer och övriga uppgifter som ska lämnas efter ikraftträdandet. De nya bestämmelserna om kontrollavgifternas storlek ska tillämpas första gången i fråga om kontrollavgifter som är hänförliga till kontroller som har inletts efter den 31 december 2015.

Den föreslagna höjningen av förseningsavgifterna beräknas öka intäkterna med 80 miljoner kronor fr.o.m. år 2016. Höjningen av kontrollavgifterna beräknas öka intäkterna med 30 miljoner kronor fr.o.m. år 2016. Dessa intäkter har beaktats i den av riksdagen beslutade budgeten för 2015.

Tillkommande utgifter för Skatteverket ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Lagförslagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens lagförslag. Utskottet avstyrker motionens lagförslag.

Jämför avvikande mening 2 (SD).

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag (punkterna 16–19, 22, 24, 26–29).

Motionen

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 2, 3 och 6 att riksdagen ska anta motionärernas förslag till lydelse av 2 och 5 §§ lagen (2000:446) om skatt på termisk effekt i kärnkrafts reaktorer samt att riksdagen ska besluta att 3 f § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt ska slopas.

Utskottets ställningstagande

Regeringens lagförslag och motionärernas yrkanden om lagändringar i motion 2015/16:3234 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) har behandlats i sak genom de ställningstaganden som redovisas i de tidigare avsnitten.

Utskottet tillstyrker att regeringens lagförslag antas och avstyrker motionsförslaget.

Offentliga sektorns skatteintäkter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens inkomstberäkning för 2016, preliminära inkomstberäkningar för 2017 och 2018, och avstyrker motionsförslagen om att godkänna Moderaternas, Sverigedemokraternas, Centerpartiets, Folkpartiets och Kristdemokraternas respektive inkomstberäkningar.

Jämför avvikande meningarna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (FP) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 4 och punkt 5) att riksdagen godkänner den beräkning av statsbudgetens inkomster för 2016 som regeringen redovisar och

de preliminära inkomstberäkningar som regeringen redovisar för 2017 och 2018.

Motionerna

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna föreslår i sina partimotioner att riksdagen godkänner den inkomstberäkning som redovisas i respektive motion. Sådana yrkanden framställs i partimotionerna 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M), 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD), 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. (C), 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. (FP) och 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. (KD).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i de föregående avsnitten tillstyrkt regeringens förslag och godtagit de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisat. Utskottet tillstyrker att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2016 och den preliminära beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2017 och 2018 godkänns. Oppositionspartiernas inkomstberäkningar avstyrks.

Stockholm den 5 november 2015

På skatteutskottets vägnar

Per Åsling

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Åsling (C), Leif Jakobsson (S), Niklas Wykman (M), Sara Karlsson (S), Maria Plass (M), Peter Persson (S), Anna Hagwall (SD), Helena Bouveng (M), Hannah Bergstedt (S), Rasmus Ling (MP), Anette Åkesson (M), Adnan Dibrani (S), David Lång (SD), Mats Persson (FP), Daniel Sestrajcic (V), Aron Modig (KD) och Patrik Lundqvist (S).

Avvikande meningar

1. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (M)

Niklas Wykman (M), Maria Plass (M), Helena Bouveng (M) och Anette Åkesson (M) anför:

Alliansens ekonomiska politik

I Moderaternas partimotion 2015/16:3043 redovisar vi utförligt inriktningen av den ekonomiska politiken som vi och de övriga allianspartierna enats om. Inriktningen innebär i korthet bl.a. följande.

Alliansens politik syftar till att bygga ett samhälle där alla får förutsättningar att växa och skapa, och där vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Det kräver en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp motståndskraft mot kriser och reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta i näringslivet ökar produktionsförmågan. Därmed vidgas utrymmet för hushållens konsumtion och de skatteintäkter som finansierar välfärden ökar. Bara genom att fler kommer i arbete kan vi säkerställa mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

Det finansiella ramverket och överskottsmålet medförde att Sverige gick in i finanskrisen med tillräckliga säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna för att kunna stimulera ekonomin under lågkonjunkturen. I kombination med en effektiv stabiliseringspolitik innebar dessa säkerhetsmarginaler att Sverige klarade sig bättre än de flesta andra länder. När ekonomin nu ljusnar står Sverige fortfarande väl rustat, med en relativt låg statsskuld och hög sysselsättning.

Alliansen kommer att fortsätta värna en stabil och varaktig återhämtning av den svenska ekonomin.

Överskottsmålet är i dag en viktig del av det finanspolitiska ramverket och bör inte ändras ensidigt av regeringen.

En kraftig åtstramning av finanspolitiken 2016–2017 riskerar att fördröja återhämtningen. När de offentliga finanserna ska föras tillbaka mot balans och överskott bör det göras på ett sätt som värnar en stabil och varaktig återhämtning. En rimlig avvägning är därför att reformer 2016–2017 bör vara fullt finansierade. Från 2018 och framåt bör budgetförstärkningar på ungefär 25 miljarder kronor genomföras. Tillsammans med de automatiska budgetförstärkningar som enligt regeringen kommer att ske under prognosperioden bedömer Alliansen att 1 procents överskott kan nås 2020, förutsatt att ekonomin är i balans.

Alliansen är enig om att budgetförstärkningarna bör ske genom såväl intäktsökningar som utgiftsminskningar framöver. Det är också centralt att budgetförstärkningarna och finansieringen av reformer inte sker genom att

skatten på jobb och företagande höjs. En lika viktig utgångspunkt är att budgetförstärkningarna inte ska påverka välfärdens kärnverksamheter.

På inkomstsidan bör en rad åtgärder vidtas. Skatteuttaget från den finansiella sektorn bör öka. Det är viktigt att upprätthålla skattesystemets legitimitet. I dag beskattas den kommersiella fastighetssektorn mindre än andra delar av näringslivet. Skatteplanering genom paketering av fastigheter kan motverkas. För att ytterligare motverka fusk bör även nivåerna i skatte- och tulltilläggen höjas. Omställningen av transportsektorn är en viktig del av miljöpolitiken. Miljöstyrningen bör förstärkas, t.ex. genom att beskattningen för personbilar och fordon som har särskilt stora utsläpp av växthusgaser ses över. Ytterligare miljöskatter, såsom en kemikalieskatt och skatt på fluorerande växthusgaser, bör införas. Kväveoxidavgiften bör också göras om till en skatt. Alliansen har även beredskap för ytterligare höjningar av skatterna på alkohol och tobak i syfte att stärka folkhälsan. Det är viktigt att föra en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Det är också centralt att i allmänhet upprätthålla god kostnadskontroll i olika ersättnings-system genom att motverka förekomsten av fusk och överutnyttjande. Den statliga förvaltningen bör effektiviseras. Vidare bör de årliga anslagsökningarna i pris- och löneomräkningssystemet begränsas.

Moderaternas skattepolitik

Moderaternas budgetmotion innehåller reformförslag för 2016 på sammanlagt 19,5 miljarder kronor. Moderaterna säger nej till förslag i budgetpropositionen på inkomstförstärkningar på sammanlagt 16,1 miljarder kronor bl.a. minskat RUT- och ROT-avdrag, höjd bensin- och dieselskatt, höjda kostnader för att anställa äldre, höjd inkomstskatt för 1,2 miljoner löntagare, sänkt avdragsrätt för gåvor och höjd biomoms. Motionen innehåller finansiering och budgetförstärkningar på sammanlagt 35,9 miljarder kronor, bl.a. slopad gruppregistrering av moms och höjd fordonsskatt.

Utgångspunkten för Moderaternas finanspolitik är att alla som kan arbeta ska ha ett jobb att gå till. Alla som bor i Sverige ska göra vad som krävs för att komma i arbete eller försörja sig själva. Det ställer krav på en ekonomisk politik som gör att fler jobb skapas i växande företag, att fler personer blir rätt rustade för de jobb som växer fram och att det alltid lönar sig att arbeta.

Tre frågor är centrala för Sveriges utveckling. Hur ska den arbetskraft som finns och behövs i Sverige tas till vara och utanförskapet hejdas från att på nytt växa fram? Hur ska företag stödjas för att fortsätta förnya sig och växa när omställningstrycket och den internationella konkurrensen hårdnar? Hur ska vi ta ansvar för ekonomin och de svenska skattebetalarnas pengar, när kostnadstrycket i flera offentliga utgiftssystem ökar snabbt? För att öka sysselsättningen, välståndet och tryggheten krävs nya och bättre svar på dessa frågor.

Ett reformpaket läggs fram för att bryta det nya utanförskapet genom att göra det enklare och mer attraktivt att få det allra första jobbet, genom att

förbättra förutsättningarna för fler och växande företag och genom att ta ansvar för Sveriges ekonomi.

När allt fler unga och utrikes födda står utanför arbetsmarknaden och behöver få det första jobbet behöver de som har låga inkomster få starkare drivkrafter för att ta sig in på arbetsmarknaden. Moderaterna vill därför införa det s.k. förstajobbetavdraget, som ger en tydlig skattelättnad riktad till dem som har låga arbetsinkomster. Satsningen uppgår till cirka 9 miljarder kronor.

Förstajobbetavdraget säkerställer att de som vill – och bör – ta klivet in på arbetsmarknaden och få sitt allra första jobb har tydliga ekonomiska drivkrafter att också göra det. En person med låg ingångslön eller en deltid skulle med förstajobbetavdraget få en skattelättnad som, i förhållande till inkomsten, är tre till fyra gånger så stor som skattelättnaden för dem som har högre inkomster.

Förstajobbetavdraget innebär ett tillskott på uppemot 2 000 kronor om året för en servitör eller ett vårdbiträde, jämfört med skatten i dag. En barnfamilj där föräldrarna är bussförare, barnskötare eller butiksbiträde kan få ca 3 500 kronor extra om året att röra sig med.

Skattelättnader för dem som arbetar, särskilt riktad mot dem som har låga inkomster, är en internationellt sett vanlig och väl utvärderad reform för att bidra till ökad sysselsättning.

Förstajobbetavdraget leder både till att människor kan lämna utanförskap och komma i arbete och till att det blir mer lönsamt att arbeta mer. Sammantaget beräknas förstajobbetavdraget leda till motsvarande 10 000 ytterligare heltidstjänster. Sju av tio beräknas komma från utanförskap, då sysselsättningen väntas öka med drygt 7 000 personer.

Skatten för de pensionärer har lägst inkomst sänks också genom att det förhöjda grundavdraget förstärks från 2016.

Förslaget om särskild löneskatt för äldre avslås.

Alliansregeringen införde det förstärkta jobbskatteavdraget för äldre som ökar drivkrafterna för att jobba längre. Stärkta drivkrafter för arbete högre upp i åldrarna, en anpassad arbetsmiljö och en väl fungerande arbetsmarknadspolitik stärker förutsättningarna för ett längre arbetsliv. Moderaterna föreslår att det redan från 64 års ålder ska vara lägre skatt för att jobba mer, i stället för från dagens 65 år.

Moderaterna avslår regeringens förslag om nedsättning av socialavgifter för unga. För att öka incitamenten för arbetsgivare att våga ta steget och anställa unga med kort utbildning föreslås att en nedsättning av arbetsgivaravgifterna för de allra yngsta införs. Moderaterna satsar 500 miljoner kronor 2016 för att ungdomar yngre än 21 år ska bibehålla den nuvarande nedsättningen av arbetsgivaravgifterna. Därefter ökas satsningen till 2,5 miljarder kronor 2017 och 2,6 miljarder kronor per år från 2018 för att halvera arbetsgivaravgifterna för ungdomar yngre än 21 år.

Anställning inom RUT-branschen är en viktig väg in på arbetsmarknaden för många som har begränsad utbildningsbakgrund eller har varit borta länge från arbetsmarknaden. Att som regeringen gör sänka taket i RUT-avdraget

riskerar att stänga dörren till arbetsmarknaden för människor som har begränsad utbildning och svag anknytning till arbetsmarknaden. Det är fel väg att gå. För att bredda vägarna till arbete bör RUT-avdraget i stället utvidgas till att även omfatta flyttjänster. Det skulle bidra till ökad sysselsättning och ökat nyföretagande, omvandla svart arbete till vitt samt underlätta för t.ex. äldre som vill flytta. Ett breddat RUT-avdrag bygger vidare på en väl fungerande reform som fler än en halv miljon människor använder och beräknas leda till över 1 000 nya årsarbeten.

Moderaterna föreslår reformer för ökad konkurrenskraft. Det ska vara enkelt att driva företag. Den tid som företag måste lägga på administration bör minska. En regel om att företag bara ska lämna samma information en gång till myndigheterna – ”en dörr in” – bör införas. Myndigheter och kommuner bör också vara skyldiga att sätta tydliga tidsgränser för handläggningstider. Mikroföretag bör undantas från onödig administration.

Moderaterna vill också göra det enklare och mer konkurrenskraftigt att erbjuda anställda incitamentsprogram och delägarskap. Moderaterna vill ta initiativ till att pröva offentlig-privata fondlösningar för det offentliga riskkapitalet, som kombinerar offentligt och privat riskkapital med ambitionen att öka det privata engagemanget och vitalisera marknaden inom tidigt riskkapital.

Moderaterna avslår regeringens förslag om ändrad beskattning av drivmedel.

En tillfällig ytterligare nedsättning av skatt på diesel för jordbruket om 50 öre per liter föreslås i syfte att stärka jordbrukets och skogsbrukets konkurrenskraft. En satsning på en tillfällig nedsättning på 170 miljoner kronor under perioden 2016–2018 föreslås också.

Fordonsskatten höjs genom att koldioxidgränsen sänks från 111 gram koldioxid per kilometer till 108 gram koldioxid per kilometer. Skattehöjningen stärker de offentliga finanserna med 360 miljoner kronor per år från 2016.

Supermiljöbilspremien förlängs till dess att ett bonus–malus-system är på plats. Moderaterna satsar 135 miljoner kronor ytterligare på supermiljöbilspremien 2016.

Effektskatten bör sänkas och dess utformning ses över. En trygg försörjning av bas- och reglerkraft förutsätter i dagsläget kärnkraften som baskraft och vattenkraften som både bas- och reglerkraft. Moderaterna satsar 250 miljoner kronor per år på sänkt effektskatt.

Riksdagen bör avslå förslaget om slopad avdragsrätt för avgifter och bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet. Moderaterna avvisar regeringens höjda moms på biobiljetter och vill se en heltäckande utredning av en ny svensk filmpolitik. Motionärerna budgeterar 270 miljoner kronor fr.o.m. 2017. Regeringens förslag slår hårt mot näringen i stort och inte minst mot mindre biografer på landsbygden. Moderaterna vill i stället se ett förlängt filmavtal under den tid en ny filmpolitik noga utreds. Det är viktigt att femtio års erfarenheter av samverkan tas till vara, även om detta inte sker i form av ett nytt filmavtal.

Vissa företag, framför allt inom den finansiella sektorn, är undantagna från mervärdesskatt. Beskattningen bör göras mer neutral, och därför föreslås att reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering slopas. De offentliga finanserna förstärks med 400 miljoner kronor 2016 och 350 miljoner kronor per år från 2017 och framåt.

Vi avvisar regeringens höjda moms på biobiljetter och vill se en heläckande utredning av en ny svensk filmpolitik.

Därmed föreslår vi att riksdagen fattar beslut om den inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Moderaternas förslag. Vi tillstyrker partimotionerna 2015/16:3043 yrkandena 1, 3–11 och 13–15 samt 2015/16:3241 yrkande 36 samt kommittémotionerna 2015/16:2274 yrkande 4 och 2015/16:2445 yrkande 8.

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion 2015/16:3043 (M).

2. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (SD)

Anna Hagwall (SD) och David Lång (SD) anför:

Sverigedemokraterna anser att Sverige ska ta ut tillräckliga men skäliga skatter för att finansiera gemensamma åtaganden. Befintliga skattemedel ska i möjligaste mån omfördelas till att ge ökade tillskott i finansieringen av välfärd, trygghet, företagande och industri genom minskade utgifter inom andra utgiftsområden som exempelvis invandring och EU.

Sverigedemokraterna säger nej till regeringens föreslagna skattehöjningar när det gäller marginalskatt, statlig skatt, särskild löneskatt för äldre, bensin och diesel, RUT och ROT samt skatten på kärnkraft. En särskild skatt på handelsgödsel avvisas liksom kilometerskatt på transporter och införande av flygskatt. Sverigedemokraterna är inte negativa till vindkraft som energikälla men säger nej till utbyggnad av subventionerad vindkraft.

Skattereduktionen för mikroproducenter av el bör tas bort. Inledningsvis innebär denna reform ganska modesta kostnader i statsbudgeten, skatteutgiften budgeteras till 30 miljoner kronor årligen. På sikt riskerar detta dock att bli kostsamt och får dessutom till följd att elproducenter som verkar på affärsmässig grund får en reduktion på intäktssidan. Införandet av detta system är till synes uteslutande kopplat till att främja solceller. Ett väsentligt problem när det gäller solceller är den oregelbundna produktionen i och med att kraftkällan av självklara skäl är beroende av solljus.

Sverigedemokraterna prioriterar i budgeten sänkningar av den allmänna löneavgiften och fastighetsskatten på industrienheter men även en satsning på forskning och utveckling (FoU). En översyn sker av möjligheterna att göra ytterligare skatteavdrag för FoU.

Sverigedemokraterna betraktar pension som uppskjuten lön. Det finns därmed varken logik eller rättvisa i att pensionärer ska straffbeskattas i den

utsträckning som i dag sker i relation till vanliga löntagare. Sverigedemokraterna vill helt avskaffa den extra skatten för pensionärer och budgeterar även för detta. Givet det nuvarande ansträngda ekonomiska läget kan detta genomföras helt från den 1 januari 2018. Det skulle innebära en förbättrad disponibel nettointkomst motsvarande 430 kronor per månad för en genomsnittlig pensionär.

Många människor i landet saknar av olika skäl möjlighet att använda kollektivtrafik. Vi bör vara på det klara med att skattesystemen belastar bilister med tiotals miljarder kronor per år medan kollektivtrafiken subventioneras. Detta är i princip korrekt, men problem uppstår när orimliga bördor läggs på individer som är beroende av att pendla för att kunna arbeta – och betala skatt.

Eftersom vi eftersträvar en arbetslinje väljer vi därför att höja milersättningen för reseavdrag med totalt 5 kronor per mil. Milersättningen har legat still sedan 2008 samtidigt som bensinpriset har stigit med närmare 3 kronor per liter. Detta förslag bidrar till att skapa en rörligare arbetsmarknad som sänker trösklarna in på arbetsmarknaden för människor på landsbygden. För en person som pendlar 10 mil per arbetsdag skulle detta innebära omkring 9 000 kronor i ökat reseavdrag per år.

Effektskatten sänks. För att stimulera byggandet och skapa incitament för att förnya reaktorer slopas effektskatt för nya reaktorer. Skatteavdrag ska medges redan efter 30 dagar i stället för efter 90 dagar när anläggningarna inte producerar någon el. Sverigedemokraterna står för en industrigaranti, som innebär att varje kostnadsrelaterad försämring för svensk industri måste balanseras av en motsvarande lättnad i skatter eller motsvarande. Skatten för serverhallar sänks till samma nivå som för den energiintensiva industrin.

Den svenska livsmedelsproduktionen befinner sig i en negativ trend som hotar självförsörjningen och landsbygdens ekonomi. Dieselskatten för lant- och skogsbruk bör sänkas till dansk nivå.

Ambitionerna för investeraravdraget bör öka när det gäller privatpersoners möjligheter att investera främst i mindre bolag. Ekonomiska incitament ska stimulera till ökat ägande av svenska företag samt ökade investeringar i nystartade och befintliga mindre bolag.

Månadsrapportering och anmälningsplikt ska vara tvingande för samtliga företag som har utstationerad arbetskraft i Sverige.

Den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder avskaffas.

Medlen för att bevara, vårda, levandegöra och sprida kunskap om forn-lämningar, kulturlandskap och bebyggelse förstärks bl.a. genom ett ROT-avdrag öronmärkt för kulturhistoriska bebyggelsemiljöer.

Reklamskatten avskaffas på annonser för dagspress och periodiska publikationer.

Arbetet med de bilaterala skatteavtalen intensifieras. Regeringen bör lämna en detaljerad årlig rapport till riksdagen om hur situationen ser ut med avseende på uppdatering och nytecknande av skatteavtal.

Förslagen i budgeten finansieras genom bl.a. återställning av arbetsgivaravgifter och restaurangmoms.

Därmed föreslår vi att riksdagen fattar beslut om den inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Sverigedemokraternas förslag. Vi tillstyrker partimotion 2015/16:761 yrkandena 1 och 4–7 samt kommittémotionerna 2015/16:2854 yrkandena 10 och 11 samt 2015/16:3234 yrkandena 2, 3, 5 och 6.

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion 2015/16:761 (SD).

3. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (C)

Per Åsling (C) anför:

Alliansens ekonomiska politik

I Centerpartiets partimotion 2015/16:3223 redovisar vi utförligt inriktningen av den ekonomiska politiken som vi och de övriga allianspartierna enats om. Inriktningen innebär i korthet bl.a. följande.

Alliansens politik syftar till att bygga ett samhälle där alla får förutsättningar att växa och skapa, och där vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Det kräver en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp motståndskraft mot kriser och reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta i näringslivet ökar produktionsförmågan. Därmed vidgas utrymmet för hushållens konsumtion och de skatteintäkter som finansierar välfärden ökar. Bara genom att fler kommer i arbete kan vi säkerställa mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

Det finansiella ramverket och överskottsmålet medförde att Sverige gick in i finanskrisen med tillräckliga säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna för att kunna stimulera ekonomin under lågkonjunkturen. I kombination med en effektiv stabiliseringspolitik innebär dessa säkerhetsmarginaler att Sverige klarade sig bättre än de flesta andra länder. När ekonomin nu ljusnar står Sverige fortfarande väl rustat, med en relativt låg statsskuld och hög sysselsättning.

Alliansen kommer att fortsätta värna en stabil och varaktig återhämtning av den svenska ekonomin.

Överskottsmålet är i dag en viktig del av det finanspolitiska ramverket och bör inte ändras ensidigt av regeringen.

En kraftig åtstramning av finanspolitiken 2016–2017 riskerar att fördröja återhämtningen. När de offentliga finanserna ska föras tillbaka mot balans och överskott bör det göras på ett sätt som värnar en stabil och varaktig återhämtning. En rimlig avvägning är därför att reformer 2016–2017 bör vara fullt finansierade. Från 2018 och framåt bör budgetförstärkningar på ungefär 25 miljarder kronor genomföras. Tillsammans med de automatiska budgetförstärkningar som enligt regeringen kommer att ske under prognosperioden

bedömer Alliansen att 1 procents överskott kan nås 2020, förutsatt att ekonomin är i balans.

Alliansen är enig om att budgetförstärkningarna bör ske genom såväl intäktsökningar som utgiftsminskningar framöver. Det är också centralt att budgetförstärkningarna och finansieringen av reformer inte sker genom att skatten på jobb och företagande höjs. En lika viktig utgångspunkt är att budgetförstärkningarna inte ska påverka välfärdens kärnverksamheter.

På inkomstsidan bör en rad åtgärder vidtas. Skatteuttaget från den finansiella sektorn bör öka. Det är viktigt att upprätthålla skattesystemets legitimitet. I dag beskattas den kommersiella fastighetssektorn mindre än andra delar av näringslivet. Skatteplanering genom paketering av fastigheter kan motverkas. För att ytterligare motverka fusk bör även nivåerna i skatte- och tulltilläggen höjas. Omställningen av transportsektorn är en viktig del av miljöpolitiken. Miljöstyrningen bör förstärkas, t.ex. genom att beskattningen för personbilar och fordon som har särskilt stora utsläpp av växthusgaser ses över. Ytterligare miljöskatter, såsom en kemikalieskatt och skatt på fluorerande växthusgaser, bör införas. Kväveoxidavgiften bör också göras om till en skatt. Alliansen har även beredskap för ytterligare höjningar av skatterna på alkohol och tobak i syfte att stärka folkhälsan. Det är viktigt att föra en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Det är också centralt att i allmänhet upprätthålla god kostnadskontroll i olika ersättningssystem genom att motverka förekomsten av fusk och överutnyttjande. Den statliga förvaltningen bör effektiviseras. Vidare bör de årliga anslagsökningarna i pris- och löneomräkningssystemet begränsas.

Centerpartiets skattepolitik

Centerpartiets budgetmotion innehåller stora och viktiga strukturreformer på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden, en omläggning av skatten på arbete och företagens villkor samt en kraftfull grön skatteväxling, med sänkt skatt på arbete som finansieras genom att förorenaren betalar för utsläpp. Ytterst är välfärdens kvalitet beroende av skatteintäkter från en stark sysselsättningsutveckling och ett klokt utnyttjande av de gemensamma resurserna.

I Sverige är skatterna på arbete, företagande och specialisering höga. Det gör Sverige mindre attraktivt för såväl inhemsk som utländsk specialiserad arbetskraft och sänker därmed Sveriges förmåga att locka till sig forskningsanläggningar och produktiva företag som är beroende av specialistkompetens. De höga marginalskatterna sänker också utbildningspremien, dvs. gör det mindre lönsamt att vidareutbilda och specialisera sig.

De höga skatterna på arbete bidrar också till det tudelade skattesystemet. Givet skillnaden i beskattning av inkomster från arbete respektive kapital ges företagare incitament att plocka ut ersättning i form av utdelningar eller liknande, i stället för lön. För att reglera detta har de s.k. 3:12-reglerna införts. Dessa regler bidrar till ökat regelkrångel och improduktiv skatteplanering.

Sänkta marginalsatser är därför också viktigt för att på sikt kunna förenkla reglerna för småföretag ytterligare.

Jobbskatteavdraget är en av alliansregeringens mest framgångsrika reformer i termer av både tillväxt- och sysselsättningseffekter. I stället för att, som regeringen gör, minska incitamenten till arbete vill Centerpartiet tvärtom att det ska löna sig ännu bättre att arbeta. Vi avslår regeringens förslag om en avtrappning av jobbskatteavdraget.

Den statliga inkomstskatten innebär att för relativt stora grupper uppgår marginalsatserna till långt över 50 procent. Ett antal utredningar har visat att sänkt statlig inkomstskatt leder till fler arbetade timmar, karaktäriseras av hög självfinansieringsgrad och bidrar till en ökad effektivitet i ekonomin. För Centerpartiet är det därför prioriterat att gradvis göra marginalsatsekurvan mindre brant. Regeringen väljer att gå den motsatta vägen. Genom att stoppa uppräkningsgraden av skiktgränsen höjer de i praktiken skatten för breda löntagargrupper, med färre arbetade timmar som följd.

Centerpartiet föreslår som ett första steg att skiktgränsen för statlig inkomstskatt höjs, så att alla som tjänar under 38 000 kronor per månad enbart behöver betala kommunal inkomstskatt och att skiktgränsen 2016 blir 443 800 kronor. En tredjedel av alla heltidsarbetande i Sverige betalar i dag statlig inkomstskatt. Den statliga inkomstskatten innebär alltså mycket höga marginalsatser för breda löntagargrupper. Med Centerpartiets förslag får drygt 1 miljon löntagare sänkt skatt och 50 000 personer slipper helt betala statlig inkomstskatt.

Förslaget sänker marginalsatserna för personer med normala inkomster, ökar utbildningspremien, leder till fler arbetade timmar och ökar effektiviteten i ekonomin. Reformen beräknas kosta 1,3 miljarder kronor.

En av de största utmaningarna på den svenska arbetsmarknaden är att allt fler kommer att behöva arbeta allt längre. Forskning visar att Sverige behöver fler äldre som vill, kan och får arbeta längre för att klara välfärdens finansiering. För personer som arbetar efter att de fyllt 65 år genomförde alliansregeringen ett förstärkt jobbskatteavdrag, med regler som är mer förmånliga än vad som gäller för dem som arbetar och inte fyllt 65 år. Utvärderingar av reformen visar att efter jobbskatteavdragets införande ökar sannolikheten att arbeta för 66-åringar i förhållande till 64-åringar och för 66-åringar födda under det sista kvartalet jämfört med dem som är födda under det första. Med fler arbetade timmar förstärks den svenska ekonomin långsiktigt. Centerpartiet vill mot denna bakgrund gå vidare och sänka riktåldern för det förstärkta jobbskatteavdraget från 65 år till 64 år. Reformen beräknas kosta 300 miljoner kronor per år 2016 till 2019.

Regeringen har i stället aviserat att man ämnar höja kostnaden för att anställa personer över 65 år. Vi borde snarare underlätta för de som kan och vill arbeta längre. Skattehöjningen slår mot både den nuvarande och den potentiella sysselsättningen för denna grupp. Skattehöjningen påverkar förutom sysselsättningen såväl tillväxten som de offentliga finanserna

negativt. Centerpartiet avvisar därför regeringens förslag om att införa en särskild löneskatt för äldre.

Centerpartiet motsätter sig regeringens förslag om att minska och begränsa RUT- och ROT-avdraget och vill tvärtom utvidga RUT-avdraget med ett paket av nya tjänster.

Vägarna in till arbetsmarknaden behöver bli fler. Det behövs fler jobb på arbetsmarknaden där trösklarna är lägre än i dag, så att det blir lättare att få det första jobbet. RUT-avdraget för hushållsnära tjänster har i detta sammanhang visat sig vara en mycket framgångsrik reform. RUT har breddat arbetsmarknaden och bidragit till nya och växande företag, fler jobb och att en stor och viktig sektor har sett en övergång från svarta jobb, präglade av otrygghet och svåra arbetsförhållanden, till en laglig sektor med skatte- och pensionsinbetalningar. Därmed har också tryggheten för de anställda ökat. Regeringen har valt att minska och begränsa avdraget, vilket flera remissinstanser är kritiska till på grund av dess effekter på företagande, sysselsättning och risk för ökat svartarbete. Centerpartiet vill tvärtom utvidga RUT-avdraget med ett paket av nya tjänster. En rad hushållsnära tjänster har legat nära men utanför definitionen för RUT-tjänster. Här finns stora möjligheter att bredda och upprepa de framgångar som RUT-avdraget skapat.

Vi föreslår att RUT-avdraget utvidgas till att omfatta flyttjänster och it-relaterade tjänster i hemmet, som exempelvis kan omfatta handledning och teknisk support och syftar till att öka individers digitala kompetensnivå och förmåga att använda sig av digitala verktyg och tjänster i hemmet. Vi vill även återinföra möjligheten att få avdrag för läxhjälp i hemmet, läx-RUT. Den direkta offentligfinansiella nettoeffekten bedöms vara minus 550 miljoner kronor för flyttjänster, minus 166 miljoner kronor för it-tjänster samt 50 miljoner kronor för läxhjälp.

För att underlätta för företag som anställer unga ska nedsättningen av de sociala avgifterna för unga behållas. Ingen arbetsgivaravgift ska behöva betalas under de första två åren när en enmansföretagare anställer sin första medarbetare.

För små företag är möjligheterna att locka till sig nyckelkompetens ofta begränsade. Entreprenören kan i uppstartsfasen sällan betala löner på de nivåer som är nödvändiga för att kunna attrahera rätt kompetens. Då är det viktigt att det är enkelt och billigt att på andra sätt locka till sig den kompetens som krävs för att få företaget att växa. Med hjälp av personaloptioner kan exempelvis nyckelmedarbetare kompenseras genom att göras till delägare, snarare än att ges en hög lön. Det ger små företag med begränsad likviditet möjlighet att attrahera nödvändig nyckelkompetens. Det gällande regelverket innebär att eventuell ersättning från personaloptioner kan beskattas med marginalsatser på nästan 70 procent. Dessutom beskattas optionerna när de löses in, vilket missgynnar långsiktigt ägande och kan ge upphov till likviditetsproblem för optionsinnehavaren. Centerpartiets ingång är att reglerna som omgärdar personaloptioner ska göras mer förmånliga. Beskattningen bör ske när aktierna som ligger till grund för optionen säljs och en eventuell vinst ska beskattas

som kapitalinkomst, med begränsningsregler som är tänkta att gynna långsiktigt ägande och som sätter ett tak för hur stor vinst som kan tas ut till den lägre kapitalbeskattningen. Dessa begränsningsregler rör bl.a. företagets typ och storlek. En sådan reform väntas minska skatteintäkterna med 420 miljoner kronor per år.

Regelverket för 3:12-beskattningen förenklas, och förslag kommer att lämnas i kommande budgetmotioner. Investeraravdraget vidareutvecklas. Avdragsrätten bör höjas från hälften till hela investeringen. Det statliga riskkapitalet bör i högre grad komplettera det privata genom att toppa upp privata investeringar. Detta bör exempelvis göras genom s.k. fond-i-fond-lösningar. Den digitala tjänsten ”en dörr in” där företag bara behöver lämna uppgifter till statliga myndigheter en gång på ett ställe prioriteras.

Reglerna för generationsväxling i företag ses över i syfte att garantera att skattesystemet inte försvårar att familjeföretag förblir just familjeföretag.

Centerpartiet föreslår en grön skatteväxling på över 21 miljarder kronor över fyra år.

Kemikalieskatteutredningens förslag om en bredare kemikalieskatt som innefattar produkter på ett likvärdigt sätt införs.

Industrins undantag från eller nedsättningar av energi- och koldioxidskatter för fordon begränsas för branscher där ickefossila alternativ i allt högre grad finns tillgängliga. Nedsättningen av koldioxidskatten för diesel i gruv-industriell verksamhet slopas i nästa steg helt. Även energiskattesubventionen för samma fordon utgår.

För att styra mot en ökad återvinning och mer resurseffektivitet införs en punktskatt på förbränning av avfall. En miljöavgift på 1 krona införs på fossil-plastpåsar.

En skatt på fluorerande växthusgaser införs i enlighet med utrednings-förslaget.

En miljölastbilspremie och en elbusspremie införs. I väntan på införandet av ett bonus–malus-system förlängs supermiljöbilspremien för de mest miljö-vänliga bilarna.

Den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljö-anpassade bilar förlängs med tre år. Regeringens nedsättning av förmånstaket avvisas. Den utsläppsbaserade delen av fordonsskatten förstärks och skatten indexeras.

Sverige bör fortsätta att driva skattebefrielsen för höginblandade och rena biodrivmedel. Regeringens skattehöjningar på biodrivmedel avvisas.

Återbetalningen av dieselskatt till lantbruket ökar och uppgår till 300 miljoner kronor årligen 2016–2018. Regeringens avisering om någon form av handelsgödselskatt och kilometerskatt utgör allvarliga hot mot utvecklingen av landsbygden och de gröna näringarna och avvisas.

Frågan om hur ett antal skatter ska kunna regionaliseras bör utredas. I ett första steg är det rimligt med en regionalisering av fastighetsskatten på elproducerande fastigheter.

En bred, långsiktig och blocköverskridande överenskommelse bör träffas när det gäller beskattningen för att köpa, äga och sälja sin bostad. Möjligheterna att införa ett riktat bospårande bör också ses över i syfte att ge incitament för fler att redan vid tidig ålder sätta undan en del av lönen för framtida investeringar i bostad.

Reklamskatten sänks.

Vi avvisar regeringens förslag att höja moms på biobesök.

Därmed föreslår vi att riksdagen fattar beslut om den inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Centerpartiets förslag. Vi tillstyrker partimotion 2015/16:3223 (C) yrkandena 1, 3–6, 9–23 och 25–33.

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motionen.

4. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (FP)

Mats Persson (FP) anför:

Alliansens ekonomiska politik

I Folkpartiets partimotion 2015/16:3244 redovisar vi utförligt den inriktning av den ekonomiska politiken som vi och de övriga allianspartierna enats om. Inriktningen innebär i korthet bl.a. följande.

Alliansens politik syftar till att bygga ett samhälle där alla får förutsättningar att växa och skapa, och där vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Det kräver en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp motståndskraft mot kriser och reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta i näringslivet ökar produktionsförmågan. Därmed vidgas utrymmet för hushållens konsumtion och de skatteintäkter som finansierar välfärden ökar. Bara genom att fler kommer i arbete kan vi säkerställa mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

Det finansiella ramverket och överskottsmålet medförde att Sverige gick in i finanskrisen med tillräckliga säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna för att kunna stimulera ekonomin under lågkonjunkturen. I kombination med en effektiv stabiliseringspolitik innebar dessa säkerhetsmarginaler att Sverige klarade sig bättre än de flesta andra länder. När ekonomin nu ljusnar står Sverige fortfarande väl rustat, med en relativt låg statsskuld och hög sysselsättning.

Alliansen kommer att fortsätta värna en stabil och varaktig återhämtning av den svenska ekonomin.

Överskottsmålet är i dag en viktig del av det finanspolitiska ramverket och bör inte ändras ensidigt av regeringen.

En kraftig åtstramning av finanspolitiken 2016–2017 riskerar att fördröja återhämtningen. När de offentliga finanserna ska föras tillbaka mot balans och överskott bör det göras på ett sätt som värnar en stabil och varaktig återhämtning. En rimlig avvägning är därför att reformer 2016–2017 bör vara

fullt finansierade. Från 2018 och framåt bör budgetförstärkningar på ungefär 25 miljarder kronor genomföras. Tillsammans med de automatiska budgetförstärkningar som enligt regeringen kommer att ske under prognosperioden bedömer Alliansen att 1 procents överskott kan nås 2020, förutsatt att ekonomin är i balans.

Alliansen är enig om att budgetförstärkningarna bör ske genom såväl intäktsökningar som utgiftsminskningar framöver. Det är också centralt att budgetförstärkningarna och finansieringen av reformer inte sker genom att skatten på jobb och företagande höjs. En lika viktig utgångspunkt är att budgetförstärkningarna inte ska påverka välfärdens kärnverksamheter.

På inkomstsidan bör en rad åtgärder vidtas. Skatteuttaget från den finansiella sektorn bör öka. Det är viktigt att upprätthålla skattesystemets legitimitet. I dag beskattas den kommersiella fastighetssektorn mindre än andra delar av näringslivet. Skatteplanering genom paketering av fastigheter kan motverkas. För att ytterligare motverka fusk bör även nivåerna i skatte- och tulltilläggen höjas. Omställningen av transportsektorn är en viktig del av miljöpolitiken. Miljöstyrningen bör förstärkas, t.ex. genom att beskattningen för personbilar och fordon som har särskilt stora utsläpp av växthusgaser ses över. Ytterligare miljöskatter, såsom en kemikalieskatt och skatt på fluorerande växthusgaser, bör införas. Kväveoxidavgiften bör också göras om till en skatt. Alliansen har även beredskap för ytterligare höjningar av skatterna på alkohol och tobak i syfte att stärka folkhälsan. Det är viktigt att föra en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Det är också centralt att i allmänhet upprätthålla god kostnadskontroll i olika ersättnings-system genom att motverka förekomsten av fusk och överutnyttjande. Den statliga förvaltningen bör effektiviseras. Vidare bör de årliga anslagsökningarna i pris- och löneomräkningssystemet begränsas.

Folkpartiets skattepolitik

Folkpartiet anser att skattepolitiken ska utformas för att öka antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin, stärka konkurrenskraften samt öka människors frihet och möjligheter.

Folkpartiets viktigaste skattepolitiska prioritering är att skatterna på arbete på både kort och lång sikt ska sänkas. Det är centralt för att fortsätta utveckla arbetslinjen, fortsätta öka antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin och fortsätta öka den svenska konkurrenskraften. Sänkta skatter på människors arbetsinkomster ökar också alla människors frihet och möjlighet. De som arbetar får behålla mer av det de tjänar in, de som kan arbeta men ännu inte gör det får ökade möjligheter att höja sin inkomst och försörjningen för dem av oss som långsiktigt står utanför arbetsmarknaden upprätthålls genom att fler bidrar till välfärdens finansiering.

Folkpartiet föreslår att det andra steget i den statliga inkomstskatten, den s.k. värnskatten, avskaffas under denna mandatperiod. Avskaffandet inleds 2016 och slutförs i ett andra steg 2017. För 2016 innebär det att värnskatten

sätts till 2,5 procent i stället för dagens 5 procent. Det är en prioriterad reform för att öka utbytet av att utbilda sig och ta ansvar. Det är också en central reform för att möjliggöra ökad internationell konkurrenskraft i det svenska näringslivet. Samtidigt genomförs en kraftfull höjning av brytpunkten för den statliga inkomstskatten. Ingen med en månadslön under 40 000 kronor ska behöva betala en extra statlig skatt ovanpå kommunalskatten.

Folkpartiet avvisar i samma syfte helt regeringens marginalskattehöjning på inkomster från 50 000 kronor till 123 300 kronor i månaden. Det gäller även uppräkningsstakten av skiktgränserna för statlig inkomstskatt samt förslaget att införa en särskild löneskatt för äldre. Sverige behöver i enlighet med det ovanstående resonemanget långsiktigt sänka de högsta marginalsatterna. Att i stället gå i motsatt riktning och höja skatten för relativt breda grupper är fel väg att gå. Höjda marginalsatter i dessa inkomstintervall pressar också tillbaka antalet arbetade timmar i ekonomin.

I syfte att fler ska välja att arbeta kvar länge i arbetslivet införde Alliansen ett förhöjt jobbskatteavdrag för äldre. Det förhöjda jobbskatteavdraget gäller för personer som under året fyller 66 år eller är äldre. Det förhöjda jobbskatteavdraget har, tillsammans med ett förhöjt grundavdrag, utvärderats av Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) som funnit tydliga sysselsättningseffekter. De riktade skattelättnaderna ökade sysselsättningen under året närmast efter 65-årsdagen med 1,5 procentenheter bland dem som hade en beskattningsbar arbetsinkomst åtminstone något av åren tre till fem år tidigare. Därmed förstärks också deras pensioner. Pensionsmyndigheten har under 2015 föreslagit att åldersgränsen för det förhöjda jobbskatteavdraget ska sänkas för att uppmuntra människor att arbeta längre. För människor med låga pensioner lönar det sig i dag inte i tillräcklig omfattning. Folkpartiet föreslår därför att åldersgränsen justeras ned med två år för att även inkludera personer som vid årets ingång är 63 år. Det betyder att denna grupp får starkare drivkrafter att förlänga arbetslivet genom att de gynnas skattemässigt och skulle få erfarenhet av hur lönsamt det är att arbeta med den förmånligare beskattningen.

Förslaget om att slopa avdragsrätten för gåvor avvisas.

Förslaget om nedsatt förmånsvärde för vissa miljöanpassade bilar avvisas.

Reseavdraget anpassas regionalt. Gränsen för reseavdrag höjs till 19 000 kronor i kommungrupp 1–4 och sänks till 9 000 kronor i övriga kommuner. Reformen beräknas höja inkomsterna med 1,3 miljarder kronor.

Folkpartiet föreslår att RUT-avdraget utvecklas. Vi föreslår att avdrag även ska medges för flyttjänster och kommer i senare budgetmotioner att återkomma till förslag för att ytterligare vidga RUT-avdraget i syfte att bredda utbudet av jobb i Sverige. Äldre över 80 år använder RUT-tjänster dubbelt så mycket som en genomsnittlig person. Det visar den nytta RUT-reformen har inneburit för många äldre som därmed själva kan välja vilka insatser de vill ha samtidigt som biståndshandläggarna kan ägna sin tid åt andra insatser än bedömning av hemtjänstbehov. Vi föreslår att subventionsgraden för RUT höjs från 50 procent till 75 procent för alla som vid årets ingång fyllt 80 år.

I stället för att bygga vidare på den breddade arbetsmarknad som följt av RUT- och ROT-avdragen väljer regeringen att nedmontera avdragsrätten. Erfarenheter från Danmark som under 1990-talet genomförde motsvarande förändringar talar för att effekten kan bli påtaglig. Förutom den långsiktiga effekten av åtstramad regelverk är den danska erfarenheten att den direkta effekten på konsumtionen av berörda tjänster kan bli ännu större än vad som sakligt kan antas utifrån de besparingar regeringen nu genomför. Folkpartiet avvisar därför regeringens sänkta subventionsgrad i ROT och föreslår att avdraget sätts till 50 procent.

Folkpartiet avvisar vidare regeringens sänkta tak i RUT-avdraget. Detta är förändringar som riskerar att öka svartarbetet i byggbranschen och samtidigt hota framväxten av de RUT-företag som nu etablerat sig och växer. Vidare återinförs avdragsrätten för läsläsning. Det är orimligt att avdrag får beviljas för passiv barnvaktning, men inte om barnvakten aktivt hjälper till att säkerställa att eleven gör sina läxor.

Folkpartiet fullföljer riksdagens beslut om att sänkningen av arbetsgivaravgifterna ska fokuseras till yngre åldrar och föreslår att arbetsgivaravgifterna för unga som vid årets ingång inte fyllt 20 år sätts ned fr.o.m. den 1 januari 2016.

Den så kallade flyttskatten sänks. Taket för uppskovsbeloppet och räntan på den uppskjutna reavinstbeskattningen slopas. Samtidigt bör den statliga fastighetsskatten på obebyggd tomtmark höjas för mark som är avsatt för byggnation av hyresfastigheter.

Förslaget om att höja energi- och koldioxidskatterna på bensin avvisas.

Miljöpåverkan från transportsektorn måste minska. En omvänd miljöbonus införs där bilar som inte är berättigade till en miljöbilspremie under de första fem åren får en förhöjd fordonsskatt. Reseavdraget bli mer generöst där kollektivtrafiken är mindre väl utbyggd och stramas åt där möjligheten att använda kollektivtrafiken är större. Olika former av subventioner för användandet av fossila bränslen fasas ut.

Effektskatten på kärnkraftverk avskaffas under mandatperioden i tre steg. Regeringens höjning av skatten avvisas.

Fastighetsskatten tas bort på produktionsanläggningar för solenergi.

En skatt på elektronik som innehåller miljöfarliga kemikalier införs.

Användningen av handelsgödsel ska minska liksom jordbrukets allmänna miljöpåverkan. En ny läckageskatt införs 2017.

Den utökade skattenedsättningen för högbeskattad diesel i gruvindustrin slopas.

Reglerna om gruppregistrering till mervärdesskatt för företag inom den finansiella sektorn slopas. Även möjligheten till gruppregistrering till mervärdesskatt för företag i inkomstskatterättsliga kommissionärsförhållanden slopas. Den allmänna löneavgiften höjs för företag som bedriver verksamhet inom finansiella tjänster, försäkring, återförsäkring samt stödtjänster till finansiella tjänster och försäkring.

Därmed föreslår vi att riksdagen fattar beslut om den inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Folkpartiets förslag. Vi tillstyrker partimotion 2015/16:3244 (FP) yrkandena 1 och 3–6.

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motionen.

5. Skattefrågorna i budgetpropositionen för 2016 (KD)

Aron Modig (KD) anför:

Alliansens ekonomiska politik

I Kristdemokraternas partimotion 2015/16:2512 redovisar vi utförligt inriktningen av den ekonomiska politiken som vi och de övriga allianspartierna enats om. Inriktningen innebär i korthet bl.a. följande.

Alliansens politik syftar till att bygga ett samhälle där alla får förutsättningar att växa och skapa, och där vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Det kräver en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp motståndskraft mot kriser och reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta i näringslivet ökar produktionsförmågan. Därmed vidgas utrymmet för hushållens konsumtion och de skatteintäkter som finansierar välfärden ökar. Bara genom att fler kommer i arbete kan vi säkerställa mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

Det finansiella ramverket och överskottsmålet medförde att Sverige gick in i finanskrisen med tillräckliga säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna för att kunna stimulera ekonomin under lågkonjunkturen. I kombination med en effektiv stabiliseringspolitik innebar dessa säkerhetsmarginaler att Sverige klarade sig bättre än de flesta andra länder. När ekonomin nu ljusnar står Sverige fortfarande väl rustat, med en relativt låg statsskuld och hög sysselsättning.

Alliansen kommer att fortsätta värna en stabil och varaktig återhämtning av den svenska ekonomin.

Överskottsmålet är i dag en viktig del av det finanspolitiska ramverket och bör inte ändras ensidigt av regeringen.

En kraftig åtstramning av finanspolitiken 2016–2017 riskerar att fördröja återhämtningen. När de offentliga finanserna ska föras tillbaka mot balans och överskott bör det göras på ett sätt som värnar en stabil och varaktig återhämtning. En rimlig avvägning är därför att reformer 2016–2017 bör vara fullt finansierade. Från 2018 och framåt bör budgetförstärkningar på ungefär 25 miljarder kronor genomföras. Tillsammans med de automatiska budgetförstärkningar som enligt regeringen kommer att ske under prognosperioden bedömer Alliansen att 1 procents överskott kan nås 2020, förutsatt att ekonomin är i balans.

Alliansen är enig om att budgetförstärkningarna bör ske genom såväl intäktsökningar som utgiftsminskningar framöver. Det är också centralt att

budgetförstärkningarna och finansieringen av reformer inte sker genom att skatten på jobb och företagande höjs. En lika viktig utgångspunkt är att budgetförstärkningarna inte ska påverka välfärdens kärnverksamheter.

På inkomstsidan bör en rad åtgärder vidtas. Skatteuttaget från den finansiella sektorn bör öka. Det är viktigt att upprätthålla skattesystemets legitimitet. I dag beskattas den kommersiella fastighetssektorn mindre än andra delar av näringslivet. Skatteplanering genom paketering av fastigheter kan motverkas. För att ytterligare motverka fusk bör även nivåerna i skatte- och tulltilläggen höjas. Omställningen av transportsektorn är en viktig del av miljöpolitiken. Miljöstyrningen bör förstärkas, t.ex. genom att beskattningen för personbilar och fordon som har särskilt stora utsläpp av växthusgaser ses över. Ytterligare miljöskatter, såsom en kemikalieskatt och skatt på fluorerande växthusgaser, bör införas. Kväveoxidavgiften bör också göras om till en skatt. Alliansen har även beredskap för ytterligare höjningar av skatterna på alkohol och tobak i syfte att stärka folkhälsan. Det är viktigt att föra en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Det är också centralt att i allmänhet upprätthålla god kostnadskontroll i olika ersättnings-system genom att motverka förekomsten av fusk och överutnyttjande. Den statliga förvaltningen bör effektiviseras. Vidare bör de årliga anslagsökningarna i pris- och löneomräkningssystemet begränsas.

Kristdemokraternas skattepolitik

Kristdemokraterna förespråkar väl fungerande och gemensamt finansierade välfärdstjänster och värnar kvaliteten i skola, vård och äldreomsorg. Höjda skatter innebär inte automatiskt bättre välfärd. Med väl avvägda skattesänkningar på arbete och företagande kan positiva välfärdseffekter uppnås. Härigenom skapas nya jobb och företag, och människor får behålla en större del av sin inkomst. Den högre tillväxt som följer av detta gör att satsningar samtidigt kan göras för att förbättra den offentligt finansierade välfärden.

Grunden för en fungerande välfärd och ett stabilt socialförsäkringssystem är att människor arbetar. Det skapar tillväxt som gör att skatteintäkterna också ökar. Regeringens förslag på höjda marginalsatser genom lägre skiktgräns för statlig inkomstskatt och genom avtrappat jobbskatteavdrag verkar i motsatt riktning. Höjda marginalsatser gör att arbetsutbudet minskar. Genom den lägre skiktgränsen får fler vanliga löntagare som specialistsjuksköterskor och gymnasielärare höjd skatt.

Regeringens jobbfientliga skatteförslag om lägre skiktgräns för statlig inkomstskatt och avtrappat jobbskatteavdrag avvisas.

Kristdemokraterna vill återinföra en sänkt arbetsgivaravgift för ungdomar. Det är av stor vikt att företag fortfarande har incitament att anställa ungdomar. Kristdemokraterna vill halvera arbetsgivaravgiften för ungdomar upp till 22 år.

Samtidigt vill vi öka drivkrafterna för ungdomar att söka och ta ett första arbete. Därför föreslår vi att ungdomar under 25 år får tjäna sin första halva

miljon kronor skattefritt. Att man får behålla en större del av sin inkomst gör att det blir mer attraktivt att söka och ta ett jobb. Det gör också att fler breddar sitt sökande av arbete till fler branscher. När fler kan tänka sig att ta olika jobb skapas det också nya arbeten. Det visar inte minst erfarenheterna från jobbskatteavdraget. Vårt förslag innebär att de första 500 000 kronor man som ung tjänar innan man är 25 år inte tas upp till inkomstbeskattning. Om man tar en akademisk examen innan 25 år förlängs möjligheten till skattefri inkomst tills man blir 30 år, eftersom syftet med reformen är att se till att unga människor snabbt kommer i arbete, inte att stimulera till att först arbeta några år för att sedan studera. Vi satsar 9,5 miljarder kronor på detta förslag.

För att ytterligare sänka trösklarna för dem som står långt från arbetsmarknaden vill vi införa ett nystartsavdrag – ett förstärkt jobbskatteavdrag för dem som går från långtidsarbetslöshet till arbete. Genom ett förstärkt jobbskatteavdrag riktat till dem som varit långtidsarbetslösa kan höga marginaleffekter för den enskilde mildras och drivkraften att ta arbeten som erbjuds stärks. Det förstärkta jobbskatteavdraget riktar sig till samma grupp som i dag kan komma i fråga för nystartsjobb. För varje månad utöver ett års arbetslöshet får den enskilde två månaders förstärkt jobbskatteavdrag när personen börjar arbeta. En person som varit arbetslös 18 månader och då får ett arbete får alltså 12 månader med förstärkt jobbskatteavdrag. En person under 26 år får förstärkt jobbskatteavdrag i två månader för varje månad utöver ett halvår som personen varit arbetslös. Det förstärkta jobbskatteavdraget ges i maximalt två år.

För att förbättra integrationen införs ett etableringsavdrag som innebär att en nyanländ under sina första fem år får möjlighet att tjäna upp till en halv miljon kronor skattefritt.

RUT- och ROT-avdragen har öppnat nya marknader och skapat förutsättningar för nya företag och jobb. RUT och ROT är en succé som har skapat omkring 21 000 nya vita heltidsjobb i branscher som tidigare haft stora problem med svartjobb. Kristdemokraterna har länge förespråkat det som i dag är RUT-avdrag och som av många används för att göra livet lite lättare att leva. Vi motsätter oss därmed regeringens halvering av RUT-avdraget för de som inte fyllt 65 år och vill behålla avdraget på nuvarande nivå. Vi vill att RUT-avdraget även i fortsättningen ska omfatta matlagning i hemmet. Vår väg är i stället att utöka avdraget till att gälla även andra tjänster. Ett exempel på en tjänst som skulle kunna vara föremål för en utvidgning av RUT-avdraget är tvätteritjänster även utanför hemmet. Om ett tvätteriföretag fick erbjuda RUT-tjänster för att plocka upp tvätten vid dörren, ta den till ett tvätteri och lämna tillbaka den tvättad, struken och vikt skulle den tjänsten bli möjlig för många fler än i dag. Detta skulle skapa många arbetstillfällen och samtidigt ge en välkommen avlastning till stressade familjer som får mer tid över att spendera med sina barn och unga. Man kan också tänka sig att tjänsten kan köpas till äldre föräldrar som behöver denna hjälp med att tvätta. Kristdemokraterna avsatte 150 miljoner kronor för att utvidga RUT-avdraget.

Vi vill undersöka fler möjligheter att öka RUT-avdraget. En tjänst som skulle kunna bli aktuell är att inkludera flytttjänster. En annan handlar om it-

tjänster i hemmet. Undersökningar visar att det finns ett stort intresse hos privatpersoner för att betala för hjälp med datorn, internetuppkopplingen eller andra it-tjänster i hemmet. Ett s.k. RIT-avdrag skulle på så sätt kunna bli en insats för ungas företagande, mot ungdomsarbetslöshet och för ökade möjligheter till datoranvändande för personer som i dag är ovana vid den moderna tekniken.

Kristdemokraterna har varit drivande för att sänka skatten för pensionärerna. Fem gånger har vi sänkt skatten på pensioner och tre gånger höjt bostadstillägget för pensionärer, vilket innebär att en garantipensionär i dag har cirka 1 900 kronor mer i plånboken varje månad jämfört med 2006. Skattesänkningar av liknande omfattning har aldrig tidigare gjorts. Vi anser att skatten på pensioner stegvis och när ekonomin tillåter ska sänkas till samma nivå som skatten på förvärvsinkomster.

Vi avvisar regeringens införande av särskild löneskatt för äldre.

Kristdemokraterna och de övriga allianspartierna föreslår att fler äldre ska uppmuntras att fortsätta arbeta lite längre, genom att det förhöjda jobbskatteavdraget tidigare läggs med ett år. Det innebär att man redan som 64-åring får ta del av det, vilket både har en positiv inkomsteffekt och gör att fler får upp ögonen för den möjlighet som faktiskt finns att fortsätta arbeta något efter 65-årsdagen. För denna satsning avsätter vi 300 miljoner kronor per år.

Milersättningen för arbetsresor höjs. Möjligheten till avdrag i inkomstslaget tjänst för övriga utgifter tas bort.

Kristdemokraterna motsätter sig regeringens förslag att avskaffa gåvoskatteavdraget och föreslår att avdraget utvidgas genom att taket höjs samtidigt som årsavgiften tas bort.

Flyttskatterna innebär sämre rörlighet på bostadsmarknaden. Taket för uppskov av reavinstskatten bör tas bort om man köper ny bostad. Även betalningen av räntan på uppskovet ska kunna skjutas på framtiden. Den närmare utformningen av förslaget bör utredas.

Kristdemokraterna föreslår mer konkurrenskraftiga skatter på delägarskap för nyckelpersoner i växande företag. För att underlätta för små företags rekrytering av kompetent arbetskraft bör det bli enklare och mer konkurrenskraftigt att erbjuda anställda incitamentsprogram och delägarskap. En garanti föreslås så att företag bara ska behöva lämna en och samma uppgift en gång till myndigheterna.

Det statliga riskkapitalet måste reformeras och effektiviseras så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital. Det bör ske genom s.k. fond-i-fondlösningar, där statligt riskkapital från början samverkar med privata fonder för att nå mindre och växande företag.

För att ytterligare stärka tjänstesektorn bör momsen för tjänster som cykelreparationer, skomakeri och skrädderverksamhet sänkas.

Utvecklingen i den elkrävande industrin försvåras genom höjda punkt-skatter. Effektskatten sänks till den tidigare nivån.

Kristdemokraterna föreslår en väsentligt lägre höjning av bensin- och dieselskatten i jämförelse med regeringens förslag. Koldioxidbeloppet i fordonsskatten höjs.

Förslag om att öka indexeringen av bensin- och dieselskatten avvisas.

En kemikalieskatt införs på viss hemelektronik och PVC-material. En rad ekonomiska styrmedel bör införas för att snabba på takten mot uppfyllnad av de nationella utsläppsminskings- och miljömålen.

Nedsättningen av koldioxidskatten för diesel i gruvindustriell verksamhet bör i nästa steg helt slopas.

En skatt på förbränning av osorterade sopor införs för att öka materialåtervinningen och minska utsläppen av miljöfarliga ämnen och koldioxid.

Undantaget från skatten på bekämpningsmedel för kreosot avskaffas.

Torv beläggas med koldioxidskatt.

Alkohol- och tobaksskatten höjs något.

Reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering slopas.

För att ytterligare stärka tjänstesektorn sänker vi momsen för tjänster som cykelreparationer, skomakeri och skräddarverksamhet.

Därmed föreslår vi att riksdagen fattar beslut om den inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Kristdemokraternas förslag. Vi tillstyrker partimotionerna 2015/16:2512 yrkandena 1, 3–10 och 12–20, 2015/16:2978 yrkande 4 och 2015/16:2979 yrkande 2, kommittémotionerna 2015/16:1934 yrkande 14, 2015/16:1935 yrkandena 7–11, 2015/16:1991 yrkandena 2, 9, 14 och 15, 2015/16:1994 yrkande 9, 2015/16:2018 yrkande 8, 2015/16:2510 yrkandena 2–4, 2015/16:2567 yrkande 26, 2015/16:3147 yrkande 15, 2015/16:3148 yrkandena 3, 22 och 24, 2015/16:3149 yrkandena 8, 20 och 27 samt 2015/16:3207 yrkandena 11–13.

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion 2015/16:2512 (KD).